

Returadresse
Land og Vand, Landbrug
Toften 6, 6880 Tarm

Ringkøbing-Skjern Kommune

Sagsbehandler
Ivan Thesbjerg
Direkte telefon
99 74 14 03
E-post
ivan.thesbjerg@rksk.dk

Dato
27. juni 2014
Sagsnummer
2013100194TA

Miljøgodkendelse

gældende for husdyrbruget på adressen
Lundgårdvej 10
6900 Skjern

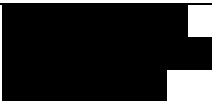

Virksomhedens art:
Matrikel nr.:
Betegnelse:

Malkekvæg
3a, Den østlige Del, FASTER
Husdyrbrug omfattet af § 12 i Bekendtgørelse af
lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune
Alectia A/S for Ringkøbing-Skjern Kommune
DJ

Tilsynsmyndighed:
Udarbejdet af:
Kvalitetssikret af:

Stamblad:

Bedriftens ejer og driftsansvarlige		
Bedriftens adresse	Lundgårdvej 10 6900 Skjern	
Bedriftens miljøkonsulent	Rikke Ilsøe Mogensen Vestjysk Landboforening Fastnet telefon: 96 81 42 23 E-mail: rim@vj.dk	
Bedriftens matrikelnumre	3a	Den østlige Del, FASTER
	3z	Den østlige Del, FASTER
	4t	Den østlige Del, FASTER
	3y	Den østlige Del, FASTER
	3æ	Den østlige Del, FASTER
Kommune	Ringkøbing-Skjern Kommune	
CVR-nr. / P-nr. / CHR-nr.	 / 54786	
Ejendomsnummer	7600026620	
Bedriftens betegnelse	Husdyrbrug omfattet af § 12 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug	

Oplysninger om husdyrbruget:

	Nudrift		Ansøgt	
Dyrehold	Antal	DE	Antal	DE
Malkekøer, tung race, 9517 kg	164	221,62		
Malkekøer, tung race, 10000 kg			200	278,15
Småkalve 0-6 mdr	35	9,46		
Småkalve 0-5 mdr			42	10,99
Kvier 6-28 mdr	129	65,57		
Kvier 5-7 mdr			17	5,50
Kvier 7-24 mdr			141	68,11
Tyrekalve 40-50 kg	35	0,23		
Tyrekalve 40-50 kg			110	0,72
I alt		296,88		363,48
Arealer		Ha		Ha
Ejet og forpagtet-udbringningsareal		-		142,79
Aftaleareal		-		-
Udbringningsareal i alt		-		142,79
Afsættes til biogas				35,5 DE
Bygningsmæssige forhold	Kapacitet m ³	Areal (m ²)	Kapacitet m ³	Areal (m ²)
Eksisterende stalde		3740		3740
Eksisterende kalvehytter		-		-
Eksisterende gyllebeholder 1	450		0	
Eksisterende gyllebeholder 2	1100		1100	
Eksisterende maskinhus og hal		825		825
Eksisterende møddingsplads		220		220
Eksisterende køresilo		500		500
Ny gyllebeholder	0		3000	
I alt	1550	5285	4100	5285

Staldanlæg med dyr, Ansøgt drift

Kategori	Staldsystem	Antal årsdyr	Antal DE	Indgangs vægt (kg) Eller Alder ind	Udgangs vægt (kg) Eller Alder ud	Antal sti- pladser	Mælkeydelse
Eksisterende stald: kostald							
Malkekøer	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	180	250,34				10.000
Eksisterende stald : kostald							
Småkalve	Dybstrøelse (hele arealet)	42	10,99	0	5		
Eksisterende stald : kostald							
Tyrekalve	Dybstrøelse (hele arealet)	110	0,72	40	50	10	
Eksisterende stald : kostald							
Malkekøer	Dybstrøelse (hele arealet)	5	6,95				10.000
Eksisterende stald: kviestald							
Malkekøer	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	15	20,86				10.000
Eksisterende stald: kviestald							
Kvier	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	141	68,11	7	24		
Eksisterende stald: småkvier							
Kvier	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	17	5,50	5	7		
I alt			363,48		-	-	-

Tabellen på denne side er en oversigt over antallet af dyreenheder til udbringning på ejede/forpagtede samt aftalearealer.

Fordelingen af husdyrgødning/dyreenheder:

	Lundgårdvej 10	Antal DE
Produceret gødning	Lundgårdvej 10	363,48
Tilbage fra separation	-	-
Tilført gødning	-	-
Afsat til aftalearealer	Biogasanlæg	35,50
Til afsætning på ejede / forpagtede arealer	Lundgårdvej 10	327,98

INDHOLDSFORTEGNELSE:

STAMBLAD:	2
OPLYSNINGER OM HUSDYRBRUGET:	3
STALDANLÆG MED DYR, ANSØGT DRIFT	4
FORDELINGEN AF HUSDYRGØDNING/DYREENHEDER:	5
1. MEDDELELSE AF MILJØGODKENDELSE	8
1.1 BAGGRUND OG KORT RESUMÉ	8
1.2 AFGØRELSEN	10
2. VILKÅR FOR MILJØGODKENDELSEN	11
2.1 Generelt	11
2.2 Uheld og risici	11
2.3 Årsproduktion	12
2.4 Staldanlæg	12
2.5 Opbevaringsanlæg generelt / ny gyllebeholder	12
2.6 Gyllehåndtering	13
2.7 Transport	13
2.8 Restvand	13
2.9 Oplag af olie og medicin	13
2.10 Affald	13
2.11 Skadedyr	13
2.12 Lugt	13
2.13 Støjkluder	14
2.14 Lys	14
2.15 Støv	14
2.16 Udbringningsarealer	14
2.17 Bedst tilgængelige teknik / Renere teknologi	15
2.18 Tilsyn, kontrol og egenkontrol	15
2.19 Ophør	15
3. FORMALIA	16
3.1 LOVGRUNDLAG	16
3.2 OFFENTLIGHED	16
3.3 KLAGEVEJLEDNING	16
3.4 UDNYTTELSE	17
BILAG 1. MILJØREDEGØRELSE FOR MILJØGODKENDELSEN	19
1.1 IKKE TEKNISK RESUMÉ	19
1.2 OPLYSNINGER OM KRING ANLÆGGET OG EJENDOMMEN	21
1.3 OPLYSNINGER OM STALDANLÆG OG BESÆTNING	21
1.4 OPLYSNINGER OM OPBEVARINGSANLÆG	22
1.5 BEREGNINGER PÅ ANLÆG	23
1.6 OPLYSNINGER OM KRING AREALER	26
1.7 OPLYSNINGER OM GØDNING	27
1.8 BEREGNINGER PÅ AREALER	28
1.9 OPBEVARINGSKAPACITET	30
1.10 BAT (BEDST TILGÆNGELIG TEKNIK/ RENERE TEKNOLOGI)	30
BILAG 2. MILJØVURDERING FOR MILJØGODKENDELSEN	31
2.1 BAGGRUND	31
2.2 BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD	31
2.2.1 Afstandskrav	31
2.2.2 Beskyttelseslinjer	32
2.2.3 Kulturmiljø	32
2.2.4. Placering i landskabet	33
2.3 INDRETNING OG DRIFT	35
2.3.1 BAT – bedste tilgængelige teknik	35
2.3.2 Håndtering af regnvand og restvand	40
2.3.3 Medicin, olie og brændstof	40

2.3.4 Håndtering og opbevaring af affald.....	41
2.3.5 Håndtering af unormale driftssituationer eller uheld.....	41
2.4 BEGRÆNSNING AF EVENTUELLE GENER FOR NABOER	42
2.4.1 Lugt.....	42
2.4.2 Støj.....	43
2.4.3 Lys.....	43
2.4.4 Fluer og skadedyr	44
2.4.5 Støv	44
2.4.6 Trafik, til- og frakørsel.....	44
2.4.7 Egenkontrol.....	45
2.5 ALTERNATIVE LØSNINGER.....	45
2.5.1 Andre muligheder	45
2.5.2 0-alternativ	45
2.6 OPHØR.....	46
2.7 NATUR OG VAND	46
2.7.1 International natur – beskrivelse	46
2.7.2 Vandmiljøet.....	46
2.7.3 Jordtype og eventuelle dræn	48
2.7.4 Sædskifte	48
2.7.5 Bilag IV-arter.....	48
2.7.6 Nitrat til overfladevand.....	49
2.7.7 Risikoarealer.....	51
2.7.8 Fosforbelastning til vandområde	52
2.7.9 Ammoniak	54
2.7.10 Grundvand	59
2.8 PROJEKTETS SANDSYNLIGE MILJØPÅVIRKNING.....	60
2.9 KONKLUSION.....	60
BILAG 3. KOMMENTARER TIL MILJØGODKENDELSEN	61
BEREDSKABSPLAN	61
KOMPOST TIL MARKSTAK.....	61
STØJ	61
BILAG 4. SITUATIONSPLAN, SAMLEDE ANLÆG.....	62
Bilag 5 a. Landskab.....	64
Bilag 5 b. Skråninger.....	64
Bilag 6. Udbringningsareal, Natur a og b.....	65
Bilag 7. Udbringningsareal, Fosfor.....	66
Bilag 8. Udbringningsarealer, Nitratklasser	67
Bilag 9. Udbringningsarealer, Grundvand	68
Bilag 10. Udbringningsarealer, Kulturmiljø	69
Bilag 11: Beredskabsplan.....	70
Bilag 12: Transportveje for husdyrgødning.....	79
Bilag 13: Beskrivelser af nærmeste Natura 2000 område.....	80

Copyright

Kortmateriale er gengivet af Ringkøbing-Skjern Kommune med tilladelse fra Kort- og matrikelstyrelsen. Copyright Kort- og matrikelstyrelsen 1992 /KD.86.1033.
Luftfotos – Danmarks Digitale Ortofoto – er gengivet af Ringkøbing-Skjern Kommune med tilladelse fra Cowi. **DDO ©, Copyright COWI.**

1. Meddelelse af miljøgodkendelse

1.1 Baggrund og kort resumé

Baggrund

Ringkøbing-Skjern Kommune modtog den 16.10.2013 en ansøgning om miljøgodkendelse af husdyrbruget beliggende på adressen Lundgårdvej 10, 6900 Skjern. Ansøgningen om miljøgodkendelse omfatter hele husdyrbruget med tilhørende arealer, en udvidelse i husdyrbrugets antal af malkekøer, samt opførelse af en gylletank.

Kort resumé

Der ansøges om en udvidelse af bedriften i eksisterende stalde. Ejendommen omlægges fra økologisk til konventionel drift.

Ejendommen blev i 2006 godkendt af Ringkøbing Amt til et dyrehold på 164 malkekøer, 35 kalve (0-6 mdr), 129 kvier (6-28 mdr) og 35 tyrekalve (0-1 mdr).

Der søges nu om en udvidelse af dyreholdet til 200 malkekøer, 42 småkalve (0-5 mdr.), 158 kvier (5-24 mdr.) og 110 tyrekalve (40-50 kg). Køernes ydelse er sat til 10.000 kg mælk/år.

Den producerede husdyrgødning bliver opbevaret i en eksisterende gyllebeholder, der har en kapacitet på 1.100 m³ samt i en gyllebeholder på anden ejendom (Lundgårdvej 6). En gammel, mindre gyllebeholder skal fjernes, og der søges om byggeri af en ny gylletank på 3000 m³. Der bliver så en opbevaringskapacitet på 9 måneder.

Hovedparten af gylle og dybstrøelse skal udbringes på ejendommens ejede arealer. Der er indgået aftale med et biogasanlæg, som i første omgang skal modtage den resterende del af gødningen, og senere det hele. Biogasanlægget er dog ikke klar til fuld produktion på nuværende tidspunkt.

Da produktionstilladelsen til den nuværende besætning blev meddelt i 2006, svarede den til 249 DE, og produktionen var ikke godkendelsespligtig. Pga. ændrede beregningsnormer svarer det eksisterende dyrehold nu til 297 DE. Efter udvidelsen er dyreholdet på 363 DE.

Afstandskrav

Alle lovpligtige afstandskrav er ifølge ansøgningen overholdt. Den nye gyllebeholder ligger indenfor skovbyggelinien, men opførelse af driftsbygninger, der er nødvendige for jordbrugserhvervet, er tilladt (iht. § 17 i naturbeskyttelsesloven nr. 951/2013). Gyllebeholderen opføres i tilknytning til den eksisterende bygningsmasse.

Ammoniak og natur

Husdyrbruget er omfattet af krav om 30 % ammoniakreduktion fra stald og lager for det udvidede dyrehold, hvilket er overholdt i henhold til ansøgningen.

Det nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde er EU-Habitatområde nr. 61 Skjern Å, som ligger 5,4 km fra ejendommen mod øst. Området omfatter en ammoniakfølsom naturtype (overdrev) og er kategori 1-natur. Der er ikke foretaget beregning af ammoniakdeposition på området, idet afstanden gør, at det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig ammoniakpåvirkning.

Det nærmeste naturområde omfattet af lovens § 7 dvs. kategori 2-natur, er en hede 1,6 km nordøst for ejendommen. Her vil totaldepositionen være 0,1 kg N/ha/år, og Miljøstyrelsens grænseværdi for påvirkning overholdes.

Det nærmeste kategori 3-naturområde er en mose, der ligger 190 m øst for anlægget. Beregninger af ammoniakdepositionen på området viser, at merdepositionen bliver 0,1 kg NH₃-N, hvorved grænseværdien overholdes. En konkret vurdering resulterer i, at naturområdet ikke vil blive væsentligt påvirket af det ansøgte projekt.

Desuden ligger der sø, eng og hede indenfor 1000 m fra bedriften, som er § 3 beskyttet natur. Det vurderes, at udvidelsen af kvægbruget ikke vil medføre tilstandsændringer for disse naturområder.

Lugt

Lugtgenekriterierne i godkendelsesbekendtgørelsen bliver overholdt. Lugtgeneafstandene beregnes i ansøgningen og angiver, at bygninger udenfor disse afstande ikke vil blive væsentligt berørt af lugtgener.

Lugtgeneafstandene i forhold til faktisk afstand:

	Mindstekrav til afstand	Faktisk afstand
Byzone	261 m	3100 m
Samlet bebyggelse	175 m	1200 m
Enkeltbolig uden landbrugspligt	82 m	200 m

Arealer

Husdyrgødningen skal hovedsageligt udbringes på 142,8 ha egen jord. Der anvendes muligheden for at udbringe 2,3 DE/ha. Herved kan der udbringes fra 328 DE. Resten på 35,5 DE skal afsættes til et biogasanlæg. Der foreligger en aftale om, at biogasanlægget skal modtage al husdyrgødningen, når anlægget er klar.

Fosfor

Alle udbringningsarealerne ligger i opland til Ringkøbing Fjord, der er overbelastet med fosfor. 1,33 ha ligger i "P-klasse 2", som er lavbundsarealer, herunder dræned og grøftede sandjorder. For dette udbringningsareal er der krav om, at fosforoverskuddet ikke må øges uanset fosfortal.

Ifølge ansøgningen ligger resten af udbringningsarealerne i "P-klasse 0". Disse arealer udløser derfor ikke som udgangspunkt skærpede krav til husdyrbrugets fosforoverskud, idet de generelle harmoniregler anses tilstrækkelige til beskyttelse af Natura 2000-området mod fosfortilførsel fra arealerne.

Driften giver et gennemsnitligt fosforoverskud på 3,5 kg P/ha/år. Ifølge ansøgningen overholdes husdyrlovens generelle fosforbeskyttelsesniveau, idet overskuddet på bedriftsniveau er 4,7 kg P mindre end det lovpligtige fosforoverskud.

Nitrat, overfladevand

111,5 ha af de ejede/forpagtede arealer ligger udenfor nitratklasse. 31,3 ha ligger i nitratklasse 2.

Dette medfører i alt et krav om dyretryk på 2,12 DE/ha. Det ansøgte dyrehold er dog på 2,30 DE/ha, idet ansøger i stedet anvender et virkemiddel på 1 % ekstra efterafgrøder (udover krav fra NEST). Beregninger viser, at der kan tillades en kvælstofudvaskning (DE_{max}) på 57,9 kg N/ha, og at den ansøgte udvaskning (DE_{reel}) er 56,9 kg N/ha. Husdyrlovens beskyttelsesniveau for nitratudvaskning til overfladevandet er dermed overholdt.

Nitrat, grundvand

Ingen af de ejede arealer ligger i nitratfølsomt indvindingsområde, hvor der ellers ofte stilles skærpede krav til nitratudvaskningen fra rodzonen.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Det vejledende BAT krav mht. ammoniakemission fra den samlede ansøgte bedrift er beregnet til 2.831 kg NH₃ - N/år. Ved at bruge virkemidlet: etablering af skraber i kostalden, bliver den samlede emission 3.020 kg N/år. Forskellen er lille, og det vil ikke

være proportionalt at anvende yderligere virkemidler, så det konkluderes, at BAT kravet er overholdt.

1.2 Afgørelsen

Ringkøbing-Skjern Kommune meddeler hermed miljøgodkendelse af husdyrbruget på ejendommen matr. nr. 3a, Den østlige Del, Fæster beliggende på adressen Lundgårdvej 10, 6900 Skjern. Afgørelsen meddeles i medfør af §12 stk. 2 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug og på de angivne vilkår.

Miljøgodkendelsen gælder hele husdyrbruget med tilhørende ejede arealer og omfatter en udvidelse i husdyrholdet fra 297 DE fordelt på

- 164 malkekøer (tung race)
- 129 opdræt (6-28 mdr)
- 35 småkvier (0-6 mdr)
- 35 tyrekalve (40-50 kg)

til en besætning på 363,48 DE som fordeler sig på

- 200 malkekøer (tung race)
- 141 opdræt (7-24 mdr)
- 17 småkvier (5-7 mdr)
- 42 småkvier (0-5 mdr)
- 110 tyrekalve (40-50 kg)

Der opføres en ny gyllebeholder, medens den mindste af de gamle rives ned.

Gyllebeholderen placeres i tæt tilknytning til den eksisterende bebyggelse.

Miljøgodkendelsen omfatter alle arealer drevet under ejendommens CVR-nummer, hvoraf 142,8 ha er udbringningsarealer.

Afgørelsen om miljøgodkendelse sker på baggrund af ansøgning skemanr. 57769 version 3 indsendt den 04.04.2014.

Afgørelsen om miljøgodkendelse af husdyrbruget meddeles på baggrund af, at Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til naboer, landskab, natur og miljø.

Husdyrbruget skal indrettes og drives som beskrevet i ansøgningen og supplerende oplysninger indkommet til Ringkøbing-Skjern Kommune i forbindelse med sagsbehandlingen, med mindre vilkårene i denne miljøgodkendelse og generel lovgivning stiller skærpede krav.

Der gøres hermed opmærksom på, at miljøgodkendelsen ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse, eller dispensation efter anden lovgivning, herunder Museumsloven. Eventuelt byggeri må først påbegyndes, når der ligger en særskilt tilladelse til igangsættelse af byggeriet.

Vi anmoder om, at Ringkøbing-Skjern Kommune bliver orienteret, såfremt der sker ændringer i ejerforhold eller af driftsansvarlig.

2. Vilkår for miljøgodkendelsen

Konkrete bestemmelser i lovgivningen, som er generelt gældende for landbrug, er som hovedregel ikke nævnt i denne miljøgodkendelse. Miljøgodkendelsen meddeles på de nedenstående vilkår.

2.1 Generelt

- 1) Husdyrbruget skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningen og med de eventuelle ændringer, der fremgår af miljøgodkendelsen.
- 2) Miljøgodkendelsen skal være udnyttet inden 2 år fra meddelelsen af denne. Med "udnyttet" menes, at planlagt byggeri- og anlægsarbejde er iværksat, og at arbejdet fortsætter og færdiggøres i et rimeligt tempo og skal være afsluttet inden for et år efter fristens udløb. Et påbegyndt byggeri kan således ikke afbrydes i en længere periode og derefter genoptages.

Byggeri i henhold til miljøgodkendelsen må godt foregå, selvom byggeriet ikke er påbegyndt inden de 2 år er udløbet, hvis der er indgået en retlig bindende kontrakt med en entreprenør. Denne kontrakt skal være underskrevet, inden miljøgodkendelsen udløber.

Den del af byggeriet i miljøgodkendelsen, som ikke er udnyttet inden 2 år efter at den er meddelt bortfalder.

- 3) De vilkår der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.
- 4) Drifts-, indretnings-, eller bygningsmæssige ændringer, skal anmeldes til kommunen inden de påbegyndes. Kommunen vurderer, om de aktuelle planer for ændring/udvidelse/renovering kan ske indenfor rammerne af denne miljøgodkendelse.
- 5) Inden miljøgodkendelsen af de sidste 35,5 DE udnyttes, skal der foreligge en underskrevet kontrakt vedrørende afsætning af kvæggylle til godkendt biogasanlæg i overensstemmelse med ansøgningens oplysninger.
Kopi af kontrakten skal fremsendes til tilsynsmyndighedens accept inden miljøgodkendelsen må udnyttes.
Alternativt skal det dokumenteres, at der er tilstrækkelige udbringningsarealer til rådighed for udvidelsen, og disse arealer skal godkendes af kommunen.

2.2 Uheld og risici

- 6) Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til at anmelde dette til tilsynsmyndigheden, Ringkøbing-Skjern Kommune den først kommende hverdag. Er der behov for øjeblikkelig indsats ringes 112.

Senest 14 dage efter driftsuheld skal driftsansvarlig fremsende en skriftlig orientering, der beskriver uheldets omfang og indsatsen mod miljømæssige skader, samt beskriver forebyggende foranstaltninger, der begrænser risiko for nye uheld.

- 7) Ejendommens beredskabsplan/driftsforskrift skal til en hver tid være ajourført.

2.3 Årsproduktion

- 8) Den godkendte husdyrproduktion skal være jævnt fordelt over året.
- 9) Miljøgodkendelsen omfatter et dyrehold på 363,48 DE bestående af

- 200 malkekøer (tung race, 10.000 EKM)
- 141 opdræt (7-24 mdr)
- 17 småkvier (5-7 mdr)
- 42 småkvier (0-5 mdr)
- 110 tyrekalve (40-50 kg)

Note:

I tilfælde af kommende ændringer af dyreenhedsdefinitionerne skal det påpeges, at der ved fortolkning af en afgørelse skal anvendes den dyreenhedsdefinition, der var gældende på det tidspunkt, hvor godkendelsen blev givet).

Almindelige sæsonudsving, samt tilpasninger pga. sanering og lignende accepteres, det samme gør udsving i dyreholdets størrelse, som følge af mindre tilpasninger pga. ændrede vægtintervaller, så længe de maksimale 363,48 DE ikke overskrides.

2.4 Staldanlæg

- 10) Spaltegulvet i stald 1 (se Bilag 4) med 195 årskøer skal etableres med skrabere. Skraberne skal minimum køre hver fjerde time. Tværgange, som ikke skrubes automatisk, skal hver dag rengøres manuelt mindst 2-3 gange. Skrabieranlægget skal forsynes med en timer med datalog.
- 11) Skraberne skal være i drift året rundt. Anlægget skal vedligeholdes ved at følge fabrikantens vejledning herom. Eventuelle driftsstop skal indføres i en driftsjournal. Driftsjournalen skal opbevares i mindst 5 år og forevises på forlangende.

2.5 Opbevaringsanlæg generelt / ny gyllebeholder

Kompost- og ensilageopbevaring

- 12) Ensilage i markstakke må højst være placeret på samme sted i 24 måneder. Der skal derefter gå 5 år, før de igen må placeres på samme sted.
- 13) Ved etablering af kompost og ensilage i markstakke skal tidspunkt og placering noteres på et kortbilag i driftsjournalen.

Beholdere til flydende husdyrgødning

- 14) Opbevaringskapaciteten skal være mindst 9 mdr.

Ny gyllebeholder

- 15) Den nye gyllebeholder på 3.000 m² skal placeres som vist på bilag 4.
- 16) Der skal etableres en støbt plads med afløb til opsamlingsbeholder, hvor påfyldning af gylle ved gyllebeholderen finder sted. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter end påfyldning af gylle. Et alternativ til etablering af en støbt plads er, at pumpningen/sugningen af gylle fra beholderen altid sker med selvfylgende vogn eller lign., der har returløb til beholderen.

Såfremt der bakkes til beholderen, skal der etableres en anordning, der sikrer beholderen mod påkørsel.

- 17) Gyllebeholderen må ikke uden kommunens tilladelse tages i brug til andet formål end det ansøgte.
- 18) Gyllebeholderen skal fjernes uden udgift for kommunen, når den ikke længere er i brug til det formål, hvortil den er tilladt.

2.6 Gyllehåndtering

- 19) Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, og eventuelt spild skal straks opsamles.

2.7 Transport

- 20) Transport af husdyrgødning skal som udgangspunkt foregå ad de på bilag 12 angivne veje.

2.8 Restvand

- 21) Vask af landbrugsmaskiner og redskaber skal ske på fast vaskeplads med bortledning af vaskevandet til opsamlingsbeholder. Alternativt kan vask af landbrugsmaskiner ske på udbringningsarealerne.

2.9 Oplag af olie og medicin

- 22) Eventuelt spild af olie skal straks opsamles af velegnet absorptionsmateriale – eks. kattegrus.
- 23) Spildolie skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for forurening.
- 24) Medicin skal opbevares forsvarligt og utilgængeligt for uvedkommende.

2.10 Affald

- 25) Affald skal opbevares og bortskaffes efter kommunens til en hver tid gældende affaldsregulativer.

2.11 Skadedyr

- 26) Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse - som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinier fra Statens Skadedyrlaboratorium.
- 27) Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.). På forlangende skal indgås kontrakt med autoriseret rottebekæmpelsesfirma.

2.12 Lugt

- 28) Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at der opstår væsentlige lugtgener, der vurderes at være væsentlig større end grundlaget for miljøgodkendelsen, kan kommunen kræve, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger.

2.13 Støjklider

- 29) Husdyrbrugets bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige værdier angivet i nedenstående tabel (se bilag 3 ved dokumentation), målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer:

Mandag-fredag kl. 7-18 Lørdag kl. 7-14	Alle dage kl. 18-22 Lørdag kl. 14-18 Søn- og helligdag kl. 7-18	Alle dage kl. 22-7	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

- 30) Husdyrbruget skal for egen regning dokumentere, at støjvilkår overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Kravet om dokumentation af støjforholdene kan højst fremsættes en gang årligt, med mindre den seneste kontrol viser, at støjvilkår ikke kan overholdes.
- 31) Viser kontrolmålingen en overskridelse af de fastsatte støjgrænser, kan tilsynsmyndigheden kræve, at der iværksættes støjreducerende tiltag.

2.14 Lys

- 32) Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for de omkringboende.
- 33) Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at bedriften giver anledning til væsentlige lysgener, skal bedriften lade udarbejde en handlingsplan og derefter gennemføre denne. Handlingsplanen skal godkendes af tilsynsmyndigheden.

2.15 Støv

- 34) Driften må ikke medføre støvgener uden for ejendommens eget areal, som af tilsynsmyndigheden skønnes at være væsentlige.
- 35) Fodersiloer skal indrettes således, at støvgener i forbindelse med indblæsning af foder undgås, f.eks. med melcykloner, eller anden støvbegrænsende foranstaltninger.

2.16 Udbringningsarealer

- 36) Husdyrbrugets husdyrgødning må kun udbringes på de udbringningsarealer, der er angivet på bilag 6b og i skemaet i afsnit 1.6.
- 37) På husdyrbrugets udbringningsarealer må der i alt udbringes gylle/dybstrøelse med maksimalt 4.566 kg P/år og 30.726 kg N/år i alt svarende til 2,3 DE/ha. Ønskes der udbragt husdyrgødning med et samlet større indhold af fosfor og/eller kvælstof, skal kommunen godkende det først.
- 38) Ønskes udbringningsarealet ændret, skal det anmeldes til kommunen jf. kapitel 5 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug (BEK. nr. 294 af 31. marts 2009). Kommunen vurderer herefter, hvorvidt de nye arealer er mere sårbare.
- 39) Der skal etableres mindst 1 % ekstra roer, græs eller græsefterafgrøder (udover NaturErhvervstyrelsens til enhver tid gældende krav for landbrugsbedrifter, der

må udbringe en husdyrgødningsmængde svarende til 2,3 DE/ha per planperiode*). De 1 % ekstra roer, græs, eller græsefterafgrøder skal følge de samme betingelser som gælder jf. kravet * til de lovpligtige roer, græs eller græsefterafgrøder.

(* Bilag 3 i bekendtgørelsen om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage mv.)

- 40) NaturErhvervsstyrelsens gældende regler for landbrugsbedrifter, der må udbringe en husdyrgødningsmængde svarende til 2,3 DE/ha pr. planperiode, skal overholdes.
- 41) Udbringning af husdyrgødning skal ske i overensstemmelse med god landmandspraksis, således at lugtgener begrænses. Såfremt god landmandspraksis ikke efterleves, kan tilsynsmyndigheden meddele påbud med henblik på at sikre, at god landmandspraksis overholdes.
- 42) Udbringning af husdyrgødning må ikke foretages, når jorden er mættet med vand, oversvømmet, frossen eller dækket af sne eller forud for varslede kraftige regnskyl/store nedbørsmængder.

2.17 Bedst tilgængelige teknik / Renere teknologi

- 43) I forbindelse med udvidelsen skal der foretages et energitjek af en energirådgiver.

2.18 Tilsyn, kontrol og egenkontrol

- 44) Dokumentation i form af driftsjournal, kvitteringer, sædskifte- og gødningsplaner, opbevaringsaftaler, forpagtnings- og overførelsesaftaler (af mindst 1 års varighed) opbevares i mindst 5 år og forevises tilsynsmyndighed efter anmodning.
- 45) Efter tilsynsmyndighedens anmodning skal der forevises beregninger for, at de niveauer for ammoniakemission fra stald og lager, ammoniakdeposition, nitratudvaskning til overfladevand, nitratudvaskning til grundvand, fosforoverskud fra bedriften og lugtgeneafstande fra staldanlæg, der ligger til grund for miljøgodkendelsen, er overholdt.

Hvis forudsætningerne for miljøgodkendelsen ændres, skal der foretages nye beregninger af gene- og miljøpåvirkningen.

2.19 Ophør

- 46) Ved ophør af driften skal der træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende tilstand. Blandt andet skal stoffer, der kan forurene jord, grundvand og overfladevand, samt affald bortskaffes efter gældende regler. Kommunen kan kræve, at tiloversblevne bygninger, gyllebeholdere m.v. skal nedrives, såfremt de ikke efterfølgende skal anvendes til andet formål, og såfremt de ved syn og skøn vurderes misligholdt.

3. Formalia

3.1 Lovgrundlag

Miljøgodkendelsen er givet på nedenstående lovgrundlag fra Miljøministeriet (inklusive eventuelle ændringer til den anførte lovgivning, der gælder på godkendelsestidspunktet). Der gøres opmærksom på, at ansøger selv har ansvar for at indhente nødvendige godkendelser/tilladelser i henhold til anden lovgivning.

- Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, nr. 1486 af 4. december 2009.
- Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1280 af 8. november 2013.
- Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. nr. 915 af 27. juni 2013.
- Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse, nr. 951 af 3. juli 2013.
- Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter nr. 408 af 1. maj 2007.
- Bekendtgørelse om affald, nr. 1309 af 18. december 2012.
- Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines (Olietankbekendtgørelsen), nr. 1321 af 21. december 2011.

3.2 Offentlighed

Ansøgningsmaterialet har været offentliggjort på Ringkøbing-Skjern Kommunes hjemmeside www.rksk.dk/landbrug fra den 18. oktober 2013 til den 8. november 2013, hvor der ikke er indkommet bemærkninger til det ansøgte.

Udkastet til miljøgodkendelsen har været i 6 ugers høring hos ansøger, konsulent og naboer fra 9. maj 2014 til 20. juni 2014 (ved kontortidens ophør), hvor der ikke er indkommet bemærkninger til det ansøgte.

Afgørelse om miljøgodkendelse vil blive offentliggjort fredag den 27. juni 2014 på Ringkøbing-Skjern Kommunes hjemmeside på www.rksk.dk/landbrug.

3.3 Klagevejledning

I henhold til Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug kapitel 7, kan der klages over miljøgodkendelsen af ansøgeren, Miljøministeriet, samt enhver, der må antages at have en individuel væsentlig interesse i sagens udfald. Der kan desuden klages af visse myndigheder og organisationer, der angivet i lovens § 85-87.

Ved klage kan Natur- og Miljøklagenævnet bestemme, at klagen har opsættende virkning på udnyttelsen. Udnyttelse af miljøgodkendelsen i klageperioden og imens, eventuel klage behandles, sker på eget ansvar.

Eventuel klage skal sendes til Ringkøbing-Skjern Kommune, Land og Vand, Toften 6, 6880 Tarm. Klagen vil herfra blive sendt videre til Natur- og Miljøklagenævnet, der er klagemyndighed.

Ansøgeren vil få besked, hvis der klages over afgørelsen. Klagefristen er 4 uger og regnes fra datoen for offentliggørelsen og udløber den 25. juli 2014, ved kontortids ophør.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af din klage, at du indbetaler et gebyr til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagegebyret er fastsat til 500 kr.

Nævnet vil efter modtagelsen af klagen fra Ringkøbing-Skjern Kommune sende dig en opkrævning på gebyret. Du skal benytte denne opkrævning ved indbetaling, idet Natur- og Miljøklagenævnet ikke modtager check, eller kontanter. Klagenævnet påbegynder først behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis du får helt, eller delvis medhold i din klage, hvis den påklagede afgørelse ændres, eller ophæves, eller klagen afvises som følge af overskredet frist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af klagenævnets kompetence

3.4 Udnyttelse

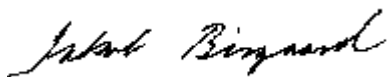
Miljøgodkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra meddelelse af miljøgodkendelsen, jævnfør vilkår 2.

Hvis miljøgodkendelsen ikke har været helt, eller delvis udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af miljøgodkendelsen, som ikke har været udnyttet i de seneste 3 år.

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Vilkårene kan dog til enhver tid ændres efter reglerne i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug § 40, stk. 2.

Husdyrbrugets miljøgodkendelse skal, jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første revurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år. Første revurdering vil derfor blive påbegyndt i 2022.

På vegne af Teknik- og Miljøudvalget

Jakob Bisgaard
Fagchef
Land, by og kultur
Ringkøbing-Skjern Kommune

Ivan Thesbjerg
Fagleder
Land og Vand, Landbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune

Kopi af udkast til miljøgodkendelse er sendt til:

Ansøger:

- [Redacted]

Konsulent:

- Rikke Ilsøe Mogensen, Vestjysk Landboforening, e-mail: rim@vjl.dk

Ejere/beboere af nærmeste ejendomme:

- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]

Kopi af miljøgodkendelsen er sendt til:

- Rikke Ilsøe Mogensen, Vestjysk Landboforening, e-mail: rim@vjl.dk
- Ringkøbing-Skjern museum, Arkæologisk Afdeling v/Torben Egebjerg, e-mail: arkaeologi@levendehistorie.dk
- Det økologiske Råd, 2200 København N, e-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, e-mail: natur@dof.dk, ringkoebing-skjern@dof.dk
- Sundhedsstyrelsen, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg, e-mail: senord@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia, e-mail: mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup, e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomiteé for Ringkøbing-Skjern Kommune, e-mail: dnringkoebing-skjern-sager@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten, e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Sportfiskerforbund, lbt@sportsfiskerforbundet.dk, lp@sportsfiskerforbundet.dk
- Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø, e-mail: nst@nst.dk
- Friluftsrådet Midt-Vest, e-mail: midtvestjylland@friluftsradet.dk

Bilag 1. Miljøredegørelse for miljøgodkendelsen

Oplysninger om husdyrbrugets indretning og drift stammer fra ansøgningen om miljøgodkendelse samt fra supplerende oplysninger indhentet efter modtagelsen af ansøgningen.

Der er ifølge ansøgningen anvendt skema 57769, version 3, indsendt den 04.04.2014.

1.1 Ikke teknisk resumé

■■■■■■■■■■■■■■■■■■■■ ønsker at udvide dyreholdet på deres ejendom i eksisterende stalde. Ejendommen omlægges fra økologisk til konventionel drift.

Ejendommen blev i 2006 godkendt til et dyrehold på 164 malkekøer, 35 kalve (0-6 mdr.), 129 kvier (6-28 mdr.) og 35 tyrekalve (0-1 mdr.)

Der søges nu om en udvidelse af dyreholdet til 200 malkekøer, 42 småkalve (0-5 mdr.), 158 kvier (5-24 mdr.) og 110 tyrekalve (40-50 kg). Køernes ydelse er sat til 10.000 kg mælk/år.

Desuden søges der om byggeri af en gylletank på 3000 m³.

Husdyrgødning: På ejendommen produceres udelukkende kvæggylle og dybstrøelse. Dybstrøelsen køres enten direkte ud eller opbevares på møddingsplads, indtil der er mulighed for udspreddning i marken. Kvæggylle pumpes fra stald til lagertank, hvorfra det udspreddes af maskinstation efter gældende forskrifter. Der henvises til kortbilag over udspreddningsarealer og transportruter.

På ansøgers udspreddningsareal (142,8 ha) spredes der gylle svarende til 2,3 DE/ha. De resterende ca. 35,5 DE afsættes til biogas. Der er egentlig indgået aftale med biogasanlæg om afsættelse af alt gylle og dybstrøelse fra ejendommen. Der er dog i beregningerne regnet med afsætning af egen dybstrøelse og gylle på arealerne sådan at ansøger kan opstarte sin produktion inden biogasanlægget er i fuld produktion.

En mindre del af ansøgers dyrehold er måske på græs i sommerhalvåret, dette indgår ikke i beregningerne da der ønskes værst tænkelige emission fra punktkilden, så det er muligt at alle dyr kan være på stald året rundt.

Opbevaringskapacitet: Da hovedparten af dyrene er på stald er beregningerne udarbejdet ud fra at der er krav om 9. mdr's opbevaringskapacitet.

Til opbevaring har ansøger følgende lagre:

Gylletank 1.100 m³,

Gylletank 3.000 m³,

Gylletank 1.000 m³ (gylletanken er placeret på Lundgårdvej 6).

Kanalkapaciteten på 1.400 m³ er også medregnet.

I alt: 6.500 m³

Følgende gylle og vand skal opbevares på ejendommen (regnet ud fra normen).

Produceret gylle: 5.700 m³

Ekstra vand fra malkestald: 800 m³

Regnvand fra befæstet pladser 500 m³

Ekstra vand i gylletank: 1.530 m³

I alt: 8.530 m³

I alt en opbevaringskapacitet på 9,1 mdr.

Transporter: Antallet af transporter til og fra ejendommen vil falde ca. 90 transporter. Faldet skyldes til dels at mælken i fremtiden vil blive afhentet hver anden dag mens det idag bliver afhentet daglig.

Transporten der sker fra og til ejendommen kan opdeles i 2 typer. Transporter fra og til arealerne og transporter der relaterer til eksterne firmaer. Vedr. transporter fra og til arealer vil der sker en forøgelse, både på grund af større forbrug af grovfoder, men også på grund af den større mængde husdyrgødning. Vurderingen er at generne ikke vil forøges væsentligt.

Vedr. transporter til og fra ejendommen, som relaterer til eksterne firmaer, vil der samlet blive en mindre forøgelse. Enkelte typer af transporter eks. levering af diesel og andre typer levering ændres ikke.

Samlet set vurderes det, at antallet af transporter ikke vil medføre væsentlige gener. Transporter fra og til arealerne fremgår af kortbilag. Udbringning vil ske så den trafikale genepåvirkning søges minimeret.

Støv: Der forventes ikke større mængder generende støv fra ejendommen. Ved indblæsninger af foder i tårnsiloer vil der være støv, men ikke noget der vil generer omkringboende.

Fluer: Flueplager forebygges generelt ved hyppigt rengøring. Idet ejendommen i dag drives økologisk er der ikke blevet brugt kemikalier og der forventes heller ikke at det bliver nødvendigt i fremtiden.

Støj: Der er ikke mange støjkilder på ejendommen. Der kan dog forekomme støj i forbindelse med indblæsning og blanding af foder samt under malkningen.

Der forventes ikke væsentlig negativ udvikling i støv, støj og fluer som følge af projektet.

1.2 Oplysninger omkring anlægget og ejendommen

Oplysningerne er gengivet under de relevante afsnit i godkendelsens bilag 2. Miljøvurdering for miljøgodkendelsen.

1.3 Oplysninger om staldanlæg og besætning

Generelt

StaldID	Staldafsnit navn
ST-194728	Kostald
ST-195216	Kviestald
ST-195344	små kvier

Staldsystem kode	Navn på dyretype og staldsystem	Nudrift/ansøgt	Antal dyr	Antal DE
KvMa08	Malkeko, tung race, Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Nudrift	159	214,86
		Ansøgt	195	271,21
KvSm01	Småkalv, tung race (0-6 mdr.), Dybstrøelse (hele arealet)	Nudrift	35	9,46
		Ansøgt	42	10,99
KvTk01	Tyrekalv, tung race (0-6 mdr.), Dybstrøelse (hele arealet)	Nudrift	35	0,23
		Ansøgt	110	0,72
KvMa09	Malkeko, tung race, Dybstrøelse (hele arealet)	Nudrift	5	6,76
		Ansøgt	5	6,95
KvKs08	Kvie/stud, tung race (6 mdr.-kælvning), Sengestald m/spaltegulv (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Nudrift	129	65,57
		Ansøgt	158	73,61

Ventilation

Naturlig ventilation

Teknologier til ammoniak og lugtbegrænsning:

Effekt af teknologier til begrænsning af ammoniakfordampning (miljøteknologi)

StaldID	Nudrift Ansøgt drift	Supplerende teknologi	Indtastet ammoniak effekt (%)	Driftstimer per år / Benzoesyre (gr)	Reduceret ammoniak- fordampning (kgN/år)
ST-194728	Nudrift	Ajledræn	0,00%	0,00	0,00
	Ansøgt	Ajledræn	25,00%	0,00	474,00
ST-195216	Ingen data				
ST-195344	Ingen data				

Staldanlæg med dyr, nudrift og ansøgt drift

StaldID	Godk. pligtig renovering	Staldsystem kode	Nudrift/ansøgt	Antal dyr	Antal Stipladser	Evt. vægt (kg)/alder (mdr.)		Evt. mælkeydelse (EKM) /ændret fravænningsvægt i alt per årssø*	Antal DE
						Ind	Ud		
ST-194728	Nej	KvMa08	Nudrift	144	0			9517,00	194,59
			Ansøgt	180	0			10000,00	250,34
		KvSm01	Nudrift	35	0	0,00	6,00		9,46
			Ansøgt	42	0	0,00	5,00		10,99
		KvTk01	Nudrift	35	5	40,00	50,00		0,23
			Ansøgt	110	10	40,00	50,00		0,72
		KvMa09	Nudrift	5	0			9517,00	6,76
			Ansøgt	5	0			10000,00	6,95
ST-195216	Nej	KvMa08	Nudrift	15	0			9517,00	20,27
			Ansøgt	15	0			10000,00	20,86
		KvKs08	Nudrift	129	0	6,00	28,00		65,57
			Ansøgt	141	0	7,00	24,00		68,11
ST-195344	Nej	KvKs08	Nudrift	0	0	6,00	27,00		0,00
			Ansøgt	17	0	5,00	7,00		5,50
Sum			Nudrift						296,88
			Ansøgt						363,48
Ændring alle produktioner:									66,60

1.4 Oplysninger om opbevaringsanlæg

	Gyllebeholder 1		Gyllebeholder 2		Gyllebeholder 3 NY		Møddingsplads	
	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt
Dimension (dybde x diameter)	x	x	4 m x 19 m	4 m x 19 m x		4 m x 31 m	7 m x 30 m	7 m x 30 m
Lagerandel flydende i procent	18	0	43	21	0	59		
Lagerandel fast i procent							100	100
Opbevaringskapacitet	450 tons	0 tons	1100 tons	1100 tons		3000 tons	315 tons	315 tons
Overdækning barriere	-	-	-	-		-		
Fast overdækning	-	-	-	-	-	-		

Dybstrøelse opbevares på møddingspladsen ved siden af ensilage pladsen. 65 % af dybstrøelsen (= normtallet) bringes direkte ud og bliver pløjet ned i marken.

Desuden opbevares gylle i kanalerne under staldene med en kapacitet på 1400 m³ samt hos naboen Lundgårdvej 6 i en beholder med 1000 m³.

1.5 Beregninger på anlæg

Ammoniak

Generel ammoniakreduktion

Overstiger græsmarksafgrøder over 25 % af totalrationen for malkekøer inklusiv opdræt?	Nej
Er det generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager opfyldt?	Ja
Eventuel yderligere reduktion nødvendig for at opfylde kravet	-206,45 kgN/år

Resultat af beregninger af ammoniaktab på produktionsniveau

StaldID	Kode for staldsystem	Ammoniaktab fra reference staldsystem (kgN/år)	Ammoniaktab fra valgt staldsystem (kgN/år)	Effekt af valgt staldsystem (kgN/år)	Effekt af valgt staldsystem (%)	Effekt af miljøteknologi (kgN/år)	Effekt af foderoptimering m.m. (kgN/år)	Effekt af miljøtiltag lager (kgN/år)	Faktisk ammoniaktab fra stald og lager (kgN/år)
ST-194728	KvMa08	1442,06	1786,65	-344,59	-23,90%	0,00	0,00	0,00	1786,65
		1802,57	2233,31	-430,74	-23,90%	473,76	-6,80	0,00	1766,34
	KvSm01	0,00	66,08	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	66,08
		0,00	76,85	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	76,85
	KvTk01	0,00	1,11	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	1,11
		0,00	3,50	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	3,50
	KvMa09	0,00	50,20	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	50,20
ST-195216	KvMa08	150,21	186,11	-35,89	-23,90%	0,00	0,00	0,00	186,11
		150,21	186,11	-35,89	-23,90%	0,00	0,00	0,00	186,11
	KvKs08	705,25	835,16	-129,91	-18,42%	0,00	0,00	0,00	835,16
		732,62	867,56	-134,94	-18,42%	0,00	0,00	0,00	867,56
ST-195344	KvKs08	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
		59,14	70,02	-10,88	-18,41%	0,00	0,00	0,00	70,02
Sum	Nudrift	2297,52	2925,31	-510,39		0,00	0,00	0,00	2925,31
	Ansøgt	2744,54	3487,55	-612,45		473,76	-6,80	0,00	3020,58

Påvirkning af natur

Der er beregnet N-dep. til 2 stk. §3 områder. Dels et moseområde og dels et hedeområde. Desuden er der lavet beregninger til et §7-hedeområde. Der ligger ikke noget ammoniakfølsom skov i nærheden af ejendommen. Punkterne er udpeget af Ringkøbing-Skjern kommune.

Mht. kumulation er der regnet med nul ejendomme og afkasthøjden er sat til 6 meter.

	§ 7 Hede ca 1,6 km nordøst for staldbygninger (Ruhed opland L, Ruhed natur Bn)	
	Højeste merdeposition i naturområdet kg N/ha/år	0,0
	Højeste total deposition i naturområdet kg N/ha/år	0,1

	§ 3 Hede ca. 400 meter nordøst for staldbygninger (Ruhed opland L , Ruhed natur bn)	
	Højeste merdeposition i naturområdet kg N/ha/år	0,0
	Højeste total deposition i naturområdet kg N/ha/år	0,8
	§ 3 Mose 950 meter N for staldbygninger (Ruhed opland L , Ruhed natur bn)	
	Højeste merdeposition i naturområdet kg N/ha/år	0,1
	Højeste total deposition i naturområdet kg N/ha/år	2,6

Maksimale depositioner

	kgN
Højeste merdeposition i naturområdet	0,1
Højeste totaldeposition i naturområdet	2,6

	kgN/år
Samlet emission fra stald og lager	2917,54
Meremission fra stald og lager	-7,77

Den samlede emission fra ejendommen er lidt lavere end fra produktionen, da en del af gyllen opbevares hos tredjemand. Dette kan dog ikke indgå som virkemiddel, bl.a. fordi der ikke kan stilles vilkår til tredjemands ejendom.

Lugt

Lugtgeneberegning

Byzone

StaldID	Afstand til område(meter)	Placering 300-60 grader (ja/nej)	Indgår staldafsnit i beregning for område (ja/nej)
ST-194728	2557,77	Ja	Nej
ST-195216	2501,89	Ja	Nej
ST-195344	2595,20	Ja	Nej

Samlet bebyggelse

StaldID	Afstand til område(meter)	Placering 300-60 grader (ja/nej)	Indgår staldafsnit i beregning for område (ja/nej)
ST-194728	2564,83	Ja	Nej
ST-195216	2508,81	Ja	Nej
ST-195344	2602,25	Ja	Nej

Enkelt bolig

StaldID	Afstand til område(meter)	Placering 300-60 grader (ja/nej)	Indgår staldafsnit i beregning for område (ja/nej)
ST-194728	216,10	Ja	Nej
ST-195216	240,38	Ja	Nej
ST-195344	243,31	Ja	Nej

Resultat af lugtgeneberegning

Område	Andre ejendomme med mere end 75 DE(antal)	Beregnings model	Samlet ukorrigeret	Korrigeret geneafstand (ansøgt drift)	Korrigeret geneafstand (nudrift)	Vægtet gennemsnits afstand	Genekriterie overholdt
Eksisterende eller fremtidig byzone	0	Ny	260,81	0,00	0,00	0,00	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Samlet bebyggelse	0	Ny	175,23	0,00	0,00	0,00	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Enkelt bolig	0	Ny	82,47	0,00	0,00	0,00	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.

1.6 Oplysninger omkring arealer

Grundlæggende arealinformationer

Antal DE kvæg, får og geder på bedriften inkl. DE på andre bedrifter, der afsættes grovfoder til beregnet ud fra 3000 FE/DE: 370,00 DE
Er antal af andre DE udbragt på bedriften større end det før angivne antal DE kvæg, får og geder: Nej
Anvender og efterlever bedriften husdyrgødningsbek. bilag 2 jf. § 28 stk. 3 om forhøjet harmonital på 2,3 for visse kvægbedrifter: Ja
Er bedriften et økologisk landbrug: Nej
% af samlet areal med efterafgrøder udover PD-krav: 1,00 %
Reduceret kvælstofnorm: 0,00 %

Egne og forpagtede udbringningsarealer

Navn	Ha	Drænet	Jb.Type	Vandet	Sæd - skifte	Net. Sæd-skifte	N-kl. 0(ha)	N-kl. 1(ha)	N-kl. 2(ha)	N-kl. 3(ha)	G.vand (ha)	P-kl. 0(ha)	kl. 1 (ha)	kl. 2 (ha)	kl. 3 (ha)
1-0	# 5,16	Nej	JB3	Ja	K12	K12	5,16	0,00	0,00	0,00	0,00	5,16	0,00	0,00	0,00
2-0	# 7,41	Nej	JB3	Ja	K12	K12	7,41	0,00	0,00	0,00	0,00*	7,41	0,00	0,00	0,00
3-0	# 14,02	Nej	JB3	Ja	K12	K12	14,02	0,00	0,00	0,00	0,00*	14,02	0,00	0,00	0,00
4-0	# 10,70	Nej	JB3	Ja	K12	K12	10,70	0,00	0,00	0,00	0,00*	10,70	0,00	0,00	0,00
5-0	# 9,09	Nej	JB3	Ja	K12	K12	9,09	0,00	0,00	0,00	0,00*	9,09	0,00	0,00	0,00
6-0	# 9,78	Nej	JB3	Ja	K12	K12	9,78	0,00	0,00	0,00	0,00*	9,78	0,00	0,00	0,00
7-0	# 4,95	Nej	JB3	Ja	K12	K12	4,95	0,00	0,00	0,00	0,00*	4,95	0,00	0,00	0,00
7-1	# 4,18	Nej	JB3	Ja	K12	K12	4,18	0,00	0,00	0,00	0,00*	4,18	0,00	0,00	0,00
8-0	# 6,23	Ja	JB3	Ja	K12	K12	6,23	0,00	0,00	0,00	0,00*	6,17	0,00	0,06	0,00
9-0	# 1,73	Ja	JB3	Ja	K12	K12	1,73	0,00	0,00	0,00	0,00*	1,15	0,00	0,57	0,00
9-1	# 1,39	Ja	JB3	Ja	K12	K12	1,39	0,00	0,00	0,00	0,00*	1,06	0,00	0,33	0,00
11-0	# 11,50	Nej	JB3	Nej	K12	K12	11,50	0,00	0,00	0,00	0,00	11,50	0,00	0,00	0,00
13-0	# 5,87	Nej	JB3	Ja	K12	K12	5,87	0,00	0,00	0,00	0,00*	5,87	0,00	0,00	0,00
14-0	# 5,61	Nej	JB3	Ja	K12	K12	5,61	0,00	0,00	0,00	0,00*	5,61	0,00	0,00	0,00
15-0	# 4,27	Nej	JB3	Ja	K12	K12	4,27	0,00	0,00	0,00	0,00	4,27	0,00	0,00	0,00
16-0	# 2,41	Nej	JB3	Ja	K12	K12	2,41	0,00	0,00	0,00	0,00	2,41	0,00	0,00	0,00
17-0	# 6,74	Nej	JB3	Ja	K12	K12	6,74	0,00	0,00	0,00	0,00	6,74	0,00	0,00	0,00
22-0	# 2,85	Nej	JB3	Nej	K12	K12	0,00	0,00	2,85	0,00	0,00	2,85	0,00	0,00	0,00
23-0	# 4,17	Nej	JB3	Nej	K12	K12	0,00	0,00	4,17	0,00	0,00	4,17	0,00	0,00	0,00
28-0	# 11,71	Nej	JB3	Nej	K12	K12	0,00	0,00	11,71	0,00	0,00	11,71	0,00	0,00	0,00
29-0	# 10,81	Ja	JB3	Nej	K12	K12	0,00	0,00	10,81	0,00	0,00*	10,44	0,00	0,37	0,00
30-0	# 2,22	Nej	JB3	Nej	K12	K12	0,50	0,00	1,72	0,00	0,00	2,22	0,00	0,00	0,00
Total	142,79						111,53	0,00	31,26	0,00	0,00	141,46	0,00	1,33	0,00

Aftalearealer

Navn	ha	Områder omfattet af N- eller P-klasse 1- 3?	Har modtageren en arealgodkendelse til modtagelse af de tilførte mængder?
Ingen data			
Total	0		

1.7 Oplysninger om gødning

Gødningsregnskab (Nudrift)

Produceret husdyrgødning

Anlæg	Gødningstype	KgN	KgP	DE - kvæg, kår, geder	DE - svin og andre dyr
Lundgårdvej 10	Fjerkrægylle	0,00	0,00	0,00	0,00
Lundgårdvej 10	Svinegylle	0,00	0,00	0,00	0,00
Lundgårdvej 10	Kvæggylle	26342,76	3996,80	280,43	0,00
Lundgårdvej 10	Minkgylle	0,00	0,00	0,00	0,00
Lundgårdvej 10	Dybstrøelse	1682,02	227,04	16,44	0,00
Lundgårdvej 10	Fast gødning	0,00	0,00	0,00	0,00
Lundgårdvej 10	Ajle	0,00	0,00	0,00	0,00
Lundgårdvej 10	Afsat ved græsning	0,00	0,00	0,00	0,00

Tilført husdyrgødning

Adresse	Gødningstype	KgN	KgP	Antal DE
Ingen data				

Afsat husdyrgødning

Adresse	Gødningstype	KgN	KgP	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Ingen data					

Total husdyrgødning

Gødningstype	KgN	KgP	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Dybstrøelse	1682,02	227,04	16,44	0
Kvæggylle	26342,76	3996,80	280,43	0
Total	28024,78	4223,84	296,87	0

Beregning af harmonital

Harmonital: 2,3 DE/ha

Gødningsregnskab (ansøgt)

Produceret husdyrgødning

Anlæg	Gødningstype	KgN	KgP	DE - kvæg, kår, geder	DE - svin og andre dyr
Lundgårdvej 10	Fjerkrægylle	0,00	0,00	0,00	0,00
Lundgårdvej 10	Svinegylle	0,00	0,00	0,00	0,00
Lundgårdvej 10	Kvæggylle	32170,82	4811,77	344,81	0,00
Lundgårdvej 10	Minkgylle	0,00	0,00	0,00	0,00
Lundgårdvej 10	Dybstrøelse	1868,03	249,67	18,66	0,00
Lundgårdvej 10	Fast gødning	0,00	0,00	0,00	0,00
Lundgårdvej 10	Ajle	0,00	0,00	0,00	0,00
Lundgårdvej 10	Afsat ved græsning	0,00	0,00	0,00	0,00

Tilført husdyrgødning

Adresse	Gødningstype	KgN	KgP	Antal DE
Ingen data				

Afsat husdyrgødning

Adresse	Gødningstype	KgN	KgP	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Ingen adresse	Kvæggylle	3313,00	495,00	35,50	0,00

Total husdyrgødning

Gødningstype	KgN	KgP	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Dybstrøelse	1868,03	249,67	18,66	0
Kvæggylle	28857,82	4316,77	309,31	0
Total	30725,85	4566,44	327,97	0

Beregning af harmonital

Harmonital: 2,3 DE/ha

1.8 Beregninger på arealer

Fosforberegning

Klasser vedrørende fosforophobning	Antal ha	Før-situation	Efter-situation = krav
Pt < 4,0 eller udrænnet eller ikke afvander til Natura 2000 eller afvander til Natura 2000, der ikke er overbelastet med fosfor	141,46 ha	1,1 kg P/ha/år	3,5 kg P/ha/år
Pt 4,0 - 6,0 og drænnet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	0,00 ha	1,1 kg P/ha/år	3,5 kg P/ha/år
Lavbundsgrunde og drænnet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	1,33 ha	1,1 kg P/ha/år	2,0 kg P/ha/år
Pt > 6,0 og drænnet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	0,00 ha	1,1 kg P/ha/år	0,0 kg P/ha/år

Krav om P-overskud overholdt: **Ja**

Evt. yderligere reduktion nødvendig for at overholde kravet: **-4,7 kg P**.

Maksimalt tilladt P-overskud/ha/år i gennemsnit for hele bedriften (ifølge tabel) : **3,5 kg P/ha/år**.

P tilført pr. ha/år i ansøgt drift: **32,0 kg P/ha/år**.

P-fraførsel per ha/år i ansøgt drift (arealvægtet gennemsnit): **28,5 kg P/ha/år**.

P-overskud/ha/år for ansøgt projekt: **3,5 kg P/ha/år**.

Nitratberegning (Overfladevand)

Beregning af nitratudvaskning til overfladevand

Tabellen viser det maksimale dyretryk (DE_{max}) og udvaskning svarende til maksimalt dyretryk uden virkemidler, samt det reelle dyretryk (DE_{reel}) for ansøgt drift og den reelle udvaskning med brug af virkemidler i ansøgt drift. DE_{max} bestemmes af dyreholdets sammensætning og reduktionsprocent.

	Dyretryk (DE/ha)	Udvaskning (kg N/ha)
DE_{max} : DE reduktionsprocent: 92,34 %	2,12	57,9
DE_{reel}	2,30	56,9

Beregning af nitratudvaskningen til brug for afskæringskriterium 2A/2B

Merudvaskning fra husdyrbrug beregnes som difference mellem udvaskning ved DE_{reel} og udvaskning svarende til et plantebrug.

	Udvaskning (kgN/ha)
Udvaskning svarende til et plantebrug	78,1
Merudvaskning fra husdyrbrug	-21,2

Beregning af maksimal nitratudvaskning på bedrifter med arealer, hvor der er krav om udvaskning svarende til et plantebrug.

Vægtet maksimal udvaskning på bedriften beregnes som et arealvægtet gennemsnit af udvaskning fra arealer med krav om udvaskning svarende til et plantebrug og arealer uden krav om udvaskning svarende til et plantebrug. Udvasningen ved det maksimale dyretryk (DE_{max}) på arealer med krav om udvaskning svarende til et plantebrug anvendes i vægtningen i de tilfælde hvor denne er lavere end udvaskning svarende til et plantebrug.

	Maksimalt Dyretryk (DE/ha)	Udvaskning (kgN/ha)
Beregning af udvaskning ved det maksimale dyretryk (DE_{max}) på arealer uden krav om udvaskning svarende til et plantebrug. DE reduktionsprocent: 0,00 % Omfatter: 0,00 % af arealet	0,00	0,0
Udvaskning svarende til et plantebrug: 100 % af arealet		78,1
Beregning af udvaskning ved det maksimale dyretryk (DE_{max}) på arealer med krav om udvaskning svarende til et plantebrug. DE reduktionsprocent: 92,34 % Omfatter: 100,00 % af arealet	2,12	57,9
Vægtet maksimal udvaskning på bedriften		57,9

Nitratberegning (Grundvand)

Beregning af N-udvaskning for arealer med nitratfølsomme indvindingsområder via FarmN.

Der er ikke nitratfølsomme områder.

Ifølge seneste viden fra Miljøportalen (marts 2014) ligger ingen af udbringningsarealerne indenfor NFI-områderne.

1.9 Opbevaringskapacitet

Til opbevaring har ansøger følgende lagre:

Gylletank 1.100 m³,

Gylletank 3.000 m³,

Gylletank 1.000 m³ (gylletanken er placeret på Lundgårdvej 6).

Kanalkapaciteten på 1.400 m³ er også medregnet.

I alt: 6.500 m³

Følgende gylle og vand skal opbevares på ejendommen (regnet ud fra normen).

Produceret gylle: 5.700 m³

Ekstra vand fra malkestald: 800 m³

Regnvand fra befæstet pladser 500 m³

Ekstra vand i gylletank: 1.530 m³

I alt: 8.530 m³

I alt en opbevaringskapacitet på 9,1 mdr.

1.10 BAT (Bedst tilgængelig teknik/ renere teknologi)

Se ansøgers redegørelse under afsnit 2.3.1 BAT.

Bilag 2. Miljøvurdering for miljøgodkendelsen

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer i det nedenstående miljø- og genepåvirkningen som følge af den ansøgte ændring af husdyrbruget, samt af det samlede husdyrbrug. Nedenstående belyser endvidere om de virkemidler til forebyggelse og begrænsning af forurening, som fremgår af ansøgningen, opfylder kravet om anvendelse af bedst tilgængelig teknik.

Der gøres hermed opmærksom på, at i de følgende afsnit, anvendes forkortelsen "§ 7 i loven", hvilket henviser til § 7 i bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

2.1 Baggrund

Der ansøges om en udvidelse af bedriften i eksisterende stalde. Ejendommen omlægges fra økologisk til konventionel drift.

Ejendommen blev i 2006 godkendt af Ringkøbing Amt til et dyrehold på 164 malkekøer, 35 kalve (0-6 mdr), 129 kvier (6-28 mdr) og 35 tyrekalve (0-1 mdr). Der søges nu om en udvidelse af dyreholdet til 200 malkekøer, 42 småkalve (0-5 mdr.), 158 kvier (5-24 mdr.) og 110 tyrekalve (40-50 kg). Køernes ydelse er sat til 10.000 kg mælk/år. Hele udvidelsen foregår i eksisterende bygninger.

Den producerede husdyrgødning bliver opbevaret i en eksisterende gyllebeholder, der har en kapacitet på 1.100 m³ samt i en gyllebeholder på anden ejendom (Lundgårdvej 6). En gammel, mindre gyllebeholder skal fjernes, og der søges om byggeri af en ny gylletank på 3000 m³. Der bliver så en opbevaringskapacitet på 9 måneder.

Hovedparten af gylle og dybstrøelse skal udbringes på ejendommens ejede arealer. Der er indgået aftale med et biogasanlæg, som i første omgang skal modtage den resterende del af gødningen, og senere det hele. Biogasanlægget er dog ikke klar til fuld produktion på nuværende tidspunkt. Der indgår ikke aftalearealer i driften af ejendommen.

2.2 Beliggenhed og planmæssige forhold

2.2.1 Afstandskrav

De lovpligtige afstandskrav i § 8 i husdyrbrugloven for etablering af den nye gyllebeholder er overholdt. Det drejer sig om afstanden til vandforsyningsanlæg, vandløb, sø, vej, beboelse på samme ejendom og naboskel.

Afstandskravet i lovens § 6 på 50 m til nabobeboelse overholdes, idet nærmeste nabo ligger 130 m fra gyllebeholderen. Afstandskravet på 50 m til byzone og til lokalplan for boligformål overholdes.

Afstandskravet i lovens § 20 på 300 m til samlet bebyggelse, byzone og lokalplan til boligformål overholdes også.

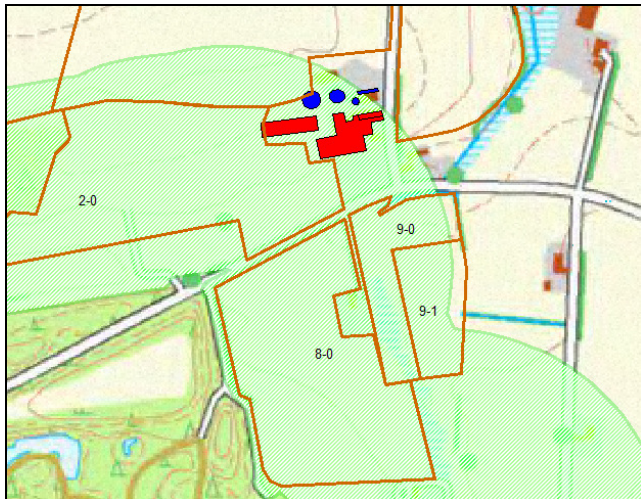
På baggrund af at de lovpligtige afstandskrav er overholdt, vurderes anlægget derfor placeringsmæssigt ikke at give væsentlige gener for omgivelserne eller væsentlig risiko for forurening.

2.2.2 Beskyttelseslinjer

Husdyrbrugets anlæg ligger uden for beskyttelseslinjer for klitfredede arealer, strand, sø, åer, fortidsminder og sten- og jorddiger. Anlægget ligger desuden udenfor kystnærhedszonen på 3 km.

Anlægget ligger udenfor kirkezone 1, 2 og 3 og mere end 100 m fra fredet fortidsminde.

Anlægget ligger imidlertid indenfor skovbyggelinien på 300 m til skoven ved Ejstrup søerne, se herunder:

Kilde: Miljøportalen

Indenfor skovbeskyttelseslinien må der ikke placeres bebyggelse. Opførelse af driftsbygninger, der er nødvendige for jordbrugserhvervet, er dog tilladt (iht. § 17 i naturbeskyttelsesloven nr. 951/2013). Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at der er tale om en bygning, som er nødvendig for produktionen på ejendommen. Det er desuden mest hensigtsmæssigt at placere gylletanken i tilknytning til de eksisterende stalde i stedet for at sætte den udenfor skovbyggelinien.

Det er på baggrund af ovenstående Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at husdyrbrugets anlæg ikke er i modstrid med de hensyn, der skal tages i forhold til ovennævnte emner.

2.2.3 Kulturmiljø

Bedriften ligger ikke i område udlagt til værdifuldt kulturmiljø eller bevaringsværdigt landskab.

Det nærmeste område med kulturhistorisk bevaringsværdi ifølge Kommuneplan 2013-2025 er Brunkulslejerne i Ejstrup, som ligger 380 m sydvest for den nye gyllebeholder.

Relevante retningslinier i Kommuneplanen siger: "Der skal foretages en vurdering af, hvordan planlægningen for området kan tilrettelægges, så der ikke sker en forringelse af oplevelsen, kvaliteten og forståelsen af kulturmiljøet, og der skal vises særlige hensyn over for bevaringsværdier og bevaringsværdige sammenhænge.

Ved opførelse af bygninger, tekniske anlæg med videre, der vil fremstå i synlig kontakt med de udpegede kulturmiljøer, skal der vises særlige hensyn overfor disse områders karakteristika, egenart, autenticitet og oplevelsesværdi."

Opførelse af en gylletank mere ved siden af den eksisterende, hvor begge er afskærmet fra kulturmiljøet af de eksisterende staldbygninger, vurderes ikke at blive synlig set ude fra

kulturmiljøet. Det er derfor vurderet, at udvidelsen af husdyrbruget ikke vil påvirke kulturmiljøet væsentligt.

Der ligger ikke diger eller gravhøje i det planlagte byggefelt.

På husdyrbrugets arealer ligger der beskyttede diger efter Museumsloven § 29a (se bilag 10). Der gøres opmærksom på, at digerne ikke må ændres eller fjernes uden tilladelse fra Ringkøbing-Skjern Kommune, iht. Museumlovens § 29 a (lov nr. 1505/2006).

Der findes gravhøje ved husdyrbrugets udbringningsarealer mark 22-0 og 23-0 (se bilag 10), og der gøres hermed opmærksom på, at der i henhold til § 29 f i Museumsloven ikke må foretages jordbehandling, gødes, eller plantes (herunder også juletræer og lignende) på gravhøje og inden for en afstand af 2 m fra dem.

Jf. § 18 i Lov om naturbeskyttelse må der endvidere ikke etableres ny beplantning, eller foretages lignende ændringer i tilstanden af arealet inden for 100 m afstand fra gravhøje, medmindre Ringkøbing-Skjern Kommune meddeler dispensation hertil.

2.2.4. Placering i landskabet

Denne godkendelse gennemfører VVM-direktivet og IPPC-direktivet for så vidt angår husdyrbrug og samler kravene til ansøgning og myndighedsbehandling med de relaterede dele fra bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed og planlovens bestemmelser om landzoneregulering.

Kommunen skal ifølge § 19 og § 23 i Lov om Miljøgodkendelse af husdyrbrug sikre sig, at husdyrbruget kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne herunder hensynet til de landskabelige værdier.

Ejendommens bygningsmasse:

nr	Navn + Grundplan m ² / rumfang m ³	m ² /m ³	Højde m / Taghældning i °	Materialer	Byggeår / kontroleret
1	Kostald	1750	8-9/25 °	Gavle med rødbrune stålplader, gardiner på sidefacader, gråt eternittag	1993/2001
2	Kviestald	1050	7-8/25 °	Gardiner med gavle af rødbrune stålplader, gråt eternittag	2006
3	Malkestald kælvningsbokse	660	7-8/25 °	Rødbrune stålplader, gråt eternittag	1982
4	Ungdyrstald	300	7-8/20°	Rød tegl og gråt eternittag	1982
5	Kostald/ sygebokse	280	7-8/20°	Rød tegl og gråt eternittag	1982
6	Kalvehytter				
7	Maskinhus	400	8-9/25 °	Rødbrune stålplader, gråt eternittag	1975

8	Halmlade/ Rundbuehal	425	7-8	Grønne stålplader	1998
9	Køresilo	500			
10	møddingsplads	220			
11	Gylletank	450		Grå beton	1980
12	Gylletank	1000		Grå beton	1994
13	Ny gylletank	3000		Grå beton	

Landskabelige hensyn

Ejendommen ligger indenfor et område, der er udpeget til særligt værdifuldt landbrugsområde i Kommuneplan 2013-25. Det betyder, at området er fri for en række planmæssige bindinger, og at gener for jordbrugserhvervet skal begrænses. Ejendommen ligger ikke i område udpeget til "lokalisering af store husdyrbrug".

Ejendommen ligger ikke indenfor geologisk interesseområde og ikke indenfor det udpegede "større sammenhængende landskab".

Landskabet omkring ejendommen betegnes som "storbakket morænelandskab" i Kommuneplan 2013-2015, se Bilag 5.

Retningslinien for landskabstypen er: "Inden for de overordnede landskabstyper skal etablering og tilpasningen af byggeri og anlæg samt ændringer i arealanvendelsen så vidt muligt ske under hensyntagen til landskabets karakteristika."

Storbakket moræne er ikke en sårbar landskabstype overfor nye elementer. Bygninger og anlæg tilpasses hensyn til landskabets indhold af og nærhed til kulturhistoriske, natur- og miljømæssige og rekreative interesser.

Området er en del af Skovbjerg bakkeø. Bakkeøerne er en af de ældste landskabstyper i Danmark og er morænelandskaber dannet i næstsidste istid. Da indlandsisen smeltede bort, efterlod den Skovbjerg Bakkeø og Varde Bakkeø, der er højereliggende landskabspartier, hvis terræn blev påvirket af erosion under sidste istid. Landskabet er bølget og bakket, som det også kendes i Østjylland. Bakkeøen som landskabstype findes i Danmark udelukkende syd for Limfjorden og vest for isens hovedopholdslinje.

Den nye gyllebeholder vil blive mere eller mindre skjult bag ved de eksisterende staldbygninger. Det vurderes derfor, at beholderen ikke vil blive synlig for færdselen på hverken Lundgårdvej eller Fasterlundvej og derfor ikke vil ændre på landskabets karakteristika.

Det er på baggrund af ovenstående Ringkøbing-Skjern Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte husdyrbrug ikke er i modstrid med ønsket om at beskytte de landskabelige hensyn, der er beskrevet i kommuneplanens retningslinjer for udviklingen af Ringkøbing-Skjern Kommune. Husdyrbruget vurderes således hverken at skæmme landskabet, have synlige langtrækkende konsekvenser for landskabet eller på anden vis påvirke de landskabelige værdier væsentligt.

2.3 Indretning og drift

Der er stillet vilkår om, at antallet af dyreenheder som gennemsnit per år maksimalt må være 363,48 DE med mulighed for sæsonbetingede variationer, dog ikke over de 363,48 DE. Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at en eventuel forskydning inden for de enkelte dyretyper i henhold til vilkår, er foreneligt med hensynet til beskyttelse af omgivelserne mod væsentlige gener fra husdyrbruget.

2.3.1 BAT – bedste tilgængelige teknik

Formålet med Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er at medvirke til at værne om natur, miljø og landskab, så udviklingen af husdyrproduktionen kan ske på et bæredygtigt grundlag i respekt for menneskers livsvilkår og for bevarelsen af dyre- og plantelivet. Forebyggelse og begrænsning af forurening skal først og fremmest ske ved anvendelse af bedst tilgængelig teknik herunder renere teknologi, f.eks. mindre forurenende anlæg, processer og råvarer. BAT er at betragte som en generel ikke stedbunden branchenorm. Dette betyder, at særlige følsomme eller for den sags skyld robuste omgivelser ikke har indflydelse på niveauet ved fastlæggelse af BAT. Miljøstyrelsen har udarbejdet emissionsgrænseværdier for ammoniak og fosfor for såvel visse typer af eksisterende stalde samt nybyggeri/gennemgribende renoveringer. Disse grænseværdier tager udgangspunkt i, hvad der for branchen anses for økonomisk opnåeligt.

For svin, kvæg og fjerkræ har Miljøstyrelsen udarbejdet sådanne emissionsgrænseværdier og mht. mink er Natur- og Miljøklagenævnet kommet med to afgørelser, som fastlægger BAT niveauet for mink. Ringkøbing-Skjern Kommune tager ved fastlæggelsen af BAT niveauet for husdyrbruget udgangspunkt i disse emissionsgrænseværdier.

Emissionsgrænseværdi for ammoniak

Med udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier har ansøger beregnet et BAT emissionsniveau for bedriften på max. 2.831 kg NH₃-N, se skemaet. Ringkøbing-Skjern Kommune bekræfter beregningen.

BAT-KRAV kg N/ÅR									
Stald	Dyretype	staldsystem	antal	DE	alder/vægt		Emissions-grænseværdi /dyr kg N	BAT krav i alt Kg N	Amm. Emission hentet fra HG 57769 angivet i Kg N
kostald	malkekøer	sengestald spalter	180	250,34			9,80	1764	1766
	småkalve	Dybstrøelse	42	9,16	0	5		77	77
	Tyrekalve	Dybstrøelse	110	0,72	40	50		4	4
	malkekøer	Dybstrøelse	5	6,95			10,04	50	50
kviestald	malkekøer	sengestald spalter	15	20,86			9,80	147	186
	Kvier	sengestald spalter	141	57,97	7	24	5,17	730	868
småkvier	Kvier	sengestald spalter	17	4,85	5	7	3,46	59	70
	i alt			350,85				2831	3020

Den samlede emission fra anlægget er i IT-skemaet 57769 version 3 beregnet til 3.021 kg N/år. Det beregnede emissionsniveau for ammoniak jvf. Miljøstyrelsens vejledende standardvilkår er således næsten overholdt, idet der dog mangler en reduktion af 190 kg N.

Ansøger har i midlertid redegjort for en række forskellige muligheder og fravalg for at leve op til emissionskravet, se afsnittet Staldindretning. Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer,

at de forskellige muligheder er forbundet med uforholdsmæssigt store omkostninger ud fra de kriterier, der fremgår af Miljøstyrelsens notat om vejledende emissionsgrænseværdier. Kommunen fastsætter derfor BAT-kravet for dette projekt til 3.021 kg NH₃-N pr. år.

Det fastsatte emissionsniveau for ammoniak er således overholdt.

Emissionsgrænseværdi for nitrat

Med udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier vurderer Ringkøbing-Skjern Kommune, at den generelle lovgivning i forhold til håndtering af husdyrgødning kan betragtes som værende BAT i med hensyn til nitratudvaskning i forbindelse med udbringning.

Emissionsgrænseværdi for fosfor

Der er ikke fastlagt grænseværdier for udsendelse af fosfor i forbindelse med kvæghold. Miljøstyrelsen vurderer, at der i øjeblikket ikke er viden om, hvorledes reduktion i foderets indhold af fosfor vil påvirke husdyrgødningens indhold af fosfor. BAT-niveauet er derfor fastlagt udfra reguleringen af arealernes fosforsårbarhed. Dette er udmøntet i fosforklasserne og bliver håndteret i arealvurderingen.

Staldindretning

Ansøgers BAT-redegørelse:

Generelt for alle staldafsnit har bedriftens ansvarlige fokus på hvilke staldsystemer der er bedst anvendelige i relation til miljø og dermed ammoniak til omgivelserne, men selvfølgelig også holdt op mod økonomien. Ligeledes følges der med i udviklingen af ny teknologi set i relation til både dyrevelfærd og miljø.

Alle stalde er bygget med naturlig ventilation som sikrer et stort luftskifte, hvilket betyder forholdsvis tørre staldgulve og lavere koncentration af ammoniak og lugt.

Ved hvert miljøtilsyn vil der blive orienteret om hvilke overvejelser der er foretaget med henblik på bedriftens fremtid i relation til den teknologi der giver det største miljøhensyn.

Stald 1: (kostald) Stalden er fra 2001, og renovering er ikke umiddelbart forestående.

For at reducere ammoniakfordampningen vil der være skrabere på gangarealerne, hvilket reducerer fordampningen med 25 %.

Derudover er der syge/kælvningsbokse med dybstrøelse til ca. 5 køer og småkalvehytte med dybstrøelse. Både syge/kælvningsboksene og kalvehytterne lever op til BAT-krav.

Staldsystemet opfylder BAT-kravet.

Stald 2: (kviestald). Her går kvier fra 7-24 mdr. og 15 malkekøer.

Staldsystemet er spaltegulv med rundskyl uden skrabere. Stalden er sektioneret i 5 båse for at holde kvierne adskilt i aldersintervaller. Adskillelsesbøjlerne har en sådan højde, at det ikke er muligt for en robotskraber at komme under bøjlerne. Det vil derfor kræve at der som min er 2 robotskrabere i stalden, for at stalden skal leve op til det generelle BAT-krav.

Anskaffelsesprisen for min. 2 robotskrabere er 250.000 kr. Med en løbetid på 15 år, en skatteprocent på 40 % og en rente før skat på 5 %, vil den samlede pris løbe op i 370.000 kr. Dvs. en udgift på 24.666 kr. pr. år for at etablere skrabere i kviestalden. Skrabernes effekt i kviestalden vil ligge på 219 kg N/år.

Etablering af skrabere vil derfor koste over 100 kr. pr. sparet kg N i fordampning, og etableringen anses derfor ikke som værende BAT-krav.

Stald 3: (småkvier)

Dette er en ældre stald til kvier fra 5-7 mdr. Staldsystemet er spaltegulv med bagskyl uden skraber. Anskaffelsesprisen for min. 1 robotskraber er 125.000 kr. Med en løbetid på 15 år, en skatteprocent på 40 % og en rente før skat på 5 %, vil den samlede pris løbe op i 185.000 kr. Dvs. en udgift på 12.333 kr. pr. år for at etablere skraber i stalden. Skraberens effekt i stalden vil ligge på 17 kg N/år.

Etablering af skraber vil derfor koste over 100 kr. pr. sparet kg N i fordampning, og etableringen anses derfor ikke som værende BAT-krav.

Fravalg af gylleforsuring.

Der er ikke regnet på forsuring, da prisen for et forsuringsanlæg vil ligge langt over prisen for skraber. Desuden er gylleforsuring ikke ønsket af følgende årsager:

- Ved anvendelse af forsuring fraskriver ansøger muligheden for at lægge tilbage til økologi.
- Ansøger er tilmeldt et biogasanlæg. Og skal på sigt aflevere al gylle til biogasanlæg. Pt. er biogasanlæg ikke interesseret i at få større mængder af forsuret gylle gennem anlæggene.

Vurdering

Ansøger har valgt virkemidlet etablering af skraber i kostalden. Ifølge teknologi bladet fra 30.06.2010 vil automatisk skrabning 6 gange i døgnet på spaltegulve bevirke en reduktion på 25 % af ammoniakfordampningen. Ifølge tilsynsrapporten fra 24.08.2011 er der ikke automatisk skraber i nudriften. Skraber indgår i ansøgningens beregning og bliver derfor stillet som vilkår i godkendelsen.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at det ansøgte overholder niveauet for BAT m.h.t. staldindretning og ammoniakfordampning.

Management

Ansøgers BAT-redegørelse:

Ansøgeren er bevidst om, at miljøet i den udstrækning det er muligt skal tilgodeses, at der skal være en høj dyrevelfærd, og at der ikke anvendes unødvendige ressourcer. (Godt landmandskab). Derfor vil af ansøger i den daglige drift blandt andet have fokus på følgende:

- Ved kørsel med maskiner hvor der afsættes jord/husdyrgødning på vejene foretages der rengøring.
- Medarbejderne orienteres om, at ejendommen er miljøgodkendt, og hvilket ansvar der dermed følger.
- At markdriften sker med udgangspunkt i udarbejdede mark-gødningsplaner og at der udarbejdes gødningsregnskab for bedriften, hvor såvel forbrug af handelsgødning som husdyrgødning dokumenteres.
- Forbruget af vand, energi, indkøbt foder, pesticider og handelsgødning registres i driftsregnskabet.
- Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.
- Der bliver lagt vægt på høj dyrevelfærd. Blandt andet vil der blive brugt tid på opsyn, også udenfor alm. arbejdstid, så syge dyr kan få behandling hurtigst muligt. Problemer i besætningen vil også i det daglige forsøges forebygget ved at de fysiske rammer for dyrene er i orden bla. ved at dyrene sikres et tørt leje.
- Forebyggelse af uheld og driftsforstyrrelser ved alm. opmærksomhed, og ved at medarbejdere i forbindelse med brug af maskiner tilser at tingene fungerer som de skal.

- Afskærmninger på ejendommens forskellige maskiner/installationer efterses med jævne mellemrum så uheld undgås.

Udover ovennævnte er der lavet sundhedsaftale hvor der kommer en dyrlæge en gang om måneden, der vil være udarbejdet en beredskabsplan og endeligt vil ansøger som leverandør til mejeriet være omfattet af deres kvalitetsprogram.

Beredskabsplan: Der vil blive udarbejdet en beredskabsplan der redegør for hvad der skal ske i forbindelse med uheld på ejendom. Beredskabsplanen vil indeholde forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier, olier, gylle og brand samt ved strømsvigt. Eksempelvis vil der bliver beskrevet hvem der skal kontaktes, deres telefonnumre samt hvor farlige stoffer og brandslukkere er placeret.

Vurdering

Som udgangspunkt stilles der vilkår om beredskabsplan og dokumentation af produktion og markdrift. Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på baggrund af de beskrevne tiltag, at bedriften lever op til BAT niveauet for denne type bedrift.

Foder

Ansøgers BAT-redegørelse:

For at have høj dyresundhed i besætningen og for at optimerer fodring / foderudnyttelsen, dvs. anvende minimal foder mængde i forhold til mælkeydelse, udarbejdes der i samarbejde med konsulent foderplaner for besætningen.

For at have det rigtige grundlag for udarbejdelse/ justering af foderplanerne tages der analyser af grovfoderet og foderplanen afpasses grovfoderets sammensætning og kvalitet. Endeligt inddrages nyeste viden indenfor kvægfodring.

Opbevaring af ensilage: Ensilagen opbevares dels i køresiloer og dels i markstakke. Der er en fodersilo med en kapacitet på 200 tons. Desuden opbevares kraftfoder i 2 stk. siloer med plads til ca. 8 tons hver. Halmen opbevares i halmladen.

Vurdering

Foderet har indflydelse på udledningen af ammoniak og fosfor. Da BAT niveauet for ammoniak er opfyldt med andre tiltag, vurderer Ringkøbing-Skjern Kommune på baggrund af de beskrevne tiltag, at ejendommen lever op til BAT niveauet for denne type bedrift.

Forbrug af energi og vand

Ansøgers BAT-redegørelse:

For at reducerer forbruget af kwh. er der gjort følgende tiltag;

- Udendørs belysning er styret af bevægelsessensorer.
- Indendørs er der vågebelysning i tidsrummet 19.00 - 5.00 (vågebelysningen svarer til ca. 10 % af fuld belysning). Når der er tilstrækkelig dagslys slukkes lyset helt.
- Der sker forkøling af mælken til opvarmning af vand.
- Der er etableret frekvensstyret pumper på ejendommen.
- Dieselforbruget i marken forsøges begrænset ved kun at køre når det er nødvendigt og ved at undlade færdsel på arealer der ikke er farbare.
- Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnlige med henblik på at undgå spild. Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt.
- Kølevandet fra mælketanken genanvendes.

Vurdering

Det er kommunens vurdering, at ejendommen skal gennemgås af en energirådgiver for at klarlægge eventuelle muligheder for at nedbringe energiforbruget. Der stilles vilkår herom. Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på baggrund af de beskrevne tiltag som fx naturlig ventilation og multistepventilation, at bedriften lever op til BAT niveauet for denne type bedrift.

Opbevaring og behandling af husdyrgødning

Ansøgers BAT-redegørelse:

Gylle: Gyllen bliver opbevaret i 2 tanke på Lundgårdvej 10 og i en tank på Lundgårdvej 6: I tankene tilføres der kun husdyrgødning fra produktionen på Lundgårdvej 10, som inkluderer vaskevand samt vand fra siloer og befæstet areal.

- Tanken tømmes ca. en gang årligt for inspektion og vedligeholdelse.
- Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle.
- Der er konstant flydelag på gyllen, og efter omrøring/udkørsel kontrolleres det, at der senest 14 dage efter ny gylle igen er etableret flydelag.
- Der føres logbog over flydelaget på gyllen, så der er fokus på at flydelaget lever op til kravene.
- Tanken er tilmeldt de lovpligtige regelmæssige eftersyn, hvilket betyder at tanken hvert 10 år bliver kontrolleret for om der skulle være tegn på begyndende utætheder.

Overdækning af tankene er fravalgt, selv om ansøger er klar over at teltdug på tankene giver mindre regnvand til udbringning, samt reducerer den nødvendige tankkapacitet.

Fravalget skyldes prisen på overdækninger. Den mindre vand der skal udbringes kommer ikke i nærheden af at betale for overdækningerne. Prisen på tankoverdækninger af tankene ville ligge på mellem 230.000 og 345.000 kr.

Udgifter ved overdækning af den nye tank (3000 m³)

Pris for anskaffelse af overdækning vil være min. 345.000 kr. En afskrivningstid på 15 år giver en årlig udgift på ca. 34.000 kr. (beløbet er inkl. renteudgift på 5 %).

Ved en effekt på 152 kg svarende til resultatet fra IT-ansøgning, er prisen pr. kg. reduceret N (34.000 kr./152 kg N) = 224 kr./kg N.

Lignede beregning for overdækning af tanken på 1100 m³ giver (22.666 kr./52 kg) = 435 kr./kg N. Det anses derfor ikke værende BAT at overdække gylletankene.

Dybstrøelse: Dybstrøelsen opbevares på møddingsplads eller benyttes som flydelag i gyllebeholderen. Opbevaringen sker efter lovgivningen. Saftafløb / regnvand pumpes til gylletank.

Vurdering

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at det ansøgte overholder niveauet for BAT m.h.t. opbevaring af husdyrgødning.

Udbringning af husdyrgødning

Ansøgers BAT-redegørelse:

I forbindelse med udbringningen af husdyrgødningen er der primært fokus på 2 områder:

1. Optimering af planteproduktionen 2. Hensyntagen overfor det omgivende miljø (naturen og naboerne).

- For at optimere planteproduktionen men også det omgivende miljø afpasses tilførselen af husdyrgødningen afgrødernes behov samt deres vækstperiode.
- Ligeledes udbringes husdyrgødningen under hensyn til de generelle regler, og foregår i videst mulig omfang efter godt landmandskab, hvilket vil sige at der tages hensyn til naboer, byområder osv.

Udbringningsteknik: På sort jord og på græsmarker nedfældes gyllen med nedfælder.

Vurdering

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer de generelle regler i husdyr- og husdyrgødningsbekendtgørelsen for udbringning af husdyrgødning som værende tilstrækkelige til at opfylde kravene til BAT for udbringning.

Ringkøbing-Skjern Kommune anser det i øvrigt for værende BAT, at man tager højde for udbringningsarealernes fysiske karakter i forbindelse med udbringning af husdyrgødning. Dvs., eks. jordtype, struktur og hældning, samt forhold som regn, vanding og sædskifte. Der er stillet vilkår om, at udbringning af husdyrgødning ikke må foretages på frossen, vandmættet, oversvømmet, eller snedækket jord, samt forud for varsling om kraftig regn/nedbør. Vilkåret er stillet for at reducere unødigt forurening af vandmiljøet og er en skærpelse af de generelle regler.

Alternativer og fravalg BAT

Ansøger har foretaget fravalg af gylleforsuring, overdækning af gylletanke samt skrabere i de resterende stalde. Fravalgene vurderes velbegrundede, eftersom der ikke er proportionalitet mellem udgift og reduceret ammoniak. Tiltagene vurderes derfor ikke at være BAT for det konkrete husdyrbrug.

Konkluderende vurdering af BAT

På baggrund af ovenstående redegørelse for BAT inden for management, staldteknologi, foder, energi- og vandforbrug, opbevaring og udbringning af husdyrgødning vurderes det, at den konkrete anvendelse af BAT lever op til det, Ringkøbing-Skjern Kommune anser som værende BAT for et husdyrbrug af denne størrelse og dyresammensætning. Samtidig vurderes det, at ansøger har redegjort i tilstrækkelig grad for de alternativer, som har været overvejet i ansøgningen, samt begrundet fravalg af BAT.

2.3.2 Håndtering af regnvand og restvand

Mængden af spildevand er følgende: Spildevandsmængde for ejendommen:

Mængde fra befæstede arealer, møddingsplads og ensilagepladser er sat til 2.050 m³.

Mængde af rengøringsvand fra stalden er sat til 800 m³. Samlet ekstra tilledning til gylletank udgør 2.850 m³. Er medregnet i kapacitetsberegningen.

"Spildevand" ledes til gyllebeholder: Spildevand fra staldene, befæstet arealer, møddingsplads og ensilagepladser ledes til gyllebeholdere.

Spildevand afledning: Der er ikke sanitærspildevand fra staldene.

Der er stillet vilkår om, at vask af landbrugsmaskiner og redskaber skal ske på vaskeplads med afløb til opsamlingslager, eller alternativt ske i marken.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at generel lovgivning, samt vilkår i miljøgodkendelsen tager tilstrækkelig hånd om husdyrbruget håndtering af regnvand og restvand, således det ikke påvirker omgivelserne væsentligt.

2.3.3 Medicin, olie og brændstof

Bedriftens årlige elforbrug i nudrift er på ca. 115.000 kwh. Det forventes, at forbruget vil stige med ca. 25 % efter udvidelsen. Forbruget kan variere meget, da størstedelen af arealerne kan vandes.

Forbruget af dieselolie er i nudrift ca. 9.700 liter. Det forventes ikke, at forbruget stiger væsentlig efter udvidelsen, da forbruget primært afhænger af arealtilliggende. Der er ikke egen energiproduktion fra egen vindmølle eller biogas anlæg.

Der er stillet vilkår om opbevaring af spildolie og medicin.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at de stillede vilkår samt generel lovgivning er tilstrækkelig til at beskytte omgivelserne mod væsentlige påvirkninger som følge af oliespild.

2.3.4 Håndtering og opbevaring af affald

Fast affald

Art	Opbevaring	Afskaffelse
Papir og pap og PVC	I container	Afhentes af godkendt firma 2. gang / mdr. Ved større mængder bringer ansøger det selv til genbrug
Glas		Bringer ansøger selv på genbrugsstation
Ikke brandbart	I container	Dagrenovation
Afdækningsplast Indpakningsplast	I container	Afhentes af godkendt firma efter aftale.
jern og metal	Udendørs	Skrothandel
Elektronisk udstyr		Genbrugsstation Tarm

Farligt affald , olie og kemi

Art	Opbevaring	Afskaffelse
Kemikalier: Ingen. Maskinstation foretager sprøjtning		
Olier	Smøreolier og andre mindre olieoplag opbevares i maskinhus på fast bund. Tromler og tønder er placeret i spildbakker. Evt. spild opsamles omgående med kattegrus	Levering af olie og skift på maskiner foretages af Maskinforretning. Spildolie leveres til maskinforretning.
Rengøringsmidler	Tankrum	Genbrugsplads
Medicin	Køleskab i teknikrum	Afhentes af dyrlæge/genbrugsplads

De døde dyr opbevares ved gylletank. Dyrene vil blive lagt udenfor og være overdækket så rovdyr ikke har adgang.

Antallet af afhentninger vil være ca. 2 gange/måned. Dyrene afhentes af DAKA, som udgangspunkt på førstkommande hverdag.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at på baggrund af redegørelsen fra ansøger samt vilkår i affaldsregulativerne vil håndteringen og opbevaring af affald fra husdyrbruget sker under hensyntagen til omgivelserne.

2.3.5 Håndtering af unormale driftssituationer eller uheld

Redegørelse for mulige uheld

Der forekommer sjældent driftsforstyrrelser, som vil kunne medføre forøget forurening. De

alvorligste uheld på landbrugsejendomme forekommer i forbindelse med udslip af gylle, olier, kemikalier (syre, pesticider og rengøringsmidler) ved strømsvigt eller ved brand.

Minimering af forurening

Gylle: Ved håndtering af gylle er der altid en potentiel risiko for forurening. For at undgå uheld sker gyllepumpning under opsyn. Af andet der minimerer risikoen for uheld kan nævnes at gylletankene er placeret så bakkemanøvre i forbindelse med afhentning af gylle ikke er nødvendigt. Hvis gylletanken skulle springe vil gyllen løbe ind i stalden mod syd. Terrænet hælder ikke i umiddelbar nærhed af gylletankene. Umiddelbart er der ikke risiko for at det løber til vandløb. Ved gylleudslip bruges der halmballer. Kommunen, Falck og maskinstationen vil blive tilkaldt.

Kemikalieudslip – der er ikke risiko for dette på ejendommen da der ikke findes kemikalier på ejendommen. Alt sprøjtning vil foretages af maskinstation som også opbevarer kemikalierne.

Brand: På ejendommen er der pulverslukkere til mindre brande. Ved større brand tilkaldes brandvæsenet.

Strømsvigt: Ved strømsvigt har ejendommen egen nødgenerator.

Diesellole opbevares i 1200 liter tank i maskinhus. Mindre mængder af smøreolie oplagres samme sted.

Olieudslip: Hvor der håndteres olier og diesel vil der være potentiel risiko for forurening. For at minimerer risikoen for spild sker påfyldning af diesel altid under opsyn. Tankene er aflåste og der er fast bund i maskinhuset. I umiddelbar nærhed er der placeret savsmuld til opsugning oliespild. Eventuelle smøreolier / spildolier er placeret i plastbaljer derved mindskes risikoen for udslip, hvis tromlen med olie bliver utæt. Endelig sker påfyldning af diesel med automatisk stop funktion.

Minimering af gene

Der bliver i forbindelse med miljøansøgningen udarbejdet en beredskabsplan for ejendommen, og planen vil løbende blive revideret. Beredskabsplan vil blive fulgt i forbindelse med uheld.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at udarbejdelse af en beredskabsplan tilskynder ansøger i at gennemgå bedriften og foretage en risikovurdering af, om der skal ændres i drift eller indretning, således at risikoen for uheld minimeres samt at omfanget af skaden ved uheld reduceres.

Der er stillet vilkår om, at beredskabsplanen til enhver tid skal være ajourført.

2.4 Begrænsning af eventuelle gener for naboer

2.4.1 Lugt

Der er indsendt beregninger af lugtemissionen fra staldanlæg, hvilke er foretaget efter den nye lugtvejledning. Lugtgeneafstandene (afstande hvor der kan forventes væsentlige lugtgener) er ifølge ansøgningen som følgende, set i forhold til den faktiske afstand:

	Mindstekrav til afstand	Faktisk afstand
Byzone	261 m	3100 m
Samlet bebyggelse	175 m	1200 m
Enkeltbolig uden landbrugspligt	82 m	200 m

Den nærmste byzone vurderes at være det lokalplanlagte område for Mejericenter i Sønderup ved lokalplannr. 10/18 fra Videbæk Kommune.

Den nærmeste samlede bebyggelse vurderes at være Ejstrup.

Den nærmeste enkeltbolig uden landbrugspligt er Lundgårdvej 13, men da den ejes af ansøger, tæller den ikke med i denne sammenhæng. Nærmeste enkeltbolig bliver dernæst Fasterlundvej 6.

Afstandene måles fra en vægtet lugtmidte i staldene.

Ifølge ansøgningen er genekriterierne for byzone, samlet bebyggelse og enkelt bolig overholdt, idet de ligger længere væk end "1,2 gange geneafstanden".

Der ligger endvidere ikke fremtidig byzone-, eller sommerhusområder inden for geneafstanden fra husdyrbruget.

Idet de lovpligtige beskyttelsesniveau for lugtgener er overholdt, vurderes det, at udvidelsen ikke vil medføre væsentlige lugtgener for naboer og andre omkringboende.

Det er ud fra de lovpligtige afstandskrav vurderet, at husdyrbruget i fremtiden drives sådan, at hensynet til naboer tilgodeses mht. eventuelle lugtgener.

2.4.2 Støj

Beskrivelse af støjkloder:

Der er ikke mange støjkloder på ejendommen. Der kan dog forekomme støj ved indblæsning af foder og under malkningen. Støjen vil normalt kun kunne høres inde i bygningerne eller meget tæt på. Endeligt vil der kunne forekomme støj ved transport fra og til ejendommen og ved indlæggelse af markafgrøder i ensilagesiloer/markstakke.

Driftsperiode:

Malkeanlægget er i gang mellem kl. 05.00- 07.00 og mellem 16.30 og 18.30.

Indblæsning af korn sker i august / september i forbindelse med høst samt ca. en gang om måneden i perioden maj – august. I forbindelse med høst kan indblæsning i gastæt silo sker udenfor normal arbejdstid.

Ensilerings sker 6-8 dage / år. Ensileringen foregår normalt i dagtimerne, hovedsageligt på hverdage. I spidsbelastningssituationer kan det ske i weekender og udenfor normal arbejdstid dvs. mellem 7.00 - 23.00.

Blanding af foder ca. 1 time dagligt, oftest mellem 7.00 og 9.00.

Kornvalser kører 3 x 1 time/ uge mellem kl. 9.00 og 15.30.

Udkørsel af husdyrgødning sker primært i perioden marts – august og sker normalt på hverdage mellem 07.00 og 19.00. Kan også forekomme på lørdage og om aftenen dvs. mellem 19.00 og 23.00.

Det vurderes ikke, at naboerne i det daglige vil blive generet af støj fra bedriften, og støjniveauet vurderes ikke at ændre sig fra nudrift og til ansøgt drift.

Tiltag:

Al kørsel uden for normal arbejdstid forsøges undgået. Ansøger vurderer ikke, at der er behov for at lave tiltag mod støj på ejendommen.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at støj fra husdyrbruget i fremtiden ikke forventes at blive et problem for de omkringboende. Der er ikke foretaget støjberegninger i forbindelse med udarbejdelsen af denne miljøgodkendelse.

Der er i miljøgodkendelsen fastsat vilkår om, at såfremt der skulle opstå støjgener for de omkringboende og tilsynsmyndigheden finder det nødvendigt, skal der foretages støjmålinger. Der er endvidere fastsat vilkår om støjniveauer for husdyrbruget.

Herudover henvises der til, at det er god landmandspraksis, at transport til og fra husdyrbruget foregår ved hensynsfuld kørsel, for at begrænse bl.a. støjgener.

2.4.3 Lys

Udendørs: For at mindske energiforbruget er der udendørs kun belysning, så ejer og ansatte kan orientere sig efter mørkets frembrud.

Indendørs: Kostald: Om natten er der vågebelysning mellem 22.00 og 05.00. I kostalden svarer natbelysningen til 15 % af arbejdsbelysning.

Ejendommens forbrug og placering af lys, bør ikke virke generende for hverken naboer eller trafikanter.

Det vurderes, at lys fra ejendommen ikke vil give anledning til væsentlige gener for de omkringboende.

2.4.4 Fluer og skadedyr

Tilstedeværelse af skadedyr på bedriften forbygges ved orden og ved at bekæmpe eventuelle problemer, så snart de opstår.

Fluer: Flueplager forebygges generelt ved hyppigt rengøring.

Rotter: Tilstedeværelse af rotter bekæmpes ved at ejer har aftale med privat firma. Der er opstillet kasser med gift på ejendommen.

Der er stillet vilkår om, at der skal foretages en effektiv fluebekæmpelse og at foder skal opbevares, så der ikke opstår risiko for tilhold af rotter m.v.. På forlangende skal bekæmpelse af rotter eller lign. foretages af et autoriseret rottebekæmpelsesfirma.

Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende til at forebygge og løse et eventuelt opstået problem med skadedyr.

2.4.5 Støv

Den væsentligste kilde til støv skønnes at være foderhåndtering på ejendommens areal og i staldene.

Det forventes ikke, at husdyrbruget vil give anledning til støvgener for de omkringboende. Der er fastsat vilkår til at sikre de omkringboende mod støvgener fra husdyrbruget. Herudover henvises der til, at det er god landmandspraksis, at transport til og fra husdyrbruget foregår ved hensynsfuld kørsel, for at begrænse bl.a. støvgener.

2.4.6 Trafik, til- og frakørsel

Transporten fra og til ejendommen er for størstedelen foder, dyr og husdyrgødning. I vækstsæsonen er der endvidere et antal transporter til og fra de dyrkede arealer, hovedsageligt i forbindelse med ensilering af græs/majs og udbringning af husdyrgødning. Antallet af transporter i nu- og ansøgt drift:

Type	Nudrift	Ansøgt drift	Transportmiddel	Tidsrum
Pesticider/Handelsgødning	Ingen	Ingen	maskinstation	7-19 Man-fre.
Brændstof	5	5	Lastbil	7-19 Man-fre.
Afhentning DAKA	24	24	Lastbil	7-19 Man-fre.
Foder	24	24	Lastbil	7-18 Man-fre.
Salg dyr	12	12	Lastbil	4-18 Man-fre.
Grovfoder *	Kendes ikke		Traktor	7-19 Man-fre.
Gylletransporter*	270	340	Traktor og gyllevogn	7-19 Man-fre.
Dybstrøelse *	35	40	Traktor og vogn	7-19 Man-fre.
Mælk	365	200	Lastbil	Varierer.
Diverse	10	10	Lastbil	7-19 Man-fre.
i alt**	745	655		

* I spidsbelastningssituationer vil gyllekørsel og transport af foder kunne ske udenfor ovennævnte tidspunkter. Der vil, i den udstrækning det er muligt, blive taget hensyn til omkringboende. Der er regnet med udbringning med 25 tons vogn

Vedr. transport af gylle er der udarbejdet kort der viser transportruter. Transporter i alt ** er ekskl. hjemtransport af grovfoder fra marken, et antal der ikke er kendt.

Det ansøgte projekt vil betyde en nedsat mængde transport til og fra husdyrbruget. Der er tale om, at antallet af transporter med husdyrgødning og også med grovfoder vil stige. Til gengæld vil transporten af mælk blive mindre i forbindelse med udvidelsen, idet afhentning hver dag er et krav til den økologiske produktion, som nu omlægges til konventionel. Der afhentes fremover ca. hver anden dag.

Transporterne er efter Ringkøbing-Skjern Kommunes opfattelse ikke af et omfang, som vil indebære væsentlige gener for omkringboende med hensyn til støj, støv eller lugt.

Der er stillet vilkår om hvilke veje, transport af husdyrgødning som udgangspunkt skal foregå ad. Langt de fleste marker ligger tæt omkring ejendommen, så transporterne med gylle på landevej vil være ganske få, se Bilag 12. Transportvejene går ikke gennem bymæssig bebyggelse.

Ved tilsvining af det offentligt tilgængelige vejareal i forbindelse med arbejdskørsler, skal der opstilles skilte, der informerer andre trafikanter om forholdene. Ved arbejdskørslernes ophør skal det offentlige vejareal, jf. Færdselsloven § 14, rengøres. Det er Politiet, der er myndighed for færdsel på offentligt areal.

Ringkøbing-Skjern kommune vurderer, at transport af husdyrgødning kan foregå uden væsentlige gener for omgivelserne.

2.4.7 Egenkontrol

Der er stillet vilkår om, at husdyrbruget for egen regning skal eftervise, at de stillede støjkrav er overholdt, såfremt tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedrørende støj fra husdyrbruget er velbegrundede.

Der er tilsvarende stillet vilkår om, at tilsynsmyndigheden kan kræve, at husdyrbruget foretager undersøgelse af lugtkilder, hvis det skønnes, at eventuelle klager over lugt fra anlægget er velbegrundede.

Endeligt er der stillet vilkår om, at tilsynsmyndigheden kan anmode om nye beregninger af nitratudvaskning til overfladevand og grundvand, fosforoverskud, ammoniakemission, ammoniakdeposition samt lugtgeneafstande.

Indeholdt i vilkårene er desuden krav om indtegnning af eventuelle markstakke på kort samt om datalogning af spalteskrabernes aktivitet.

2.5 Alternative løsninger

2.5.1 Andre muligheder

Produktions ophør: Såfremt produktionen ophører, vil der blive foretaget oprydning for at sikre, der ikke sker en unødigt forurening.

Alternativer til ansøgt drift:

At ansøger bibeholder nuværende besætning uden ændringer.

Det har ikke været aktuelt at overveje en anden placering af den nye gyllebeholder, idet den valgte placering anses som værende mest hensigtsmæssig i forhold til logistik og det omgivende miljø. I forhold til det omgivende landskab, naboer og andre interessenter i området giver den valgte placering det bedste samlede helhedsindtryk af husdyrbruget efter udvidelsen.

2.5.2 0-alternativ

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at den øgede miljøpåvirkning som følge af det ansøgte projekt ikke vil påvirke omgivelserne væsentligt (se den øvrige del af miljøvurderingen).

Det er endvidere Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering af de socioøkonomiske konsekvenser af 0-alternativet (fastholdelse af konstant produktionsniveau) vil være en begyndende afvikling af produktionen. Samfundsmæssigt vil 0-alternativet derfor kunne betyde færre arbejdspladser dels på mejerierne, men også i virksomheder såsom vognmænd, foderstoffer m.fl.. Det kan som følge af 0-alternativ forventes, at samfundets indkomstdannelse mindskes.

2.6 Ophør

Der er stillet vilkår om ved ophør, at der skal træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage til tilfredsstillende tilstand. Der er endvidere stillet vilkår om, at kommunen kan kræve bygninger, gyllebeholdere m.v. fjernet ved ophør.

2.7 Natur og vand

2.7.1 International natur – beskrivelse

De internationale naturbeskyttelsesområder er en samlet betegnelse for EF-Habitatområder, EF-Fuglebeskyttelsesområder og Ramsarområder. Hvert internationalt naturbeskyttelsesområde består af et eller flere af disse udpegede områder.

Habitatområderne og Fuglebeskyttelsesområderne, der er udpeget på grundlag af EU's naturdirektiver, udgør tilsammen Natura 2000, der er et økologisk netværk af beskyttede områder i hele EU. Ramsarområderne er udpeget på grundlag af Ramsarkonventionen om beskyttelse af vigtige vådområder. Ramsarområderne ligger alle indenfor grænserne af fuglebeskyttelsesområder, og beskyttelsen er dækket ind af EU-beskyttelsen.

Direktiverne fastsætter et overordnet mål for at sikre eller genoprette en gunstig bevaringsstatus for naturtyper og dyre- og plantearter inden for de internationale naturbeskyttelsesområder. Danmark er forpligtet til at sikre, at der ikke sker en forringelse af status i de udpegede områder og til at iværksætte, hvad der er nødvendigt for at opnå de fastsatte mål.

Habitatdirektivet rummer også regler om at beskytte særlige arter, både i og udenfor Natura 2000-områder. Det er de såkaldte bilag IV-arter. Disse arter (flere padder, markfirben, odder, hasselmus m.fl.) må ikke få beskadiget deres yngle- eller rasteområder.

Målsætningen for Habitat- og Fuglebeskyttelsesområderne er at sikre eller genoprette gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, de er udpeget for. For Ramsarområder er målsætningen, at beskyttelsen fremmes.

En art anses for at have gunstig bevaringsstatus, når undersøgelser peger på, at arten på langt sigt vil opretholde sig selv som levedygtig bestand, samt at artens udbredelsesområder sandsynligvis ikke er i tilbagegang.

Nærmeste internationale naturområde er habitatområde Skjern Å, som ligger 5,4 km fra husdyrbrugets anlæg og 1,3 km fra de nærmeste af husdyrbrugets arealer. Alle arealerne ligger i oplandet til Ringkøbing Fjord.

For beskrivelse af de nærmeste internationale naturområder Skjern Å og Ringkøbing Fjord henvises til Bilag 13.

2.7.2 Vandmiljøet

Kvaliteten af vandmiljøet i søer og fjorde er påvirket af for store tilførsler af næringsstoffer, der medfører øget vækst af planktonalger og enårige alger som eks. søsalat. Ved for store tilførsler af næringsstoffer reduceres sigtedybden i vandet, bundvegetationen, som eks. ålegræs reduceres, opvækstmuligheder for fisk forringes, og risikoen for iltsvind øges til skade for plante- og dyrelivet. Generelt tilføres markerne flere næringsstoffer, end der fjernes med afgrøderne. Etablering, udvidelse, eller ændring af husdyrbrug kan give

anledning til et øget tab af næringsstoffer til vandmiljøet. Transporten af næringsstoffer fra arealerne kan ske via udvaskning til grundvandet, som dernæst føder vandløb, søer og fjorde, eller ske som overfladeafstrømning via dræn, eller direkte til vandløb, søer og fjorde.

Vandplan 2010-2015 for Hovedvandopland 1.8 Ringkøbing Fjord skal sikre, at søer, vandløb, grundvandsforekomster og kystvande i udgangspunktet opfylder miljømålet 'god tilstand' inden udgangen af 2015. Endvidere skal det sikres, at eventuelle forringelser af tilstanden for vandområderne forebygges. Vandplanen findes på Naturstyrelsens hjemmeside www.naturstyrelsen.dk.

Vandløb

Miljømål for vandløb omfatter både kemisk tilstand og økologisk tilstand. Størstedelen af vandløbene i hovedvandoplandet skal opfylde målet om god økologisk tilstand, mens en mindre del målsættes til et godt økologisk potentiale. I sidstnævnte tilfælde er der tale om vandløb, som er kunstigt anlagte eller stærkt fysisk modificerede. En mindre andel af vandløbene har et strengere miljømål i form af høj økologisk tilstand, fordi den nuværende tilstand er fauna klasse 7.

Miljømål for vandløb:

Type	Høj tilstand	God tilstand
'Normal'	7	6 eller 5
'Blødbund'	5	4

Tallene i tabellen refererer til smådyrsfaunaen bedømt ved hjælp af Dansk Vandløbs Fauna Indeks (DVFI).

Nogle af husdyrbrugets arealer ligger ved eller i oplandet til vandløbet Nørre Vium Bæk. Ifølge Vandplan 2010-2015 må vandløbene ikke anvendes til formål, der hindrer opfyldelse af de konkrete miljømål fastsatte i Vandplanen.

Ifølge Vandplan 2010-2015 er miljømålet for vandløbet Nørre Vium Bæk god økologisk tilstand (Gt). I den konkrete sag er det ikke vurderet, om der er målopfyldeelse for vandløbet.

Det forventes, at de generelle forbedringer i forhold til vandkvalitet, fysiske forhold, fri passage og vandindvinding, i et vist omfang vil bidrage til at sikre gunstig bevaringsstatus for de særlige arter og naturtyper, der er tilknyttet vandløb i oplandet.

Det er kommunens vurdering, at almindelig landbrugsdrift på vandløbsnære arealer ikke vil påvirke vandløbskvaliteten i væsentlig grad. Med de nye krav om 10 meter randzoner langs alle vandløb, vil påvirkningen på vandløb fra landbrugs relateret arealdrift være yderst minimal.

Der gøres hermed opmærksom på, at der i henhold til bekendtgørelse nr. 1208 af 30. september 2013 af lov om vandløb § 69 stk. 1, gælder følgende for flere af husdyrbrugets udbringningsarealer, som ligger ned til vandløb:

- *Dyrkning, jordbehandling, plantning, terrænændring, anbringelse af hegn og opførelse af bygværker i landzone må ikke foretages i en bræmme på 2 m.*

Det betyder, at der er krav om 2 m dyrkningsfrie bræmmer langs de vandløb, der er angivet som "2 m bræmme ved vandløb" på bilag 6. Det er ansøgers pligt at oplyse dem,

der udbringer gyllen eller foretager anden jordbearbejdning, om forhold vedrørende vandløbsbræmmer og sikre, at det bliver overholdt på husdyrbrugets udbringningsarealer.

Der skal endvidere gøres opmærksom på, at husdyrbruget har udbringningsarealer, som ligger ned til vandløb, der er omfattet af Lov om randzoner (nr. 591 af 14/6 2011) og Lov om ændring af lov om randzoner (nr. 563 af 18/6 2012). For disse vandløb gælder:

- *Der må ikke på indtil 10 meter fra bredden foretages gødsning, sprøjtning, dyrkning eller anden jordbearbejdning.*

Det betyder, at randzonearealet ikke kan indgå som udbringningsarealer, men vil kunne anvendes til afgræsning. Det er ansøgers pligt, at oplyse dem, der udbringer gyllen eller foretager anden jordbearbejdning, om forhold vedrørende vandløbsbræmmer og sikre, at det bliver overholdt på husdyrbrugets udbringningsarealer.

2.7.3 Jordtype og eventuelle dræn

Husdyrbrugets ejede/forpagtede udbringningsarealer består af i alt 142,79 ha, der er fordelt som angivet i nedenstående tabel:

Antal hektar	Jordbund	Drænet	Opland
	JB1, Grovsandet jord		Ringkøbing Fjord
	JB2, Finsandet jord		
20,16	JB3, Grov lerblandet jord	ja	
122,63	JB3, Grov lerblandet jord	nej	
	JB4, Fin lerblandet jord		
	JB5, Grov sandblandet lerjord		
	JB6, Fin sandblandet lerjord		
	JB7, Lerjord		
	JB8, Svær lerjord		
	JB9, Meget svær lerjord		
	JB10, Siltjord		
	JB11, Humus		
	JB12, Speciel jordtype		

2.7.4 Sædskifte

På alle marker er der valgt et K12 sædskifte, hvilket svarer til referencesædskiftet for husdyrbruget og for disse arealer.

Eftersom ansøger har valgt samme sædskifte som referencesædskiftet for alle marker, er beregningerne af kvælstofudvaskningen og fosforoverskuddet foretaget på baggrund af referencesædskiftet. Der er derfor ikke stillet krav til specifikke sædskifter, idet ansøger ikke har anvendt "sædskifte" som virkemiddel for at reducere udvaskningen af næringsstoffer til vandmiljøet.

2.7.5 Bilag IV-arter

EU-medlemslandene skal i henhold til Habitatdirektivets artikel 12 indføre en streng beskyttelse af en række dyre- og plantearter, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede habitatområder, eller udenfor. Disse arter fremgår af Habitatdirektivets bilag IV. For dyrearterne er der bl.a. forbud i mod beskadigelse eller ødelæggelse af yngle-, eller rastekområder og i mod forsætlig forstyrrelse af arterne, i særdeleshed i perioder hvor dyrene yngler, udviser yngelpleje, overvintrer eller vandre. For plantearterne er der bl.a. forbud i mod forsætlig plukning, indsamling, afskæring, oprivning med rod, eller ødelæggelse af disse vildtvoksende planter i naturen.

Ringkøbing-Skjern Kommune har ingen aktuelle registreringer af plantearter, der står på Habitatdirektivets Bilag IV, på ejendommens udbringningsarealer. Det er endvidere Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at plantearterne næppe findes på udbringningsarealerne.

Følgende dyrearter kan tænkes at forekomme i Ringkøbing-Skjern kommune: Småflagermus, Markfirben, Odder, Spidssnudet frø og Strandtudse, samt visse vandtilknyttede insekter. Arterne er næppe tilknyttet driftsbygningerne, men nedenstående arter kan muligvis have levested, fødesøgningsområde eller opholdssted i habitater tilknyttet eller i nærheden af udbringningsarealerne:

- Småflagermus: Ud fra småflagermus' levevis vurderes det, at de ikke påvirkes negativt af driften af husdyrbruget.
- Odder: Kan forekomme i nærområdet i tilknytning til vandløb, sø eller fjord, men er med sin levevis næppe truet af driften af husdyrbruget.
- Markfirben: Er udbredt i store dele af landet, men trues næppe af driften af husdyrbruget.
- Visse vandtilknyttede insekter: Kan være tilknyttet nærområdets vandhuller og fugtige arealer. Der foreligger dog ingen aktuelle registreringer. Disse påvirkes negativt, når vandmiljøerne næringsstofberiges, eller gror til.
- Spidssnudet frø og strandtudse: Kan forekomme i nærområdets vandhuller og fugtige arealer. Der foreligger ingen aktuelle registreringer. Padder påvirkes negativt, når vandmiljøerne næringsstofberiges eller ændrer karakter.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på grundlag af det oplyste:

- At det areal, der omfattes af nybyggeri i forbindelse med projektets gennemførelse, hovedsagelig er almindelig omdriftsareal, og at indragelsen til bebyggelse ikke vil påvirke bilag IV-arter væsentligt.
- At der i forbindelse med projektets gennemførelse ikke vil ske øvrige ændringer i arealanvendelsen, som vil være væsentlige for Bilag IV-arters trivsel
- At driften af husdyrbruget samlet set ikke vil medføre bekadigelse eller ødelæggelse af yngle- eller rasteområder i det naturlige udbrudsesområde for de dyrearter, der er optaget i EF-habitatdirektivets bilag IV, litra a, samt ikke vil medføre ødelæggelse af de plantearter, som er optaget på EF-habitatdirektivets Bilag IV, litra b.

2.7.6 Nitrat til overfladevand

Kvælstofafstrømningen fra marker afhænger af vandafstrømningen og dermed af nedbørsmængderne. Når der korrigeres for variationen i afstrømningen, er der sket et tydeligt fald i kvælstoftilførslen til Ringkøbing Fjord siden 1992, hvilket må tilskrives effekten af tiltag til nedbringelse af kvælstofbelastningen fra især landbruget. Effekten af tiltagene er dog ikke større end, at de senere års generelle tendens til en stigning i nedbørsmængderne og dermed ferskvandafstrømningen delvist modvirker effekten af tiltagene til reduktion af kvælstofbelastningen.

Husdyrlovens generelle nitratbeskyttelse

I husdyrloven er beskyttelsen af vandområderne mod nitratudvaskningen rettet mod oplande, der afvander til de mest kvælstofsårbare Natura 2000-områder jf. Miljøstyrelsens nitratklassekort. Arealer som hører under kategorierne "Nitratklasse I, II eller III" er omfattet af krav om lavere husdyrtryk pr. hektar end de generelle harmoniregler giver mulighed for (dog med visse modifikationer).

31,26 ha af udbringningsarealerne ligger i nitratklasse II, se bilag 8. I nitratklasse II er der som udgangspunkt krav om, at der kun må udbringes svarende til 65 % af, hvad harmonireglerne tillader.

De øvrige 111,53 ha ligger ikke i nitratklasserne I, II eller III, hvilket betyder, at nitratudvaskningen fra arealerne til overfladevandet som udgangspunkt er reguleret af de generelle harmoniregler.

Størrelsen af det samlede ejede og forpagtede udbringningsareal, der er berørt, medfører, at husdyrbruget som udgangspunkt skal reducere husdyrtrykket svarende til 92,34 % af fuldt husdyrtryk på de ejede og forpagtede arealer. Det reducerede husdyrtryk svarer til 2,12 DE/ha (DE_{max}) og en udvaskning til overfladevandet (DE_{max}) på 57,9 kg N/ha/år. Det ansøgte husdyrtryk er 2,30 DE/ha (DE_{reel}).

I kraft af at ansøger anvender et virkemiddel i form af 1 % ekstra efterafgrøder, vil den reelle udvaskning til overfladevandet (DE_{reel}) reduceres til 56,9 kg N/ha/år.

Husdyrlovens beskyttelsesniveau for nitratudvaskning til overfladevandet er dermed overholdt ifølge beregning foretaget i ansøgningssystemet.

Beskyttelsesniveauet for nitrat til overfladevand i husdyrloven er midlertidigt og er fastlagt på grundlag af fremskrivninger, der viser, at husdyrproduktionen er konstant, men samles på færre og større husdyrbrug. Beskyttelsesniveauerne er endvidere ifølge Miljøstyrelsen fastlagt ud fra vandområdernes sårbarhed, samt ud fra risikoen for udvaskning af nitrat fra rodzonen til vandområdet (reduktionspotentialet). Beskyttelsen sikrer, at i områder med et ringe eller meget ringe N-reduktionspotentiale sker der en skærpet regulering, der samlet set vil nedbringe udvaskningen til de sårbare vandområder.

Husdyrlovens fastlagte beskyttelsesniveauer udgør en grænse for, hvornår der som udgangspunkt vil ske en væsentlig virkning på miljøet, både fra ansøgte projekt i sig selv samt fra ansøgte projekt i sammenhæng med andre planer og projekter. Ifølge Miljøstyrelsen har husdyrloven med andre ord indarbejdet både væsentlighedskriterier og kumulationskriterier, så det sikres, at det kun undtagelsesvis er nødvendigt at skærpe kravene ud over de fastlagte beskyttelsesniveauer for nitrat til overfladevandet.

Særskilt vurdering af nitratbeskyttelsen for overfladevand/nærmere konsekvensvurdering

Husdyrbruget har alle 142,79 ha udbringningsareal beliggende i oplandet til Ringkøbing Fjord.

Ca. 2/3 del af oplandet til Ringkøbing Fjord er landbrugsareal, hvilket svarer til ca. 230.073 ha landbrugsareal i oplandet til Ringkøbing Fjord. Udbringningsarealet udgør ca. 0,06 % af det samlede landbrugsareal i oplandet til Ringkøbing Fjord. Den årlige tilførsel af kvælstof fra landbruget til Ringkøbing Fjord er ifølge basisanalysen "Ringkøbing Fjord" anslået til 2752 tons/år.

Ifølge ansøgningen vil der være en total (handelsgødnings- og husdyrgødningsbetinget udvaskning) udvaskning til overfladevandet (DE_{reel}) på 56,9 kg N/ha/år. Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at reduktionspotentialet i området ligger i intervallet 51-75 hhv. 76-100 %. Det giver en nitratudvaskning på maksimalt 2.395 kg N/ha/år fra arealerne. Nitratudvaskningen fra den udbragte gødning svarer derved til 0,9 promille af den samlede landbrugsrelaterede nitratudvaskning til Ringkøbing Fjord.

Miljøstyrelsen har udarbejdet et notat (dateret d. 24. juni 2010). Det fremgår af notatet, at udbragt husdyrgødning, der bidrager med mindre end 1 % af den samlede kvælstofbelastning fra oplandet til et lukket bassin, ikke vurderes at medføre en væsentlig virkning på Natura 2000-området under forudsætning af, at dyretrykket i oplandet er uændret. Det er også en forudsætning, at der ikke er andre kilder til nitratudvaskningen end husdyrproduktionen, der har givet anledning til en øget nitratudvaskning fra oplandet siden 2007.

Nyeste data fra Miljøstyrelsen (dateret d. 18. februar 2013) viser imidlertid, at i hele oplandet til Ringkøbing Fjord, og dermed indenfor kommunens grænser, er husdyrintensiteten i perioden fra 2007 til 2012 steget og tendensen er sikker. Stigningen er på 1,15 % fra 236437,5 DE i 2007 til 239164,9 DE i 2012.

Ringkøbing-Skjern kommune har ikke fundet andre kilder, som kan bidrage yderligere til en stigning i nitratudvaskningen.

- For alle dambrugene i oplandet til Ringkøbing Fjord gælder, at der ikke er givet tilladelse til merudledning af nitrat siden 90'erne.
- Data fra Naturstyrelsen over spildevandsudledningerne viser, at der siden 2007 er sket et fald på gennemsnitlig 47,99 tons i udledning af nitrat til Ringkøbing Fjord. Hvad angår spildevand fra det åbne land, så er det primært nedsivningstilladelser der gives, og kun i få tilfælde, hvor andet ikke har kunne lade sig gøre, er der givet tilladelse til minirensningsanlæg. Derudover vil kommunen fra og med i år give påbud til ejere med direkte udledning til såbar recipient om, at de inden for en given tidsfrist skal have etableret nedsivningsanlæg. Det er derfor kommunens opfattelse, at udvaskningen af nitrat fra spildevand i det åbne land til Ringkøbing Fjord har været faldende inden for den sidste årrække og vil blive ved med at falde de kommende år.

I henhold til Miljøstyrelsen kan kommunen dog godt godkende projekter i oplande med et stigende husdyrtryk, hvis nitratudvaskningen reduceres til, hvad der svarer til et planteavlsbrug. Dette kan gøres ved at reducere gødningsnormen, flere efterafgrøder eller ændre på sædskiftet.

En anden mulighed er, at husdyrgødningen afsættes til et godkendt biogasanlæg og ikke modtages igen efter bioforgasning.

IT-ansøgningssystemet har beregnet kvælstofudvaskningen svarende til et planteavlsbrug, hvor der bliver anvendt et planteavlssædskifte (S3) som svarer til referencesædskiftet uden virkemidler og hvor al husdyrgødning er fraført. Beregningen er udført på alle udbringsarealerne. Resultatet af beregningen er en udvaskning på 78,1 kg N/ha, hvilket svarer til udvaskningen fra et planteavlsbrug på de konkrete arealer.

Kvælstofudvaskningen i det konkrete projekt er 56,9 kg N/ha, hvilket ikke overstiger den kvælstofudvaskning, der svarer til et planteavlsbrug.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på ovenstående grundlag, at et kvælstofbidrag i størrelsesorden 0,9 promille til Ringkøbing Fjord ikke vil påvirke Natura 2000-området Ringkøbing Fjord væsentligt.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer desuden, at der i den konkrete sag er særlige forhold, der kan begrunde en fravigelse af det generelle beskyttelsesniveau i husdyrloven i forhold til kvælstof. De stillede vilkår vurderes dog tilstrækkelige til at sikre, at husdyrbruget i sig selv samt i sammenhæng med andre projekter ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af det internationale naturbeskyttelsesområde Ringkøbing Fjord.

2.7.7 Risikoarealer

Tilførslen af fosfor fra markerne til overfladevand sker hovedsagligt ved overfladisk afstrømning, udvaskning via dræn, brinkerosion, direkte grundvandsafstrømning og sand/jordfygning. En fortsat nettotilførsel af fosfor til jorden øger risikoen for øget tilførsel af fosfor til vandmiljøet, idet jordens evne til at tilbageholde fosfor falder som følge af øgede akkumulering. Ved overfladiske transportprocesser tabes der også mere fosfor til vandmiljøet i takt med, at fosforindholdet i overjorden stiger.

Effekten af husdyrudvidelser på fosforafstrømningen til vandområder er vanskelig at kvantificere. Analyser i det tidligere Ringkøbing Amt viser dog en klar sammenhæng mellem fosforkoncentrationen i vandløb og husdyrtætheden. Således stiger fosforkoncentrationen og dermed transporten, jo større husdyrtæthed, der er i oplandet.

Landbrugsdriften på arealer, som enten skråner eller afvandes, bør tilrettelægges således, at fosfortilførslen til vandområderne minimeres.

Mark 17-0 og 11-0 skråner mere end 6 grader mod vandløbet Nørre Vium Bæk (se Bilag 5b). I henhold til bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage mv. (§ 30 i nr. 915 af 27.06.2013) må der ikke udbringes flydende husdyrgødning på stejle skrån timer med en hældning på mere end 6 grader ned mod vandløb, søer over 100 m² eller fjorde inden for en afstand af 20 m fra vandløbs, søens eller fjordens øverste kant – eller husdyrgødningen skal nedfældes parallelt med vandløbet.

Det vurderes, at der ikke er grundlag for at skærpe dette generelle krav.

De øvrige af husdyrbrugets udbringningsarealer skråner ikke 6 grader eller derover mod vandområder. På baggrund af det lovpligtige krav om bræmme fri for flydende husdyrgødning samt topografien af de øvrige udbringningsarealer er det vurderet, at der ikke er særlig risiko for overfladestrømning af fosfor fra husdyrbrugets udbringningsarealer til vandmiljøet.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at landbrugsdrift herunder udbringning af husdyrgødning i henhold til gældende regler på de vandløbsnære arealer, ikke vil påvirke flora og fauna i vandløbene negativt.

2.7.8 Fosforbelastning til vandområde

Husdyrlovens generelle fosforbeskyttelse

Risikoen for tilførsel af fosfor til vandmiljøet er bl.a. bestemt af fosforpuljen i jorden, jordtype og dræningsforhold, hvilket beskyttelsesniveauerne i husdyrloven er fastlagt på baggrund af. Beskyttelsen af vandområderne mod fosfor er rettet mod oplande til Natura 2000-områder, der er overbelastet med fosfor jf. Miljøstyrelsens fosforkort. (På bilag 7 ses udbringningsarealerne i forhold potentielle fosforklasser (P-klasser)).

Ifølge ansøgningen afvander alle udbringningsarealerne til Natura 2000-området Ringkøbing Fjord. De ejede/forpagtede udbringningsarealer er ifølge ansøgningen beliggende på (JB3) jorde.

1,33 ha ligger i "P-klasse 2", som er drænedegrøftede lavbundsarealer. For disse udbringningsarealer er der generelt krav om, at fosforoverskuddet maksimalt må være 2 kg P/ha/år.

Ifølge ansøgningen ligger alle øvrige udbringningsarealer, dvs. 141,46 ha i "P-klasse 0". Disse arealer udløser derfor ikke som udgangspunkt skærpede krav til husdyrbrugets fosforoverskud, idet de generelle harmoniregler anses tilstrækkelige til beskyttelse af Natura 2000-området mod fosfortilførsel fra arealerne.

Det tilladte fosforoverskud fra bedriftens arealdrift beregnes på bedriftsniveau og ikke i forhold til de enkelte marker. Eventuelle vilkår til fosforoverskuddet stilles ligeledes på bedriftsniveau (jf. Miljøstyrelsens Wiki-vejledning).

Ifølge ansøgningen tilføres der via husdyrgødningen 32,0 kg P/ha/år til arealerne, og der fraføres via afgrøderne 28,5 kg P/ha/år fra arealerne. Det giver et gennemsnitligt fosforoverskud på 3,5 kg P/ha/år. Ifølge ansøgningen overholdes husdyrlovens generelle fosforbeskyttelsesniveau, idet overskuddet på bedriftsniveau er 4,7 kg P mindre end det lovpligtige fosforoverskud.

Særskilt vurdering af fosforbeskyttelsen/nærmere konsekvensvurdering

Som udgangspunkt ophobes tilført fosfor til landbrugsjorden. Selvom der tilføres mere fosfor til et areal, end der fraføres med afgrøderne, vil det ikke nødvendigvis medføre tab af fosfor til recipienten. En fortsat nettotilførsel øger dog risikoen for et øget fosfortab til vandmiljøet, da jordens evne til at tilbageholde fosfor falder som følge af akkumuleringen med fosfor. Risikoen for tab af fosfor til vandmiljøet er således bestemt af fosforpuljen i jorden.

Da det ikke kan kvantificeres hvor stor en del af fosforoverskuddet, der reelt vil tilføres recipienten, baseres den nærmere konsekvensvurdering på en worst case situation.

Husdyrbruget har alle 142,79 ha udbringningsareal beliggende i oplandet til Ringkøbing Fjord.

Ca. 2/3 del af oplandet til Ringkøbing Fjord er landbrugsareal, hvilket svarer til ca. 230.073 ha landbrugsareal i oplandet til Ringkøbing Fjord. Den årlige tilførsel af fosfor fra landbruget til Ringkøbing Fjord er ifølge Naturstyrelsen anslået til 93 tons P/år.

Nedenstående tabel viser worst case fosfor påvirkningen af Ringkøbing fjord

	Ansøgt drift
Areal	143 ha
Fosforoverskud pr. ha	3,5 kg P/ha
% forøgelse i godkendelsesperioden	$3,5 \text{ kg P/ha} \times 8^* = 28$ $(28/2000^{**}) \times 100 = 1,4 \%$
Worst case udvaskning	1 kg P pr. ha
Worst case påvirkning fra husdyrbruget Lundgårdvej 10	$143 \text{ ha} \times 1 \text{ kg P/ha} = 143 \text{ kg P}$ $143 \text{ kg P} \times (1,4/100) = 2,0 \text{ kg P}$
Samlede belastning af Ringkøbing Fjord	93000 kg P***
Husdyrbrugets andel af påvirkningen	$(2 \text{ kg P}/93000 \text{ kg P}) \times 100 = 0,002 \%$

* Godkendelsesperioden i år

** I landbrugsjorden er der ophobet i gennemsnit 2000 kg P/ha i de øverste 25 cm.

*** Data om den nuværende belastning taget fra Naturstyrelsens vandplan

Forklaring på skemaet:

Ifølge ansøgningen vil der være et gennemsnitligt fosforoverskud på 3,5 kg P/ha/år i ansøgt drift. For et sammenhængende landbrugsareal vurderes det maksimale tab af fosfor på nuværende tidspunkt at være 1 kg P/ha, og i landbrugsjorden er der i gennemsnit ophobet 2000 kg P/ha i de øverste 25 cm. Husdyrbrugets udbringningsarealers indhold af fosfor vil derfor forøges med 1,4 % i godkendelsesperioden på 8 år svarende til tiden til næste revurdering. Udvasningen må formodes at blive forøget med mere end den udregnede procent, men det opvejes af, at der fra 25 cm dybde ned til rodzonen i ca. en meters dybde også kan ophobes fosfor. Udvasningen fra de øverste 25 cm bliver i høj grad bundet på vej ned til rodzonen. Dette giver en maksimal fosforudvaskning fra husdyrbruget til Ringkøbing Fjord på 2,0 kg P.

Fosforudvaskningen fra den udbragte gødning svarer derved til 0,002 procent af den samlede landbrugsrelaterede fosforudvaskning til Ringkøbing Fjord.

Det antages, at grænsen for at se en påvirkning af Natura 2000 områderne er den samme for fosfor som for nitrat. En påvirkning på under 1 % af den samlede fosforpåvirkning til et lukket bassin som Ringkøbing Fjord, vurderes derfor ikke at medføre en væsentlig virkning på Natura 2000 området under forudsætning af, at dyretrykket i oplandet er uændret.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, og selv om dyretrykket er stigende i oplandet til Ringkøbing Fjord, at et fosforbidrag i størrelsesorden

0,002 procent til Ringkøbing Fjord ikke vil påvirke Natura 2000-området Ringkøbing Fjord væsentligt.

Ringkøbing-Skjern Kommune er ikke i besiddelse af en viden om, at arealerne eller recipienten (Ringkøbing Fjord) er mere fosforsårbare, end det der ligger til grund for Miljøstyrelsens fosforkort og husdyrlovens beskyttelsesniveauer.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at den generelle lovgivning er tilstrækkelig til at beskytte Ringkøbing Fjord mod en væsentlig påvirkning med fosfor fra husdyrbrugets drift.

I den konkrete sag vurderer Ringkøbing-Skjern Kommune, at der ikke er særlige forhold, der kan begrunde en fravigelse af det generelle beskyttelsesniveau i forhold til fosfor, idet det og de stillede vilkår vurderes tilstrækkelige til at sikre at husdyrbruget i sig selv, samt i sammenhæng med andre projekter ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af det internationale beskyttelsesområder Ringkøbing Fjord.

2.7.9 Ammoniak

Beskyttelsesniveauet for ammoniak er sammensat af flere elementer:

- Det generelle krav om reduktion af ammoniak for husdyrbrug omfattet af § 11 og § 12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.
- Den maksimale tilladte totaldeposition af ammoniak på ammoniakfølsomme naturområder omfattet af § 7 stk. 1, nr. 1 og 2, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.
- Den maksimale tilladte merdeposition af øvrige ammoniakfølsomme naturområder efter konkret vurdering, jf. § 27, stk. 1, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.
- En forbudszone, hvor der ikke må etableres, udvides eller foretages ændringer af stalde eller gødningsopbevaringsanlæg indenfor 10 meter til kategori 1 og 2 natur.

Det generelle krav om reduktion af ammoniak for husdyrbrug

Husdyrbruget er omfattet af krav om reduktion af ammoniakemissionen fra stald og lager i forhold til bedste staldsystem med normtal 2005/2006 som udgangspunkt.

Reduktionskravet for husdyrbruget er 30 % dog med visse modifikationer jf. lovgivningen.

Sigtet med krav om reduktion af ammoniaktabet fra husdyrbrug er at sikre, at der både generelt og specifikt i forhold til beskyttede naturtyper og internationale forpligtigelser sker en forstærket fortsat reduktion af ammoniakbelastningen (baggrundsbelastningen) på Danmarks natur.

Husdyrbruget fordamper, ifølge ansøgningen, 206 kg N/år mindre end det lovpligtige krav foreskriver. Dvs., at det lovpligtige ammoniakreduktionskrav for husdyrbruget er opfyldt.

De specifikke krav til ammoniakdepositionen for de forskellige ammoniakfølsomme naturtyper: Kategori 1-, Kategori 2- og Kategori 3-Natur

Kategori 1-Natur

§ 7, stk. 1, nr. 1, omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for Internationale Naturbeskyttelsesområder. De Natura 2000-naturtyper, som omfattes af § 7, stk. 1, nr. 1, er afgrænset til de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagte af

Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000-planlægningen. Desuden omfatter § 7, stk. 1, nr. 1 heder og overdrev indenfor Internationale Naturbeskyttelsesområder, som er beskyttet efter naturbeskyttelsesloven § 3.

Kategori 2-Natur

§ 7, stk. 1, nr. 2, omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende uden for Internationale Naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om naturtyperne: Højmoser, lobeliesøer, samt heder større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Kategori 3-Natur.

For ammoniakfølsomme naturtyper, som ikke er omfattet af ovenstående Kategori 1- og 2-Natur, skal kommunen foretage en konkret vurdering af, om der skal fastsættes krav.

Kommunen skal konkret vurdere følgende beskyttede, ammoniakfølsomme naturtyper uden for de Internationale Naturbeskyttelsesområder, der ikke er omfattet af § 7 stk. 1, nr. 1 og 2: Heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. Kommunen skal også konkret vurdere ammoniakfølsomme skove, der ligger uden for de internationale naturbeskyttelsesområder.

Ved den konkrete vurdering af, om der er tale om særlige regionale, eller lokale naturinteresser og ved vurdering af, om der skal stilles krav til den maksimale N-merdeposition på naturområder omfattet af Kategori 3-Natur, skal kommunen inddrage følgende fire kriterier:

1. Det aktuelle naturområdes status i kommuneplanen, herunder særligt om det aktuelle ammoniakfølsomme naturområde er omfattet af kommuneplanens udpegning af særligt værdifulde naturområder, rekreative områder og/eller værdifulde kulturmiljøer, samt kommuneplanens retningslinjer for varetagelsen af naturbeskyttelsesinteresserne, de rekreative interesser og de kulturhistoriske interesser.
2. Om de aktuelle område er omfattet af fredning, handleplan for naturpleje, eller anden planlagt naturindsats.
3. Det aktuelle naturområdes naturkvalitet og
4. Kvælstofbidrag fra området fra andre kilder (fx markbidrag), herunder for så vidt angår skove om de gødskes.

Kravene til ammoniakdepositionen er forskellige i de forskellige kategorier. Kravene fremgår af nedenstående tabel. Med »totaldeposition« menes ammoniakdepositionen fra stald og lager fra hele husdyrbruget (både fra den ansøgte og eksisterende drift), mens der med »merdeposition« menes ændringen i ammoniakdepositionen fra husdyrbrugets anlæg (stald og lager), som følge af det ansøgte.

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. § 7 stk. 1, nr. 1	Max. totaldeposition afhængig af antal husdyrbrug i nærheden: 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2. § 7 stk. 1, nr. 2	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 og ammoniakfølsomme skove.	Max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år. Kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha pr. år, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha pr. år.

Samlet vurdering af husdyrbrugets påvirkning på ammoniakfølsom natur.

Påvirkningen af nærmeste Kategori 1-Natur

Afstanden til nærmeste Kategori 1-Naturområde er ca. 5,4 km fra anlægget. Naturtypen har nummer 6230, artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund.

Tålegrænsen for naturområdet vurderes til at være mellem 10-20 kg N/ha/år. Ringkøbing-Skjern Kommune er allerede belastet med atmosfærisk kvælstof, der kan udgøre en trussel for den beskyttede natur. Denne belastning kaldes baggrundsbelastningen og er ifølge Danmarks Miljøundersøgelser (DMU) i 2012 beregnet til 16 kg N/ha/år i området omkring naturarealet.

I kraft af den store afstand til naturområdet er det vurderet, at udvidelsen samt det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig ammoniakpåvirkning af nærmeste Kategori 1-Natur.

Herudover er det Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at der ikke er andre ammoniakfølsomme områder indenfor Internationale Naturbeskyttelsesområder, som ikke er beskyttet tilstrækkeligt mod ammoniak fra det ansøgte projekt og det samlede husdyrbrug. Vurdering er baseret på baggrund af de store afstande til de øvrige Internationale Naturbeskyttelsesområder.

Påvirkningen af nærmeste Kategori 2-Natur

Afstanden til nærmeste Kategori 2-natur er ca. 1,6 km. Området ligger nordøst for anlægget. Området er et B-målsat hedeområde. Det er store eller små områder, hvor der er arter, som forekommer hist og her i kommunen og indikerer god naturkvalitet, Natura 2000-områder med Habitat-naturtyper, eller områder, som er fredede med naturbeskyttelse som formål. Områder, som skønnes at have potentiale til at udvikle sig hen imod en A-målsætning.

Mål: Der arbejdes aktivt for en gunstig bevaringsstatus for områdernes plante- og dyreliv.

Tålegrænsen for området vurderes til at være mellem 10 – 20 kg N/ha/år. Ringkøbing-Skjern Kommune er allerede belastet med atmosfærisk kvælstof, der kan udgøre en trussel for den beskyttede natur. Denne belastning kaldes baggrundsbelastningen, og er ifølge Danmarks Miljøundersøgelser (DMU) i 2012 beregnet til 16 kg N/ha/år i området omkring anlægget.

En beregning af ammoniakdepositionen til området viser, at totaldepositionen fra det samlede produktionsanlæg maksimalt vil være på 0,1 kg N pr ha. pr. år.

Beskyttelsesniveauet for Kategori 2-natur er fastsat til en samlet belastning fra husdyrbruget på maksimalt 1 kg N /ha/år. Da totalbelastningen af naturområdet vil ligge væsentligt under 1 kg N/ha/år, er beskyttelsesniveauet til det konkrete område overholdt.

Påvirkningen af nærmeste Kategori 3-Natur og øvrig natur

Inden for 1.000 meter fra staldanlægget er der registreret moser og heder, som kan være kvælstoffølsom Kategori 3-Natur. Moser, heder og overdrev er omfattet af § 3 i Naturbeskyttelsesloven.

Kategori 3- Natur områderne indenfor 1.000 m fra staldanlægget er angivet i tabellen nedenfor:

Naturtype	Afstand fra anlæg	retning	N-dep merberegning	Målsætning i Kommuneplan
Mose	150 meter	NØ	0,1	C-målsat

Hede	350 meter	NØ	0,0	C-målsat
------	-----------	----	-----	----------

Moseområdet nordøst for anlægget er C-målsat. Det er beskyttede naturtyper og egekrat i øvrigt, som på lang sigt har potentiale til at kunne udvikles til nye naturområder. Mål: Der arbejdes for at bevare en god biologisk tilstand af de målsatte områder.

Mosen ligger i en langstrakt ådal. Dele af mosen er tilgroet i pil og andre dele er lysåbne områder domineret af næbstar, mosebunke og lysesiv, samt forskellige andre arter af urter og græsser.

Tålegrænsen vurderes til at ligge mellem 15-20 kg N/ha/år. Ringkøbing-Skjern Kommune er allerede belastet med atmosfærisk kvælstof, der kan udgøre en trussel for den beskyttede natur. Denne belastning kaldes baggrundsbelastningen, og er ifølge Danmarks Miljøundersøgelser (DMU) i 2012 beregnet til 16 kg N/ha/år i området omkring anlægget.

Beskyttelsesniveauet for Kategori 3-natur er fastsat til en merbelastning på 1 kg N/ha/år med mulighed for at der kan tillades en højere merdeposition, hvis det vurderes, at det konkrete naturområde kan tåle det.

Idet merbelastningen til Kategori 3-naturområdet ligger under 1 kg N/ha/år (se skemaet ovenfor), er beskyttelsesniveauet for Kategori 3-naturen overholdt.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at ovenstående naturområde ikke vil blive væsentligt påvirket af det ansøgte projekt.

Hedeområdet nordøst for anlægget er C-målsat. Det er beskyttede naturtyper og egekrat i øvrigt, som på lang sigt har potentiale til at kunne udvikles til nye naturområder. Mål: Der arbejdes for at bevare en god biologisk tilstand af de målsatte områder.

Tålegrænsen vurderes til at ligge mellem 10-20 kg N/ha/år. Ringkøbing-Skjern Kommune er allerede belastet med atmosfærisk kvælstof, der kan udgøre en trussel for den beskyttede natur. Denne belastning kaldes baggrundsbelastningen, og er ifølge Danmarks Miljøundersøgelser (DMU) i 2009 beregnet til 16 kg N/ha/år i området omkring anlægget.

Beskyttelsesniveauet for Kategori 3-natur er fastsat til en merbelastning på 1 kg N/ha/år med mulighed for at der kan tillades en højere merdeposition, hvis det vurderes, at det konkrete naturområde kan tåle det.

Idet merbelastningen til Kategori 3-naturområdet ligger under 1 kg N/ha/år (se skemaet ovenfor), er beskyttelsesniveauet for Kategori 3-naturen overholdt.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at ovenstående naturområde ikke vil blive væsentligt påvirket af det ansøgte projekt.

Inden for 1000 meter fra anlægget er der registreret tre områder med potentielt ammoniakfølsomme skove. Området sydvest for anlægget ser ud til at være opført omkring 1965, og der har dermed ikke været skov på området i mere end 200 år. Området sydøst for anlægget har tidligere været opdyrket, og på den baggrund er området ikke vurderet ammoniakfølsomt. Området nordøst for anlægget har været opdyrket, og er først i perioden mellem 1954 – 1965 blevet til skov. Området har dermed ikke været skov i mere end 200 år.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at ingen af de nævnte skovområder er ammoniakfølsomme.

Inden for 1.000 meter fra staldanlægget forekommer derudover vandhuller/søer og enge, som ikke er Kategori 3-Natur, men § 3-beskyttet natur. Kommunen vurderer, at udvidelsen

af husdyrbruget ikke vil medføre påvirkning af naturområderne, idet områderne ikke er ammoniakfølsomme naturtyper.

Samlet vurdering i forhold til ammoniakudledningen fra anlægget.

Det generelle ammoniakreduktionskrav er, ifølge ansøgningen, overholdt. Tilsvarende er de generelle beskyttelsesniveauer i forhold til Kategori 1-, 2- og 3-Natur overholdt. Der ligger ingen stalde, eller lagre inden for 10 meter til Kategori 1-, 2- og 3-Natur. Overholdelsen af det generelle ammoniakreduktionskrav og det generelle beskyttelsesniveau beskytter, som udgangspunkt, de kvælstoffølsomme naturtyper tilstrækkeligt mod kvælstofpåvirkning fra husdyrbrugets produktionsanlæg.

Den reelle ammoniakudledning fra husdyrbrugets anlæg vil afhænge af flere forhold, men ammoniakudledningen vil især kunne minimeres ved grundig og hyppig rengøring af overflader, som husdyrgødningen afsættes på.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer samlet set på baggrund af det oplyste:

- At husdyrbruget – ved overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler og af de øvrige opstillede vilkår for miljøgodkendelsen - drives således, at påvirkningen på omgivelserne med luftbårne kvælstof fra produktionsanlægget minimeres til et acceptabelt niveau.
- At ammoniakudledningen fra produktionsanlægget i sig selv og sammen med andre nærliggende husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af de omkringliggende naturområder.
- At det ikke på et konkret eksperimentelt videnskabeligt grundlag kan dokumenteres, at ammoniakpåvirkningen fra husdyrbruget vil medføre en påviselig biologisk ændring af egnens naturområder.

Natur i forhold til udbringningsarealerne

Ingen af husdyrbrugets udbringningsarealer er registreret som beskyttede naturtyper.

Nogle af udbringningsarealerne ligger umiddelbart op til § 3-beskyttede naturområder (se bilag 6 a og b). Der er tale om § 3 hede, eng, mose og søer.

Ingen af udbringningsarealerne grænser op til eller ligger umiddelbart op til § 3-beskyttede ammoniakfølsomme naturområder (Kategori 1-Natur) beliggende indenfor Natura 2000-område.

Ifølge Miljøstyrelsens vejledning vil påvirkningen med ammoniak, selv tæt på naturområderne, være langt under 1 kg N/ha/år, hvis gyllen nedbringes, nedfældes, eller der anvendes forsuret gylle. En påvirkning over 1 kg N/ha/år til naturen vurderes som værende væsentlig og kan medføre tilstandsændringer af naturområderne, mens en påvirkning under 1 kg N/ha/år vurderes som uvæsentlig.

Nord – nordvest for udbringningsarealerne 22-0 og 23-0 ligger et større § 3 moseområde. Området ligger i forbindelse med Ganer Å. Området er B- og C-målsat.

Spredt omkring udbringningsarealerne 28-0 og 29-0 ligger flere mindre § 3 moseområder, et § 3 engområde og flere mindre § 3 søområder. Alle naturområderne er C-målsatte. Søområderne er uden målsætning.

De øvrige udbringningsarealer ligger samlet omkring bedriften.

Syd for arealerne ligger flere mindre søområder. Områderne er dog uden målsætning. Der ligger også et mindre § 3 engområde, som er C-målsat.

Nord og øst for udbringningsarealerne ligger et større område bestående af § 3 enge, § 3 moser og § 3 hedeområder. De nordlige naturområder ligger i forbindelse med Fiskbækkær Bæk. Områderne er både B- og C-målsatte.

Al udbringning af flydende husdyrgødning skal ske ved nedfældning på arealer uden etablerede afgrøder til høst og på fodergræsmarker. Alternativt kan der anvendes gylleforsuring, hvis der anvendes en teknologi, der står opført på Miljøstyrelsens teknologiliste.

Ingen af udbringningsarealerne skråner mere end 6 grader ned mod § 3-beskyttet natur og det er derfor Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at der ikke vil være væsentlig risiko for, at overfladestrømning vil påvirke den § 3-beskyttede natur.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på den baggrund, at § 3 naturområder ikke vil blive væsentlig påvirket af udbringning af husdyrgødning på de nærliggende markarealer, og at de generelle regler for udbringning er tilstrækkelige til at beskytte området imod påvirkning af tilstanden.

Herudover er det Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at der ikke er andre naturområder, herunder andre Natura 2000-områder, der ikke er beskyttet tilstrækkeligt mod ammoniak fra den ansøgte arealdrift. Vurderingen er baseret på baggrund af de store afstande til de andre naturområder.

På baggrund af ansøgningen og oplysninger fra ansøger vurderes det, at driften af udbringningsarealerne ikke ændres væsentligt i forhold til den hidtidige drift. Markdrift i form af omlægning, gødskning, sprøjtning og andre jordbrugsaktiviteter vurderes ikke med de stillede vilkår at give anledning til væsentlig merbelastning af områdets beskyttede naturområder.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på baggrund af ansøgningen, af at de lovpligtige beskyttelsesniveauer er overholdt, af vilkår i miljøgodkendelsen, samt udmeldinger fra Miljøstyrelsen, at tilstanden af naturområderne omkring husdyrbrugets udbringningsarealer ikke vil ændres væsentligt som følge af ansøgte projekt. Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at der ikke er særlige forhold, som kan begrunde en skærpelse af de generelle beskyttelsesniveauer i husdyrloven.

2.7.10 Grundvand

Alle udbringningsarealerne bortset fra én mark ligger i område med almindelige drikkevandsinteresser. Mark 29-0 i område med særlige drikkevandsinteresser.

Umiddelbart op til nogle af husdyrbrugets arealer er der markvandingsboringer. Ved boringer, jf. § 8, stk. 4 i Bekendtgørelse om udførelse og sløjfning af boringer og brønde på land, skal der holdes et fredningsbælte omkring borestedet på mindst 10 m for almene vandforsyningsboringer og på mindst 5 m for ikke-almene vandforsyningsboringer. Det vil sige, at der skal holdes en sprøjte- og gødningsfri zone omkring vandboringerne på mindst 5 meter. Opblanding og opbevaring af bekæmpelsesmidler, herunder tom emballage, samt andre stoffer, der kan forurene grundvandet, er heller ikke tilladt inden for fredningsbæltet.

Fra 1.august 2011 blev det lovpligtigt at etablere en 25 meter beskyttelseszone omkring almene indvindingsboringer, hvor der ikke må dyrkes, gødes eller sprøjtes med pesticider. Almene indvindingsboringer er boringer, der forsyner mindst 10 ejendomme med vand.

Beskyttelsen af grundvandet mod nitratudvaskning fra rodzonen er i husdyrloven rettet mod de nitratfølsomme indvindingsområder.

Udbringningsarealerne ligger ifølge Miljøstyrelsens kortværk pr. marts 2014 uden for nitratfølsomme indvindingsområder (i kortværket på tidspunktet for indsendelse af ansøgningen i oktober 2013 dækkede NFI udpegningen nogle af arealerne). Arealerne er derfor ikke omfattet af et skærpet beskyttelsesniveau for kvælstofudvaskningen fra rodzonen, idet de generelle harmoniregler anses for tilstrækkelige til at beskytte grundvandet mod kvælstofudvaskning fra arealernes rodzone.

Det er derfor vurderet, at det ansøgte projekt ikke vil medføre en væsentlig nitratpåvirkning af grundvandet herunder de nitratfølsomme indvindingsområder.

2.8 Projektets sandsynlige miljøpåvirkning

Der vil sandsynligvis ske en påvirkning af det omgivende miljø, men det er vurderet ud fra ovenstående, at påvirkningens varighed, hyppighed og reversibilitet ikke vil være af sådant omfang, at driften af husdyrbruget vil få væsentlig indflydelse på miljøet, idet alle lovpligtige afstandskrav og beskyttelsesniveauer er overholdt. Ringkøbing-Skjern Kommune har ikke en viden, der kan begrunde at de generelle afstandskrav beskyttelsesniveauer skal skærpes yderligere, idet det og de stillede vilkår vurderes tilstrækkelige til at beskytte omgivelserne mod væsentlige virkninger som følge af driften af husdyrbruget.

2.9 Konklusion

Idet de lovpligtige afstandskrav og beskyttelsesniveauer er overholdt, vurderer Ringkøbing-Skjern Kommune, at udvidelsen af dyreholdet til

- 200 malkekøer (tung race, 10.000 EKM)
- 141 opdræt (7-24 mdr)
- 17 småkvier (5-7 mdr)
- 42 småkvier (0-5 mdr)
- 110 tyrekalve (40-50 kg)

i alt svarende til 363,48 DE, samt opførelse af en gyllebeholder på 3000 m³ kan tillades, idet udvidelsen og det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig genepåvirkning af naboer, § 7-beskyttede naturområder, Natura 2000 områder overbelastet med fosfor, kvælstofsårbare Natura 2000-områder, grundvand, herunder nitratfølsomme indvindingsområder, samt landskabelige værdier og kulturmiljøer.

Derudover er det vurderet, at udvidelsen og det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af § 3-områder, eller andre naturområder som er beskyttet mod tilstandsændring, fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde, eller særlig sårbar overfor næringsstofpåvirkning.

Endvidere er det vurderet, at det ansøgte projekt og det samlede husdyrbrug ikke vil have væsentlig virkning på de bestande af vilde planter, dyr (herunder Bilag IV-arter) eller deres levesteder, som de ovennævnte områder er udpeget på baggrund af.

- Der anvendes den bedst tilgængelige teknik, til at forebygge og begrænse eventuel forurening.

Bilag 3. Kommentarer til miljøgodkendelsen

Beredskabsplan

Beredskabsplanen / driftsforskriften skal beskrive, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan have konsekvenser for miljøet.

Den skal, som minimum, indeholde:

- a. Procedurer som beskriver relevante tiltag med henblik på at "stoppe ulykken/uheldet" og begrænse udbredelsen.
- b. Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmes, herunder telefonnumre.
- c. Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer, vandløb m.m..
- d. En opgørelse over materiale der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel og som kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage.

Kompost til markstak

Dybstrøelse, som har ligget i stald i 3 – 4 måneder er oftest kompostlignende, dog kan dybstrøelse fra fjerkræstalde være kompostlignende allerede efter 1 – 2 måneder. Kompostlignende dybstrøelse må opbevares i markstak, når tørstofprocenten er mindst 30 % for ethvert delparti.

Der gøres opmærksom på, at dybstrøelse fra gødningsmåtte under kalve- og svinehytter også kun må opbevares i markstak, når det er kompostlignende.

Støj

Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa).

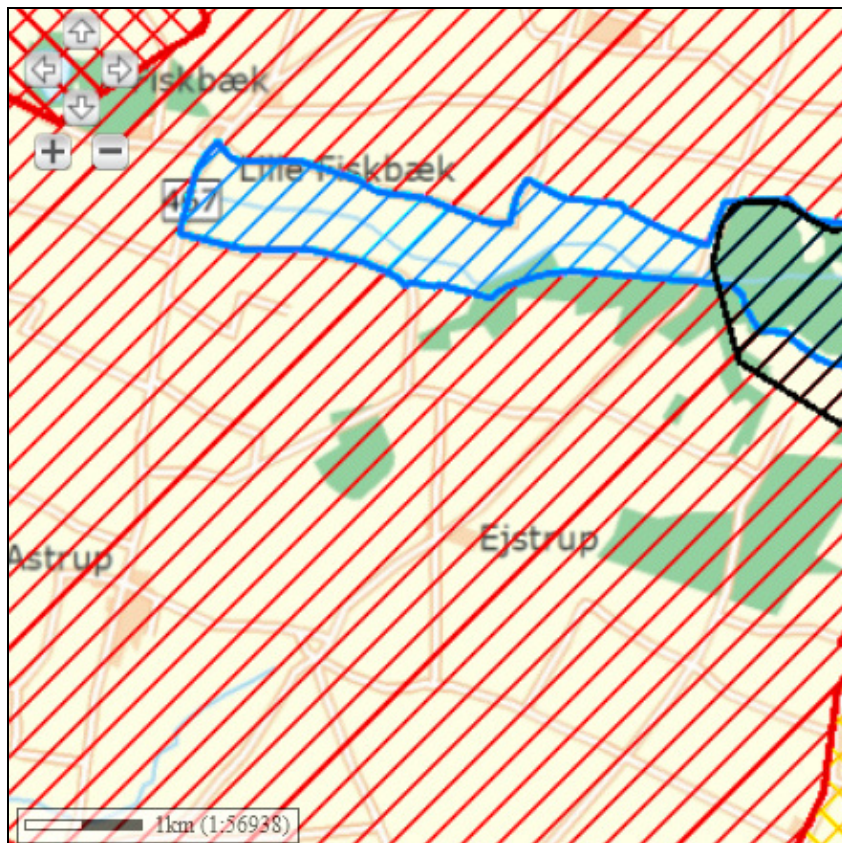
Dokumentation for overholdelse af støjkravene kan være i form af målinger i ejendommens omgivelser (under fuld drift), eller kildestyrkemålinger ved de enkelte støjklender kombineret med beregninger efter den fælles nordiske beregningsmodel for industristøj.

Støjmålinger skal udføres som beskrevet i Miljøstyrelsens til enhver tid gældende støjbergningsvejledning og foretages i punkter som forinden, aftales med tilsynsmyndigheden. Støjmåling skal udføres af et akkrediteret firma.

Bilag 4. Situationsplan, samlede anlæg

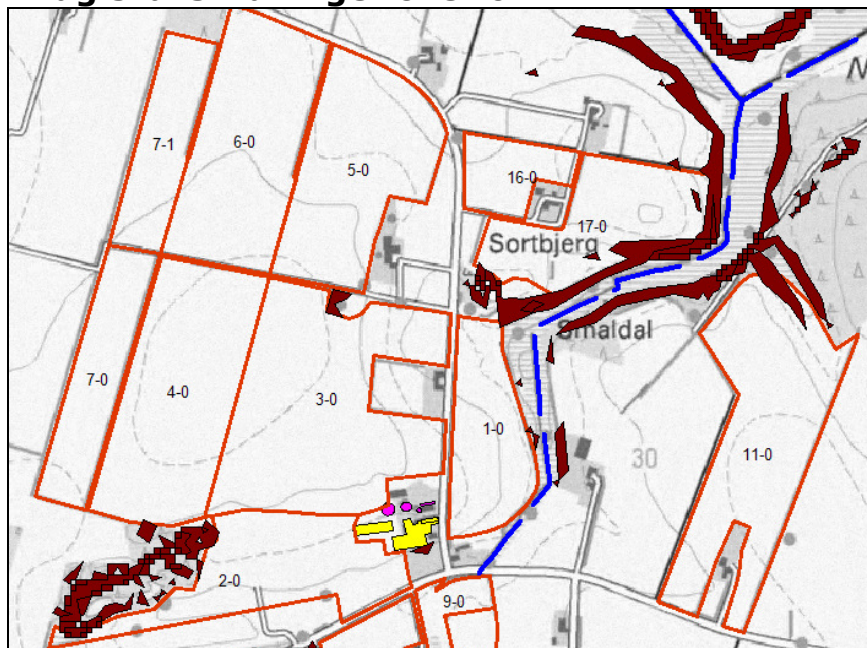
Bilag 5 a. Landskab

Storbakket morænelandskab

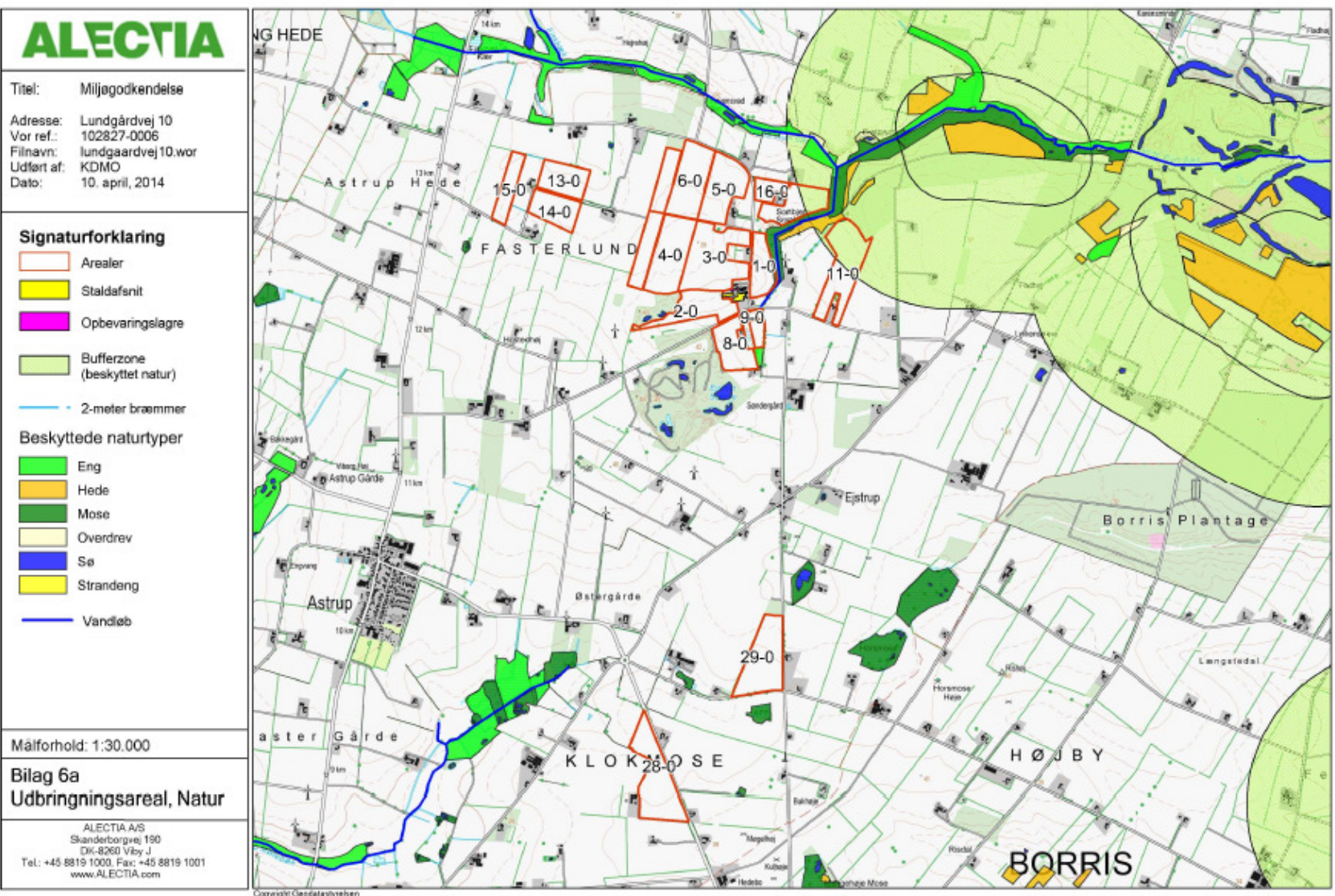
Kilde: Kommuneplan 2013-2015

Bilag 5 b. Skråninger over 6 °

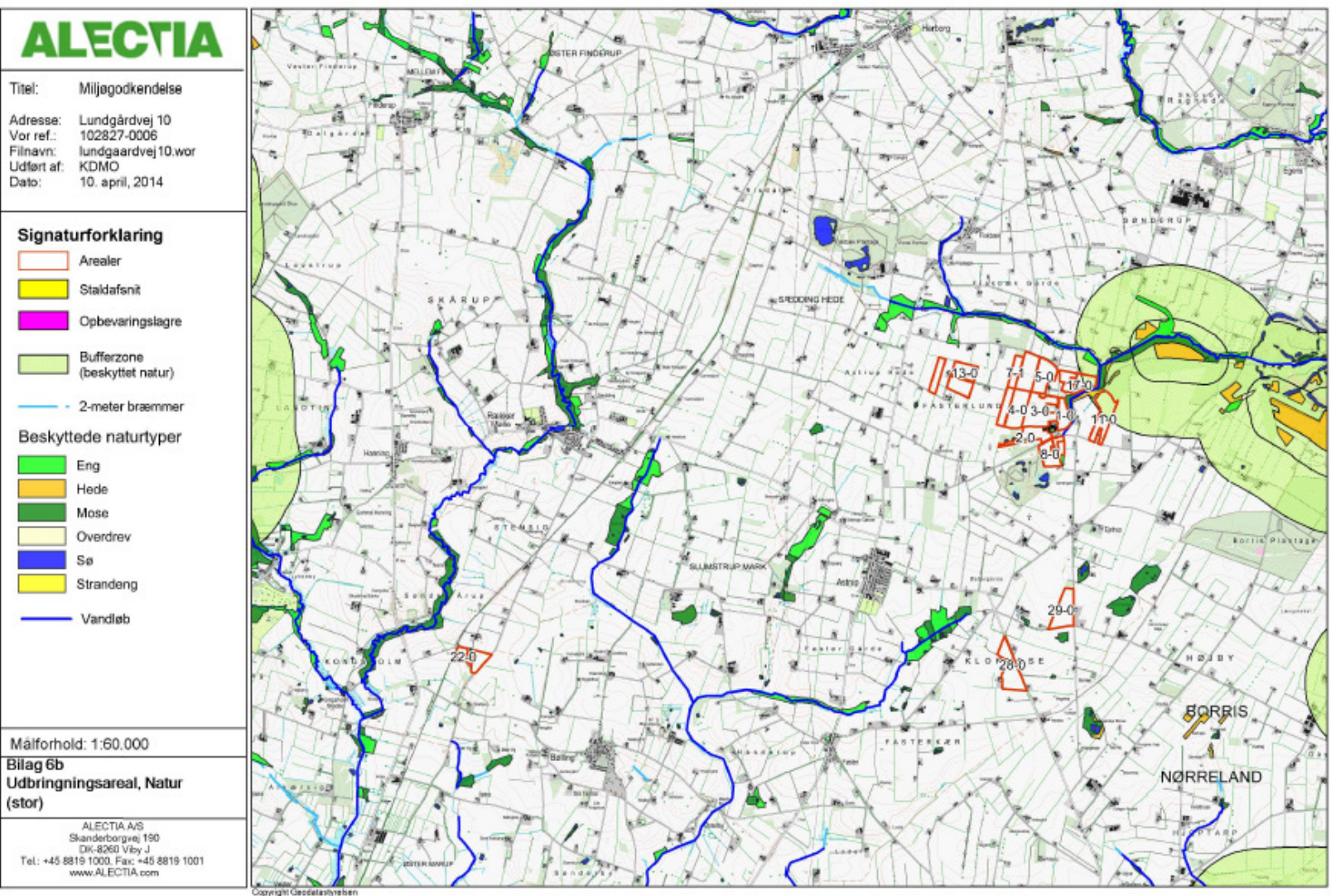

Skråninger er relevant for mark 17-0 og evt. 11-0.

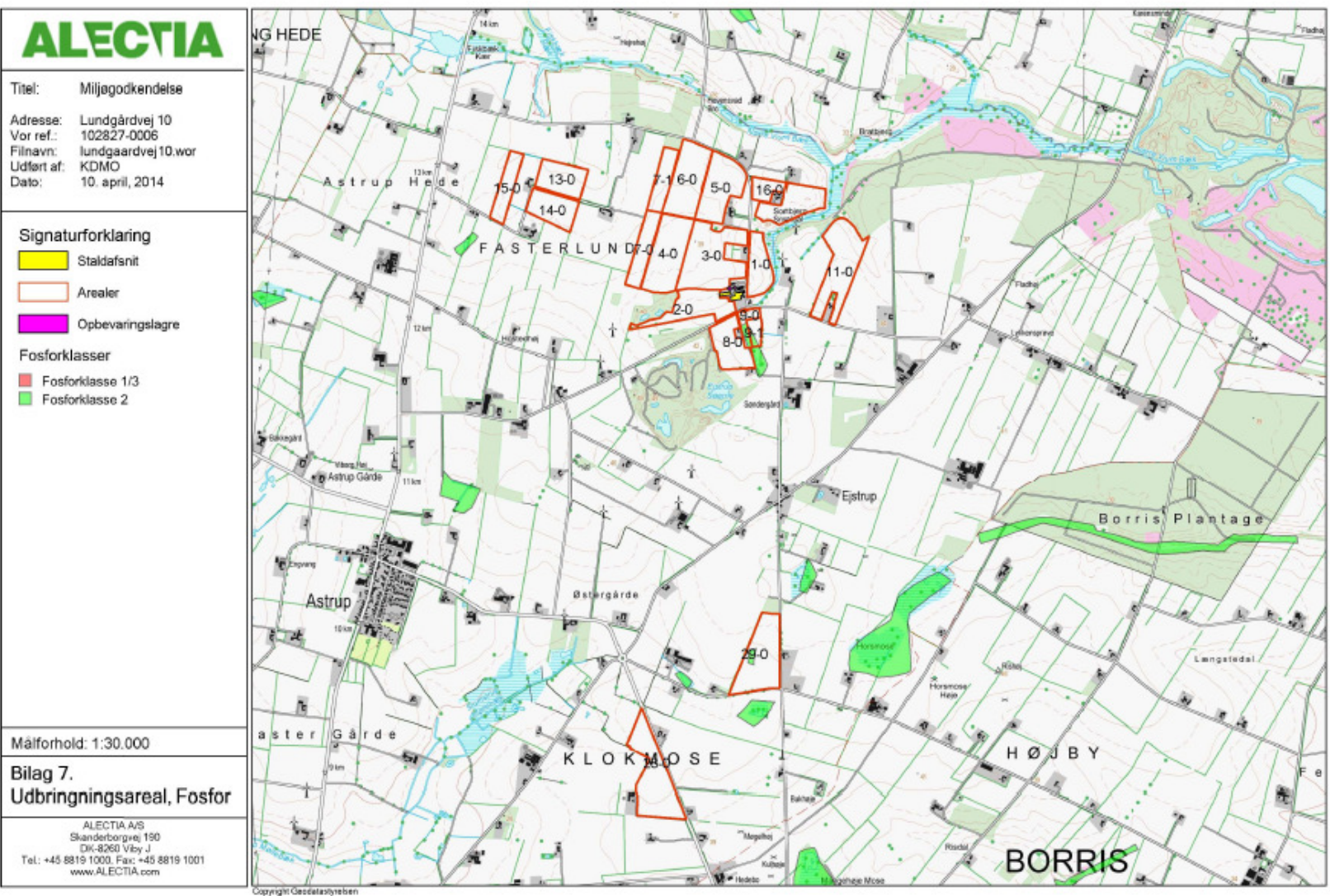
Bilag 6 a: Udbringningsareal, Natur (uden mark 22 og 23)
For overblikkets skyld er mark 22 og 23 undladt på bilagene 7-10, men er med på bilag 6 b og 12.

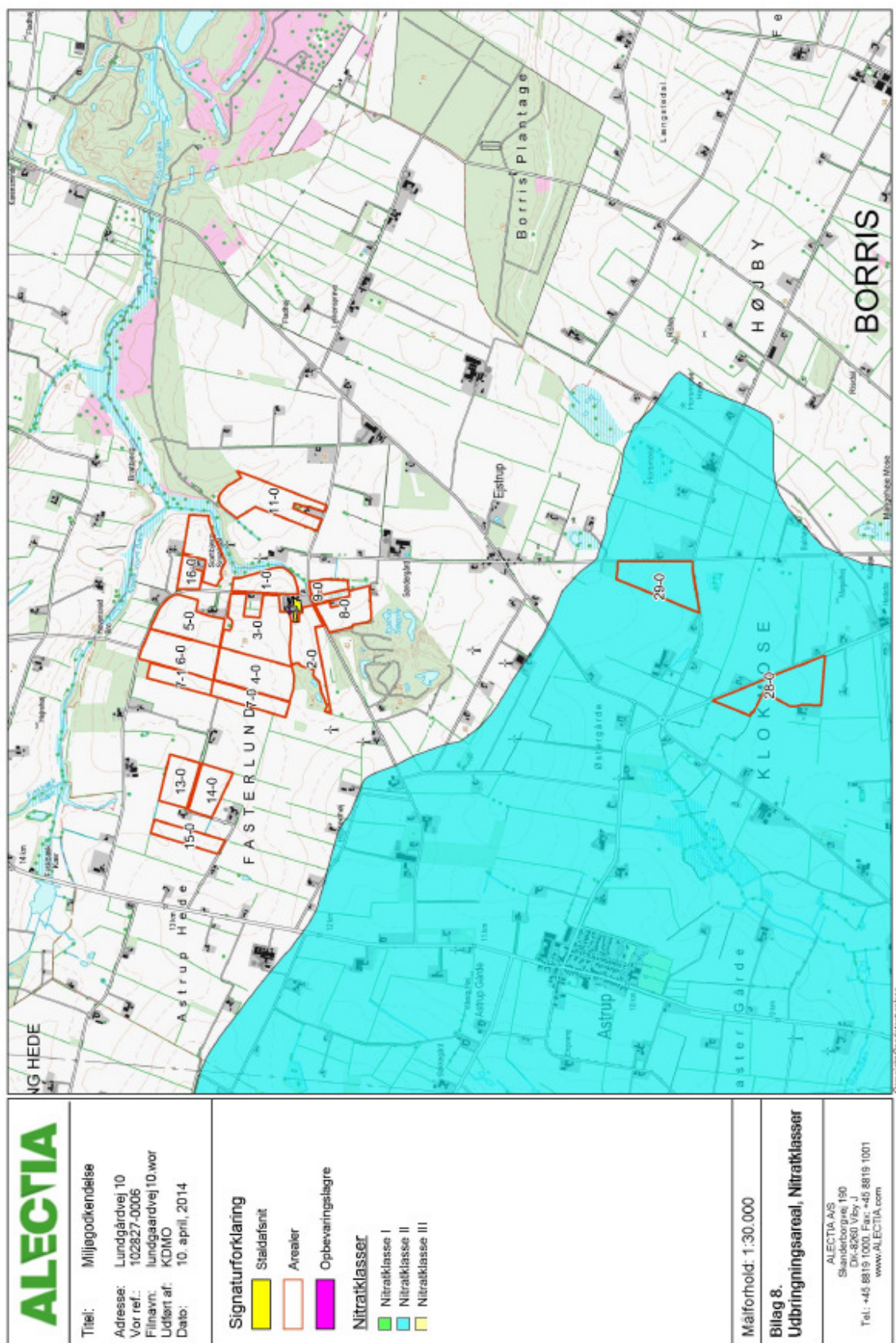
Bilag 6 b: Udbringningsareal, Natur (samtlige inkl. mark 22 og 23)

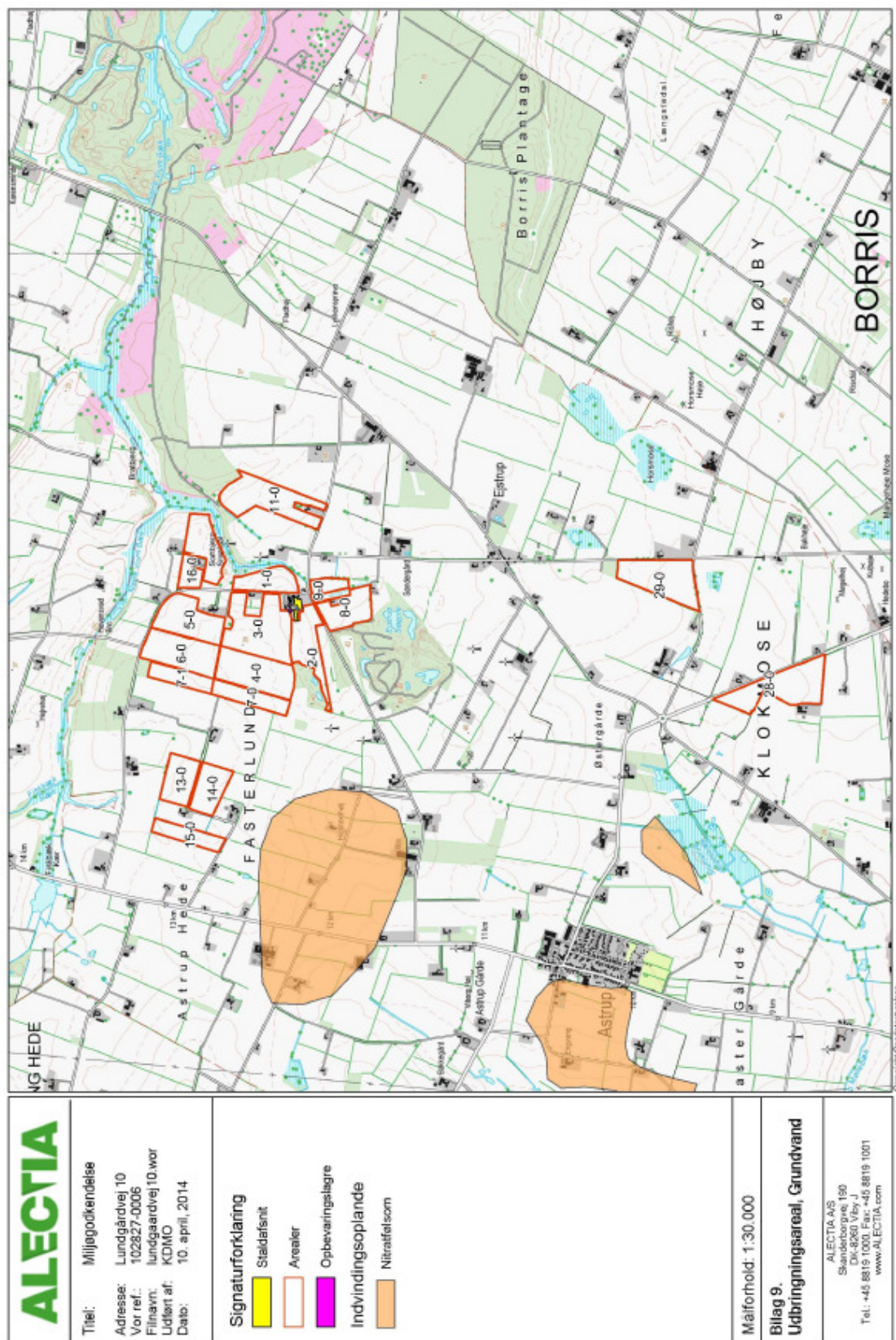
Bilag 7: Udbringningsareal, Fosfor

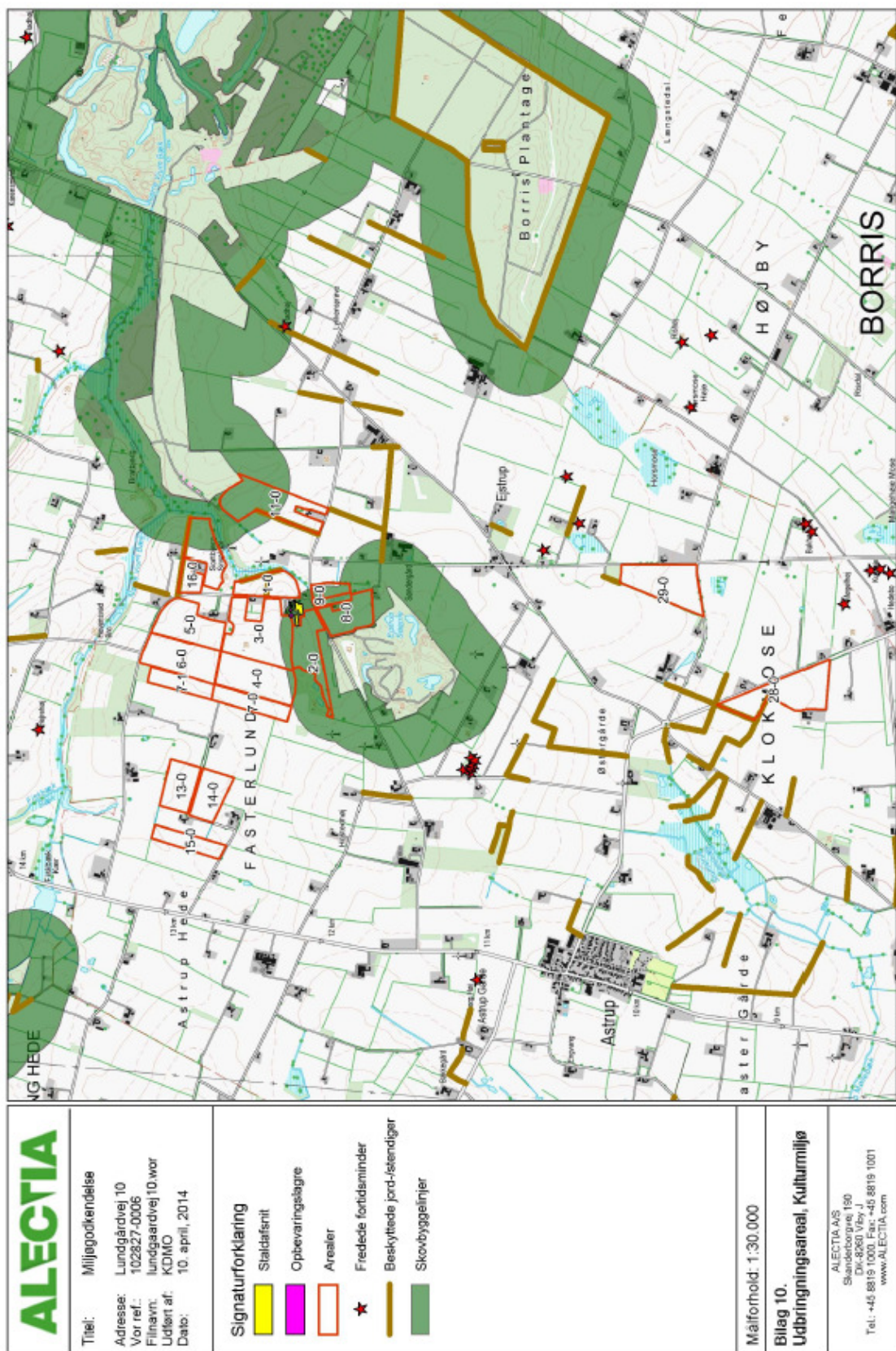
Bilag 8: Udbringningsareal, Nitratklasser

Bilag 9: Udbringningsareal, Grundvand

Bilag 10: Udbringningsareal, Kulturmiljø

Bilag 11: Beredskabsplan

Beredskabsplan

2013

For

**Lundgårdvej 10
6900 Skjern**

**VESTJYSK
LANDBOFORENING**

Redegørelse

Denne beredskabsplan er udarbejdet som en del af ejendommens miljøgodkendelse med det formål at stoppe og begrænse evt. uheld med konsekvenser for det omgivne miljø.
Planens indhold skal være kendt af gården ansatte mm. Og udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forurening, brand og lign.

Beredskabsplanen revideres/kontrolleres mindst 1 gang om året og skal være let tilgængelig og synlig.

Beredskabsplanen findes i omklædningsrum i stalden

Kopi af beredskabsplanene findes på kontoret i privaten

Bagerst er der et oversigtskort over ejendommen mm.

Beredskabsplanen er sket sammen med og på basis af oplysninger der er stillet til rådighed af:

Ejer/driftleder:

Udarbejdet af:

Vestjysk Landboforening
Herningvej 3-5
6950 Ringkøbing

Brand- og evakueringsinstruks

Ved brand der ikke kan slukkes ved egen hjælp tilkald da brandvæsenet på 1-1-2 og oplys

- Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
- Hvad der er sket og at det er en gårdbrand
- Hvorvidt der er tilskadekomne og hvor mange
- Hvorvidt dyrene er kommet ud, dyreart og antal

Ejeren kontaktes på telefon Tlf. [REDACTED] / [REDACTED]

Iværksæt rednings- og slukningsarbejde hvis dette er muligt og forsvarligt, herunder fjernelse og evakuering af dyr, olie, trykflasker, gødning og kemikalier.

Placering af slukningsmateriel er angivet på oversigtskortet.

Hvis det ikke er muligt at slukke branden, skal branden begrænses ved at lukke døre og vinduer.

Modtag brandvæsenet og udlevér denne mappe sammen med kortmaterialet og oplys om

- Evt. tilskadekomne eller dyr der ikke er reddet i sikkerhed
- Hvor det brænder og brandens omfang
- Hvor der er adgangsveje

Se oversigtskort for placering af brandslukningsudstyr.

Overløb af gylle- **instruks**

Ved større overløb af gylle eller ved brud på gylletanken - RING 1-1-2 og oplys

- Navn, adresse og telefonnummer der ringes fra
- Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud
- Om der er risiko for forurening af vandløb eller drikkevandsboring

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne - RING **99742424**

Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet.

På ejendommen findes der følgende materiel som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen

- Halmballer
- Minilæsser
-

Ved overløb af gylle vil gyllen blive omkring ejendommen pga. det flade terræn, evt. løbe ind i kostalden. Gyllen vil her blive opsamlet i gyllekanalerne.

Der er ingen vandløb, dræn eller dambrug i nærheden.

Kemikalie- og oliespild – **instruks**

Ved større overløb af mælk og olie - RING 1-1-2 og oplys

- Navn, adresse og telefonnummer der ringes fra
- Hvad der er sket, hvad og hvor meget der er løbet ud
- Om der er risiko for forurening af vandløb eller drikkevandsboring

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne – RING **99742424**

Stophaner / Hovedafbryder

Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbrydere m.v. er afmærket på oversigtskortet.

Vand

Hovedhane er placeret

I læhegn langs Lundgårdvej

Elektricitet

Hovedafbryder er placeret

i gl. staldbygning

Strømsvigt

—

Vurder om dyr vil lide under træk fra nødopluk eller varme. Tjek alle stalde og se om nødoplukket er åben. Begræns trækgener og varmeudvikling.

Kontroller at der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper ol.

Ved strømsvigt på over 2 timer, ring til

RAH: 97321455

og forhør om varigheden af udfaldet.

Transport af bekæmpelsesmidler ikke **aktuelt**

Sørg for sikker transport af kemikalier til ejendommen og mellem ejendom og marker. Bekæmpelsesmidlerne skal under transport være sikret mod stød og uheld. En lukket tæt plastkasse (eks. en køleboks) er velegnet.

Medbring en spand/sæk med fint savsmuld til opsugning af spildt middel samt en skovl og eks. plasticpose/plastspand til en hurtig indsats. Uanset koncentrationen kan et spild på mindre end ca. 2 liter med en hurtig indsats fjernes fra jorden. Medbring altid mobiltelefon således at det er muligt hurtigt at tilkalde hjælp ved uheld.

Hvor der arbejdes med bekæmpelsesmidler, skal der være førstehjælpsudstyr og øjenskyllemiddel til rådighed.

Meget giftige og giftige bekæmpelsesmidler skal overalt opbevares forsvarligt under lås. Øvrige bekæmpelsesmidler skal opbevares forsvarligt. For alle midler gælder, at de opbevares utilgængeligt for børn og ikke sammen med eller i nærheden af levnedsmidler, foderstoffer mv.

Derudover gælder følgende:

- Kemikalierummet skal være godt ventileret, tørt og frostfrit med god belysning.
- Der skal findes et sugende materiale, eks. savsmuld til opsamling af spild.
- Døre skal være forsynet med en støbt kant, der kan tilbageholde evt. spild.
- Gulve skal være tætte og uden afløb.

Diverse

—

Beredskabsplan ved Uheld og Driftsforstyrrelser.

Gylle:

Ved uheld hvor der pumpes eller spildes gylle, skal ejeren kontaktes omgående på telefon [REDACTED]

Ved større udslip kontaktes desuden **Benno Gosvig's Maskinstation på telefon 97366155**, hvor nødvendigt materiel bestilles f.eks. slamsuger, lastbil eller gummiged.

Teknisk Forvaltning i Kommunen kontaktes efterfølgende på telefon.

Er der brug for øjeblikkelig indsats ringes **112**.

Diesel:

Ved udslip fra dieseltank, kontaktes ejer omgående på telefon: [REDACTED] / [REDACTED]

Ved større udslip kontaktes Teknisk Forvaltning i Kommunen på telefon **99742424**

Brand:

Der er brandslukningsudstyr i staldene. Se vedlagte kort.

Kemikalier:

Ved udslip af kemikalier opsuges spildet med savsmuld/kattegrus som står i nærheden af kemikalierummet. Ring til ejer på [REDACTED]

Ved større uheld laves en dæmning af halm, jord ol afhængig af mængde og art.

Teknisk Forvaltning i Kommunen kontaktes efterfølgende på telefon.

Er der brug for øjeblikkelig indsats ringes **112**.

Strømsvigt.

Ved længerevarende strømsvigt tilsluttes nødstrømsanlægget på ejendommen.

Ring til ejer på [REDACTED] Eller Elektriker: Skjern

Installationsforretning: **97350200**

Ved nye tiltag på ejendommen eller andre ting som kan have indflydelse på miljøet eller dyrevelfærden, vil dette blive skrevet ind i virksomhedens beredskabsplan.

Telefonnumre:

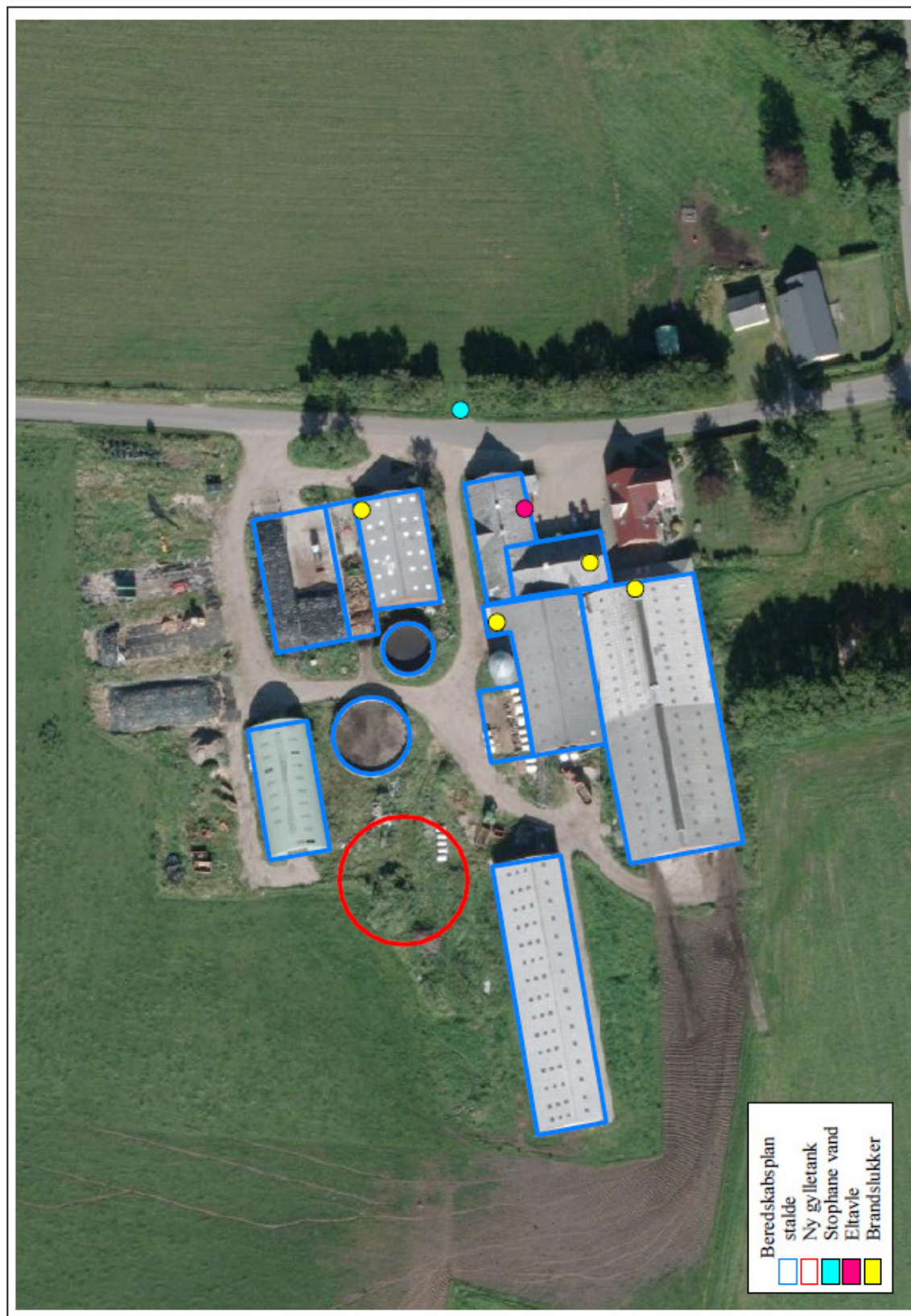
[REDACTED]

Miljømyndighed: 99742424

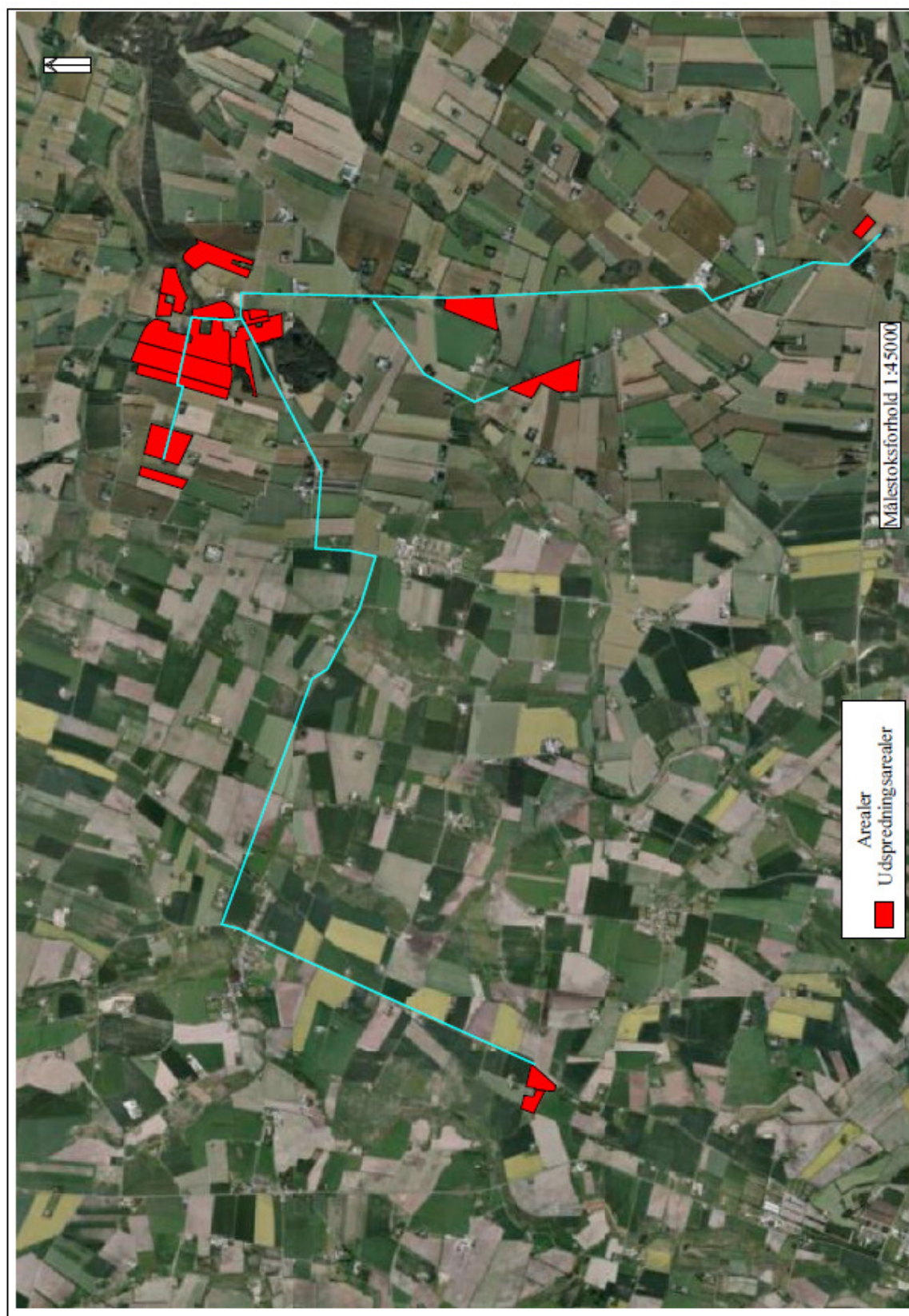
Falck/brandvæsen: 112

Benno Gosvig's Maskinstation på telefon 97366155

Beredskabsplan - kort

Bilag 12: Transportveje for husdyrgødning

Bilag 13: Beskrivelser af de nærmeste Natura 2000 områder

Skjern Å:

Udpegningen til habitatområde er foretaget på grundlag af følgende naturtyper og arter:

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 61		
Naturtyper:	Søbred med småurter (3130)	Surt overdrev (6230) *
	Kransnålalge-sø (3140)	Tidvis våd eng (6410)
	Næringsrig sø (3150)	Hængesæk (7140)
	Brunvandet sø (3160)	Kildevæld (7220) *
	Vandløb (3260)	Rigkær (7230)
	Våd hede (4010)	Skovbevoksede tørvemoser (91D0)*
	Tør hede (4030)	Elle- og askeskov (91E0) *
Arter:	Grøn kølleguldsmed (1037)	Laks (1106)
	Havlampret (1095)	Damflagermus (1318)
	Bæklampret (1096)	Odder (1355)
	Flodlampret (1099)	Vandranke (1831)

Skjern Å ligger i en ca. 8 km bred ådal, som er blevet dannet efter sidste istid af smeltevand fra den østlige isbræ. Åen er Danmarks vandrigeste vandløb og afvander 11 % af Jylland og udmunder med delta i Ringkøbing Fjord.

På de stejle skrænter langs Skjern Å findes nogle fine forekomster af surt overdrev og tør hede. I de fugtige lavninger findes der rigkær, samt elle- og askeskov. Skjern Å er et område af stor betydning på grund af forekomsten af den nationalt sjældne og globalt truede planteart vandranke, og Skjern Å-laksen der er den sidste rest af den oprindelige population.

I forbindelse med genopretningsprojektet i 1999-2002, blev der langs den nederste del af åen, skabt en del store søer i tilknytning til åen. Området er sammen med de tilknyttede mose- og engarealer et meget vigtigt område for især vandfugle. I tilknytning til de nye søer har man endvidere fundet damflagermus, som benytter området til at søge føde.

Ifølge "Natura 2000 plan 2009-2015, Skjern Å" er arealreduktion eller fragmentering for tør hede, surt overdrev, tidvis våd eng, hængesæk, kildevæld og rigkær en trussel. Naturtypernes tilknyttede plante- og dyrearter, har derved en øget risiko for at forsvinde, fordi de beskedne arealer ikke kan opretholde så mange og så store bestande af de pågældende arter. De isolerede forekomster forringer endvidere populationernes mulighed for genudveksling, samt arternes sprednings- og etableringsmuligheder på potentielle levesteder. Den luftbårne kvælstofdeposition overskrider den laveste ende af tålegrænsen for naturtyperne søbred med småurter, kransnålalge-sø, brunvandet sø, tør hede, surt overdrev, tidvis våd eng, hængesæk og rigkær. Den høje ende af tåle- grænseintervallet er overskredet i elle- og askeskov, hængesæk og på dele af tør hede, surt overdrev, samt på tidvis våd eng. På en række lysåbne naturtyper herunder tør hede, surt overdrev, tidvis våd eng og rigkær er tilgroning med uønsket opvækst af træer og buske en trussel. I de lysåbne kilde-, mose- og engarealer forringer tætte bestande af høje græsser og lignede levestederne for en række arter. For aske- og elleskov kan intensiv skovdrift udgøre en trussel. For laksens vedkommende er prædation fra rovfisk eller fugle et problem.

Ifølge "Natura 2000 plan 2009-2015, Skjern Å" er naturtyperne og arter inden for Natura 2000-området vurderet til at have de prognoser, der er angivet i nedenstående tabel. Bevaringsstatus for naturtyper og arter er en vurdering af, hvordan deres tilstand vil være i fremtiden, såfremt der ikke sker ændringer i udnyttelsen og i de trusler, der eksisterer i dag. Der er tale om en prognose for arternes og naturtypernes udviklingsretning.

Prognosen	Naturtype, eller art
Gunstig eller vurderet gunstig	Grøn kølleguldsmed, odder, bæklampret, - laks, vandranke (dog kun i Sydlige Parallelkanal) og vandløb.

Ugunstig eller vurderet ugunstig	De 4 søtyper, tør hede, sure overdrev, arealer med tidvis våd eng, arealer med hængesæk, rigkær, elle- og askeskov
Ukendt	Arealer med kildevæld, havlampret, flodlampret og damflagermus,

Ringkøbing Fjord

Størstedelen af Ringkøbing Fjord, nærmere bestemt området syd for en linje mellem Ringkøbing og Hvide Sande inkl. den yderste del af Skjern Å, er udpeget til EF-habitatområde (H61, H62), EF-fuglebeskyttelsesområde (F43) og Ramsarområde, (R2).

Området er karakteriseret af den store lavvandede brakvandsfjord og de tilhørende strandengsarealer, hvoraf nogle er græssede af kreaturer og andre ligger som urørt rørskov. På vestsiden af fjorden ligger rækken af klitter som afgrænser fjorden fra Vesterhavet. Her findes en flot mosaik af grøn og grå klit blandet med klithede og fugtige klitlavninger. Fjorden har forbindelse til Vesterhavet gennem slusen ved Hvide Sande. I den østlige del af Ringkøbing Fjord ligger den ofte oversvømmede ø, Klægbanken, der er bevokset med tagrør, samt strandsump- og strandengplanter. På fjordens østside har Skjern Å sit udløb.

Der er knyttet en række plante og dyrearter til fjorden. Her kan nævnes bl.a. at både flod- og havlampret, maj- og stavsild samt laksen benytter fjorden i forbindelse med deres vandring til potentielle yngelokaliteter i vandløbene. Odderen er ligeledes at finde flere steder i tilknytning til fjorden og planten vandranke findes i to kanaler, som løber ud i den sydlige ende af fjorden.

Fjorden udgør også et af landets vigtigste yngle- og rasteområder for en lang række fugle. Rørdrum og skestork yngler i rørskovsområderne og ternerne yngler på strandene og de lave øer i fjorden. Svaner, gæs og ænder bruger fjorden som rasteområde i træksæsonen. Det samme gør en række af rovfuglene, dog med undtagelse af rørhøg som yngler i områderne langs fjorden. Tipperhalvøen er landets vigtigste yngle- og rasteområde for en række truede engfugle. Således yngler en stor del af den danske bestand af alm. ryle og brushane på Tipperhalvøen.

Udpegningen som EF-habitatområde er sket på grundlag af følgende naturtyper og arter:

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 62		
Naturtyper:	Flodmunding (1130)	Kransnålsø (3140)
	Lagune (1150) *	Næringsrig sø (3150)
	Strandeng (1330)	Brunvandets sø (3160)
	Forklit (2110)	Vandløb (3260)
	Hvid klit (2120)	Våd hede (4010)
	Grå/grøn klit (2130) *	Tør hede (4030)
	Klithede (2140) *	Surt overdrev (6230)*
	Havtomklit (2160)	Tidvis våd eng (6410)
	Grårisklit (2170)	Tørvelavning 7150)
	Klitlavning (2190)	Rigkær (7230)
Arter:	Havlampret (1095)	Laks (1106)
	Flodlampret (1099)	Odder (1355)
	Majsild (1102)	Vandranke (1831)
	Stavsild (1103)	

Udpegningen som EF-fuglebeskyttelsesområde er sket på grundlag af følgende arter:

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 43 (Y: ynglefugle, T: trækfugle)		
Fugle:	Rørdrum (A021) Y	Stor skallesluger (A070) T
	Skestork (A034) Y	Havørn (A075) T
	Knopsvane (A036) T	Rørhøg (A081) Y
	Pibesvane (A037) T	Blå kærhøg (A082) T
	Sangsvane (A038) T	Vandrefalk (A103) T
	Kortnæbet gås (A040) T	Plettet rørvagtel (A119) Y
	Grågås (A043) T	Blishøne (A125) T
	Bramgås (A045) T	Klyde (A132) T/Y
	Mørkbuget knortegås (A046) T	Almindelig ryle (A149) T/Y
	Gravand (A048) T	Brushane (A151) Y
	Pibeand (A050) T	Lille kobbersneppe (A157) T

Krikand (A052) T	Splitterne (A191) Y
Spidsand (A054) T	Fjordterne (A193) Y
Skeand (A056) T	Havterne (AA194) Y
Hvinand (A067) T	Mosehornugle (A222) Y

Ifølge "Natura 2000 plan 2009-2015, Ringkøbing Fjord og Nymindestrømmen" er arealreduktion eller fragmentering for rigkær og tørvelavning en trussel. Den luftbårne kvælstofdeposition overskrider den laveste ende af tålegrænsen for klitnaturtyperne tør hede og tørvelavning. Udtørring som følge af dræning og grøftning udgør især en trussel mod strandengene og de ferske enge. Næringsstofbelastning af kystlagunen Ringkøbing Fjord udgør en alvorlig trussel, og der er stadig en for stor tilførsel af næringssalte fra oplandet. På en række lysåbne naturtyper er opvækst, eller tilgroning med uønsket træer, buske og/eller invasive arter en trussel. Manglende pleje/afgræsning af arealer med strandeng, eller fersk eng er et problem for en række af de ynglende fugle, samt af de rastende og fouragerende trækfugle. Slusepraksis i Hvide Sande har en stor indflydelse på saliniteten af fjordvandet og vandstanden i fjorden. Udover lagune naturtypen er specielt strandengene afhængige af saltvandspåvirkning, og denne naturtypes udbredelse og tilstand relaterer derfor til slusepraksis. Mange arter, især ynglefugle, stiller også specifikke krav til salinitet og vandstandsforhold. Fysisk påvirkning som følge af nuværende og tidligere regulering og vedligeholdelse betyder, at flere af de nedre dele af de mindre vandløb i området generelt er præget af fysiske dårlige forhold. Forstyrrelse i form af menneskelig aktivitet kan udgøre en trussel mod fuglene. Rovdyr i form af bl.a. ræv og mink er en trussel mod flere af de ynglende fuglearter. Ifølge "Natura 2000 plan 2009-2015, Ringkøbing Fjord" er naturtyperne og arter inden for Natura 2000-området vurderet til at have de prognoser, der er angivet i nedenstående tabel. Bevaringsstatus for naturtyper og arter er en vurdering af, hvordan deres tilstand vil være i fremtiden, såfremt der ikke sker ændringer i udnyttelsen og i de trusler, der eksisterer i dag. Der er tale om en prognose for arternes og naturtypernes udviklingsretning.

Prognosen	Naturtype eller art
Gunstig, eller vurderet gunstig	Odder, rørdrum, skestork, rørhøg, havørn, blå kærhøg, vandrefalk, krikand, grågåse, bramgåse, lille kobbersneppe og laks
Ugunstig, eller vurderet ugunstig	Lagune (Ringkøbing Fjord og Nymindestrømmen), strandeng, arealer med klitnaturtyper, vandløb, tør hede, tørvelavning, rigkær, vandranke (Falen Å), plettet rørvagt, almindelig ryle, klyde, brushane, splitterne, havterne, fjordterne, knopsvane, sangsvane, pibesvane, kortnæbbet gås, mørk- buget knortegås, gravand, pibeand, spidsand, skeand, hvinand og blichøne
Ukendt	Flodmundinger, kransnålalge-sø, næringsrig sø, brunvandet sø, damflagermus, havlampret, flodlampret, stavssild, majsild, stor skallesluger og mosehornugle